

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

TELEVAATAMINE 20-29-AASTASTE ÜLIÕPILASTE HULGAS

Bakalaureusetöö (6EAP)

Sten Mahov

Juhendaja prof. Peeter Vihalemm (knd)

TARTU

2011

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad.....	6
1.1 Meediavaliku integreeritud mudel.....	6
1.2 Televaatamise üldtendentsid	8
1.3 Meediakasutus üliõpilaste seas.....	9
1.4 Analüüsitud rühmade eripära	10
2. Uurimisküsimused ja meetodika	15
2.1 Uurimisküsimused.....	15
2.2 Meetod ja valim.....	15
3. Uurimistulemused	19
3.1 Kvantitatiivse uuringu tulemused.....	19
3.1.1 Televiisori vaatamise sagedus	19
3.1.2 Televiisori vaatamine päevas (tundides)	19
3.1.3 Erinevate telekanalite vaatamise aktiivsus	20
3.1.4 Eesti telekanalite vaatamissagedus.....	21
3.1.5 Uudistesaadete ja –portaalide jälgimise sagedus.....	23
3.1.6 Interneti kasutamine	24
3.1.7 Teemade huvitavus.....	24
3.1.8 Saateliikide vaatamise aktiivsus	25
3.1.9. Eesti telekanalite saadete vaatamissagedus	27
3.2 Kvalitatiivse uuringu tulemused.....	29
3.2.1 Üliõpilased vanematekodus televiisoriga	29
3.2.2 Üliõpilased ühiselamus/üürikorteris, kellel on/ei ole televiisor	34
3.2.3 Üliõpilased elukaaslasega, kellel on/ei ole laps, televiisor.....	40
3.3 Uurimistulemuste analüüs	44
4. Diskussioon ja järeldused.....	55
4.1 Meetodi kriitika	56
4.2 Järeldused	57
Kokkuvõte	59
Summary	62
Kasutatud kirjandus.....	65
Lisad.....	67

Lisa 1. Seminaritöö põhitlemuste tabelid	67
Lisa 2. Intervjuu kava.....	73
Lisa 3. Intervjuude transkriptsioonid.....	76

Sissejuhatus

Käesolev bakalaureusetöö tugineb seminaritööle (Mahov 2011) ning Salme Rannu (2010) poolt kaitstud magistritööle „Teleauditooriumi jagunemine vaatajahuvide, elulaadi ja väärtuste alusel“.

Bakalaureusetöös kirjeldatakse, milline on sotsiaalteadusi õppivate tudengite televiisori vaatamine. Selleks võrreldakse ERRi meediateemalisest arvamusuuringust 2010 välja tulnud 20-29-aastaste üliõpilaste televiisori vaatamise erinevusi ja sarnasusi kevadel (2011) läbi viidud üheteistkümne sotsiaalteadusi õppivate tudengite intervjuudega. Taustaks vaadatakse Interneti kasutamist.

Sotsiaalteadusi õppivad tudengid erinevad näiteks üliõpilaskonnast sellepolest, et nende õpitav eriala nõuab laia silmaringi olemasolu ning aktuaalsete probleemide vastu huvi tundmist ning nende põhjenduste leidmist.

Töö tugineb ERRi meediateemalisele arvamusuuringule 2010. Salme Rannu poolt väljatöötatud ankeediga viis Turu-Uuringute AS märtsis-aprillis 2010 läbi küsitluse, mis esinduslikult hõlmas eestlasi vanuses 15-75 (Rannu 2010).

Üliõpilasi uuritakse käesolevas töös sellepärast, et tulenevalt nende elukaarest, ootab üliõpilasi ees palju muudatusi. Talvi Tulva (1994: 52) ütleb, et klassikaliselt võib seda ajajärku nimetada Tormi ja Tungi ajaks, reisimise, iseseisva kogemuse ja ellu sisseelamise ajaks. Elu peab tundma, see ei või olla hall teooria. Seda eluetappi iseloomustab soov kohata elu otse, vabalt ja iseseisvalt, ilma vanema sugupõlve piiravate reegliteta.

Teine põhjus, miks just üliõpilasi uuritakse on see, et üliõpilased on üles kasvanud valdavalt Interneti ajastul, kus Internet on olnud nende põhiliseks meediumiks ning televiisori vaatamine võib jääda tagaplaanile.

Oluline roll on ka üliõpilase elukohal – nendel üliõpilastel, kes on pärit mujalt kui oma kodulinnast, võib puududa kindel elukoht. Puududa võib nii televiisor kui ka võimalus seda vaadata.

Ka sotsiaalne staatus võib mõjutada üliõpilaste meediakasutust. Üliõpilased õpivad ametit ning võtavad osa üliõpilaselust, samuti tahetakse saada kogemusi. Talvi Tulva (1994: 53)

järgi sõltub sellel ajaperioodil kogemine suuremal määral oma tundumustest ja kujutlustest. Mõju on see, mis tundub mõjusana. Kui mingis asjas pole õiget, intuiitiivselt kogetud tunnet, ei ärata selle tegemine kuigi suurt indu. Asju võib küll teha rassides, näiteks õppida või tööd teha, kuid taustaks peab siis olema heana tunduv stiimul, „porgand“, näiteks töösaamisvõimalus või hea palk.

Antud seminaritöö koosneb neljast osast, millest esimeses osas antakse ülevaate meediavaliku integreeritud mudelist, televaatamise üldtendentsidest, meediakasutusest üliõpilaste seas ning analüüsitava vaatajarühmade eripäradest. Kirjeldatakse ka uuringufirma TSN Emori poolt läbiviidud uuringuid.

Töö teises osas on püstitatud uurimisküsimused, räägitakse metoodikast ja valimist.

Kolmanda peatüki alguses antakse ülevaade seminaritöö (Mahov 2011) põhitulemustest. Seejärel antakse ülevaade üheteistkümnest intervjuust, mis tehti erinevate sotsiaalteadusi õppivate üliõpilastega. Üliõpilased on jagatud kolme rühma: üliõpilased, kes elavad koos vanematega, üliõpilased, kes elavad korteris või ühiselamus ning üliõpilased, kes elavad koos elukaaslasega. Peatüki lõpetab uuringutulemuste analüüs.

Töö neljas peatükk koosneb diskussioonist ja järeldustest, meetodi kriitikast.

Bakalaureusetöö lõpeb eesti- ning inglise keelse kokkuvõttega ja kasutatud kirjanduse loeteluga.

Töö juurde kuuluvad lisad, milleks on põhitulemuste tabelid, intervjuude küsimustik, neli transkribeeritud intervjuud. Töö juurde ei kuulu „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ küsitluslehed, sest nendega on võimalik tutvuda Salme Rannu (2010) magistritöös.

Väärtuslike nõuannete eest tänan töö juhendajat Peeter Vihalemma, samuti tänan Eesti Rahvusringhäälingut ning Salme Rannut, kes andsid mulle statistilisi arvandmeid käesoleva töö koostamiseks. Tänan ka kõiki teisi, kes on mind motiveerinud bakalaureusetööd kirjutama.

1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

1.1 Meediavaliku integreeritud mudel

Inimesed teevad oma meediavaliku lähtudes saadavast tasust (McQuail 2003). Tähtsamateks meediarahuldustes on (McQuail 2003):

1. Meelelahutus: pääsemine rutiinist või probleemidest; emotsionaalne vabanemine
2. Isiklikud suhted: seltskond, sotsiaalne kasulikkus
3. Personaalne identiteet: enesemääratlus, reaalsuse uurimine, väärtuste kinnistamine
4. Jälgimine (vajaliku info otsimine)

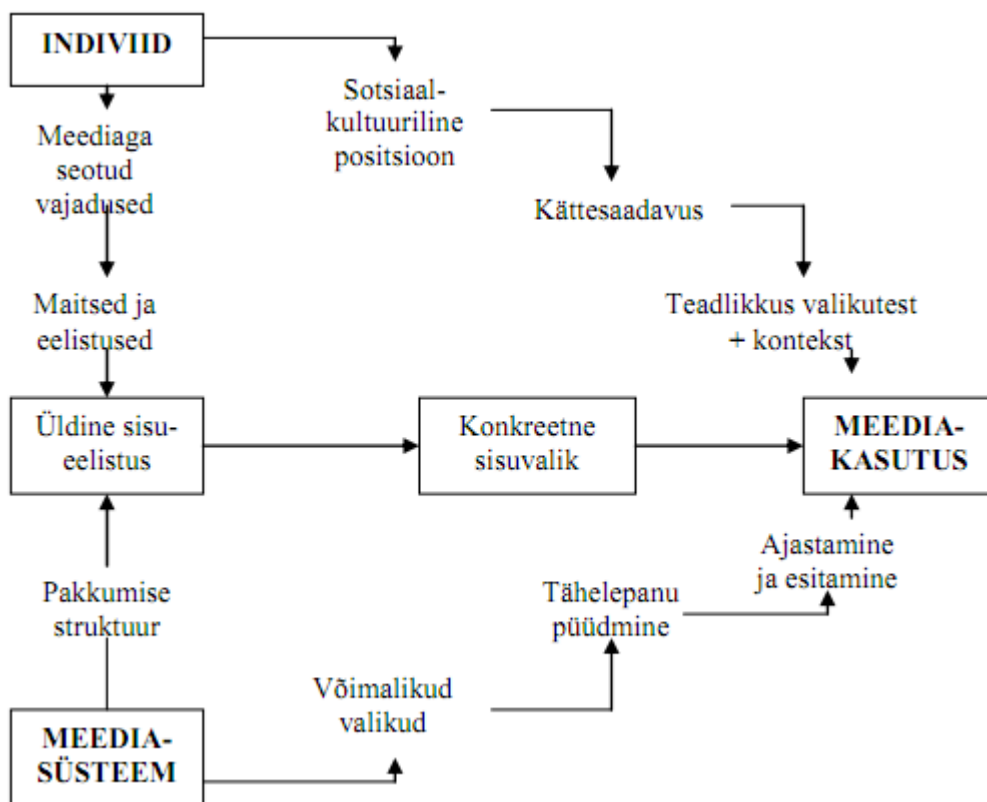
Meediavalikut mõjutavad auditooriumipoolsed tegurid kui ka meediapoolsed tegurid on välja toodud McQuaili meediavaliku protsessi integreeritud mudelis (McQuail 2003: 352).

Auditooriumipoolseteks teguriteks meediavaliku protsessis loetakse:

1. Sotsiaalne taust ja miljö – peegeldab sotsiaalset klassi, hariduslikus, religiooses, kultuurilises, poliitilises ja perekondlikus keskkonnas;
2. Isiklikud tunnused – vanus, sugu, perekonnaseis, õpingute ja töö staatus, sissetuleku tase; elustiil, kui see on oluline;
3. Meediaga seotud vajadused – selliste hüvede saavutamiseks nagu seltskond, meelelahutus, informatsioon jne;
4. Isiklikud maitse ja eelistused – teatavate žanrite, formaatide või konkreetsete sisuartiklite suhtes;
5. Üldised harjumused meediatarbimises vabal ajal;
6. Teadlikkus võimalikest valikutest, nende kohta omatava info hulk ja liik mängivad samuti osa auditooriumi moodustamisel;
7. Spetsiifiline kasutuskontekst – varieerub olenevalt meediumist, kuid viitab üldiselt konkreetsele sotsiaalsele, psühholoogilisele ja füüsilisele keskkonnale. Oluline on, kas ollakse üksi või koos seltskonnaga. Meediakasutuse asukoht võib samuti mõjutada vastuvõtu iseloomu ja valikutegemise protsessi.
8. Juhus – võimaldab tõeliselt seletada valiku tegemist ja auditooriumi moodustamist.

Meediapoolseid tegureid meediavalikus on kokku viis:

1. Meediasüsteem – eelistusi ja valikuid mõjutavad meediasüsteemi elemendid ja erinevate kanalite iseloomulikud tunnused;
2. Pakkumise struktuur – mida meedia mingis ühiskonnas pakub ja mis avaldab pikaajalist mõju auditooriumi ootustele;
3. Hetkel kättesaadav sisu – konkreetsed vormid ja žanrid, mida pakutakse potentsiaalsele auditooriumile konkreetsel ajal ja konkreetses kohas;
4. Tähelepanu püüdmine – hõlmab reklaami ja imago loomist meedia enda poolt ja ka mõnede meediatoodete intensiivset turundust;
5. Ajastus ja esitus – meedia valikut ja kasutust mõjutavad konkreetsed ajastamise, planeerimise, paigutuse ja kujunduse, tekstide sisu ja vormi iseärasused vastavalt auditooriumi hõivamise konkureerivatele strateegiatele.

Joonis 1. Meediavaliku protsessi integreeritud mudel

Joonis kujutab meediavaliku tegemise üldist protsessi, milles mõlemat liiki mõjusid (nii auditooriumi- kui ka meediapoolseid) näidatakse järjestikku, sõltuvalt nende suhtelisest kaugusest valikutegemise või tähelepanu fikseerimise hetkest (meediakasutus). Kaugeimad (ja enam-vähem kindlaks määratud) on sotsiaalne ja kultuuriline taust ning üldised maitse ja

eelistuste, meeldivuste ja huvide kogumid. Seega on sotsiaalsel taustal tugevalt suunav mõju meedia valikule. Teine, peaaegu võrdväärselt kaugel (kuid vähem püsiv) tegur on erinevate meediumite üldine koostis ja žanrite segu, millest me oleme kogunud teadmisi ja kogemust. Meie hoiakul on nii kognitiivne kui ka hinnanguline aspekt. Sellist tüüpi isiklikud teadmised ja nendega seotud hoiakud kujundavad meie maitseid ja eelistusi. Nende kahe teguriterühma, tunnetuse ja hinnangu kombinatsioon võib tulemuseks anda üldise sisueelistuse (McQuail 2003: 351).

1.2 Televaatamise üldtendentsid

Uuringufirma Emori andmetele (<http://emor.ee> 2011) tuginedes on eestlased suur televiisorivaataja rahvas. Näiteks 2011. aasta aprillis vaatasid eestlased televiisorit kolm tundi ja nelikümmend minutit, märtsi ning veebruari teleauditooriumi ülevaatest näeb, et eestlased veetsid televiisori ees neli tundi ja neliteist minutit, jaanuaris vaatasid eestlased televiisorit neli tundi ja neliteist minutit.

Aprillis oli kõige vaadatavaks telekanaliks Kanal2 (23,9%). 2011. aasta kolme esimese kuu kõige vaadatavaks telekanaliks oli ETV (märtsis 26,4%, veebruaris oli kanali vaadatavus 27,8%, jaanuaris 25,3% kogu televiisori vaatamise peale kulutatud ajast). Aprillis on vaadatavuselt järgmine kanal ETV (23,4%) ning märtsis (23,7%), veebruaris (22,3%) ja jaanuaris (22,6%) Kanal2. TV3 vaadati kolmest põhikanalist kõige vähem (aprillis 17,6%, märtsis 17%, veebruaris 15,5%, jaanuaris 16,4%).

Uuringufirma Emori poolt koostatud TOP 20 kolm kõige vaadatumat saadet olid aprillis ning märtsis Kanal2 sari Pilvede all, millele järgnesid ETV saated Õnne 13 ning Pealtnägija. Veebruaris olid kolm kõige vaadatumat saadet ETV saated Eesti laul 2011 finaali, Eesti Vabariigi 93. Presidendi vastuvõtt, Eesti Vabariigi 93. Kaitsejõudude paraad. Jaanuaris ETV saade Pealtnägija, Kanal2 saade Võsareporter ning ETV sari Õnne 13.

Järgnevalt kasutatakse TSN Emori (2010) meediatarbimise indekseid, et anda ülevaade kolme vanuserühma televaatamisest aastatel 2000-2010.

	TV vaatamine novembris (tundides)										
	2000.a	2001.a	2002.a	2003.a	2004.a	2005.a	2006.a	2007.a	2008.a	2009.a	2010.a
20-29.a	4,06	4,13	4,35	2,50	3,09	2,52	2,42	2,38	2,38	2,48	2,07
40-49.a	4,09	4,30	4,43	4,38	4,23	4,01	3,49	3,57	4,29	4,25	3,56
60-74.a	4,41	5,05	5,29	5,13	5,34	5,15	5,54	5,53	5,27	6,18	6,27

Tabel 1. Meediatarbimise indeksid vanuserühmades. Allikas: TSN Emor

20-29-aastaste ja 40-49-aastaste televaatamise maht on erinev. Kui 2000. aastal oli televaatamise maht peaaegu sama (20-29-aastastel 4 tundi ja 6 minutit ning 40-49-aastastel 4 tundi ja 9 minutit), samuti 2001. aastal (kõik 40-49-aastased vaatasid noortest 17 minutit kauem televiisorit) ja 2002. aastal (kõik 40-49-aastased vaatasid noortest 8 minutit kauem televiisorit), siis alates 2003. aastast on vahe suurenenud, olles 2009. aastal rohkem kui poolteist tundi. 2010. aastal vaatasid 40-49-aastased televiisorit 20-29-aastastest peaaegu kaks tundi kauem (1 tund ja 49 minutit).

60-74-aastased inimesed on televiisorit ühes päevas kümne aasta lõikes (2000.a – 2010.a) 20-29- ja 40-49-aastastest inimestest kauem jälginud. Aastal 2010 vaatasid 60-74-aastased ühes päevas 20-29-aastastest ligikaudu neli tundi kauem televiisorit.

Tabelist on näha, et päevane televaatamise aeg on aastatega muutunud palju rohkem sõltuvaks vanusest.

1.3 Meediakasutus üliõpilaste seas

Järgnevalt antakse ülevaate meediakasutusest üliõpilaste seas tuginedes Monica Raua (2005) bakalaureusetöole. Raud (2005) on võrrelnud intervjuude ja esseede alusel kolme erineva põlvkonna üliõpilasi: esimest põlvkonda (1945-1960), kes elas riigis, kus meedia oli allutatud tsensuurile ning kõike ja kõiki kontrollis riik. Teist põlvkonda (1970-1980ndate I pool), kes elas ajal, mil toimus ideoloogiline tasalülitumine, venestamiskatsed ning protestid nende vastu. Ajal, mil nõukogude süsteem hakkas vaikselt lagunema. Ning kolmandat põlvkonda (2001-2004), kes elab riigis, mida iseloomustab teistsugune riigikord kui seda oli teise või esimese põlvkonna ajal. Riigis, kus sõna- ja trükivabadus on tagatud peaaegu ilma piiranguteta. Seda perioodi iseloomustab kiire majanduskasv, uue meedia kiire areng, trükikanalite majanduslik tugevnemine ning piiride hägustumine erinevate meedialiikide ning telekommunikatsiooni vahel.

Raua (2005) järgi on tänapäeva üliõpilaste (ehk kolmanda põlvkonna) teabevajaduste kõige iseloomulikumaks jooneks see, et tuntakse vajadust ajaga kaasas käia ja ühiskonnas

toimuvaga kursis olla, et nõ. konkurents püsida. Üliõpilaste teabevajadusteks on huvi maailmas toimuva, nii sise- kui välisuudiste vastu, mis on loomulik, sest tegemist on ülikoolis õppivate noortega, kes tegelevad oma silmaringi laiendamisega keskmiselt aktiivsemalt. Huvi tuntakse nii päevakajalise kui ka õpinguid puudutava info vastu. Oluline koht on meelelahutusel, eriti kultuurivaldkonnas ning infoküllusest vajaliku info leidmisel. Põhilisteks teabeallikateks on pere, sõbrad, tuttavad, ajakirjad, televisioon, reklaam ning Internet. Internetist otsitakse erinevat tüüpi informatsiooni, suheldakse pere, sõprade ja tuttavatega, otsitakse informatsiooni õpingute või igapäevaeluks vajaliku teabe jaoks. Interneti puhul hinnatakse kõige rohkem tema kiirust ja kasutusmugavust. Televisiooni peetakse silmaringi avardavaks kanaliks. Samas võib televisioon funktsioon olla erinev: osadele on televisioon peamiselt uudiste allikaks, osadele peamiselt meelelahutusliku info allikaks. Ajalehtedest ja ajakirjadest saadakse peamiselt informatsioon päevakajaliste sündmuste ja uudiste kohta, kuid jääb populaarsuselt elektroonilisele meedial veidi alla. Ka raadiot kuulatakse, kuigi mitte nii palju kui vaadatakse televiisorit või loetakse trükimeediat. Üliõpilaste jaoks on raadio küll olemas, kuid see pole enamiku jaoks piisavalt atraktiivne, pigem operatiivse info ja taustamuusika kanal.

Ülikooli ajal vanemad enam üliõpilastele erilist mõju ei avalda, küll aga on päritud neilt ning kodust kaasa võetud teatud harjumused. Näiteks inimene, kellele enne ülikooli minekut on meeldinud kultuur, meeldib see ka ülikoolis olles. Tüdruk, kes on käinud enne ülikooli piiblitundides, tegeleb ka ülikoolis olles usuga jne.

Lauristin & Vihalemm (1980: 9) järgi võib öelda, et teabevajadused arenevad sedamööda, mida keerukamaks ja vaheldusrikkamaks muutub inimtegevus ja ühiskond, mida enam inimene puutub kokku uute olukordadega ja nähtustega, mida kiiremini muutub inimest ümbritsev keskkond. Mida enam on erinevaid seoseid ja tegureid, mida inimene peab arvestama oma töös ja elutegevuses, seda suurem ja mitmekesisemad on tema teabevajadused.

1.4 Analüüsitud rühmade eripära

Järgnevalt antakse ülevaate 20-29-aastaste ning üliõpilaste eripärast, iseloomustades inimese elukaart:

Talvi Tulva (1994: 51) ütleb, et teekond täisikka, mida tema defineerib ajavahemikust 20. eluaastat kuni 40. eluaastani, on täis sotsiaalseid ja ühiskondlikke tegevusi perekonnas, tööelus, sõprade ja harrastuste seas. Täisikka pöörduv indiviid otsib maailmas niisama kohta,

kus just tema võimed ja kalduvused pääseksid võidule. Ta otsib elukeskkonda, kus ta leiaks vaste oma sisemistele pürgimustele ja oma ootustele selle kohta, mis on elu ja mida see võiks temale anda. Välised asjad, nagu õppimine, töö ja perekonna loomine ja matkamine on selle arenguetapi selgemalt nähtavad jooned. Ja kui noore täiskasvanu elu kirjeldada ühe sõnaga, võiks see olla kohtamised. Uute inimeste, uute kultuuride, hoiakute, väärtuste ja ideoloogiate kohtamine ning iseenda kohtamine. Tüüpilised küsimused, mis tekivad selleealise peas (Tulva 1994: 52):

- mida ma suudan oma elus;
- kas tulen nüüd üksi ilma perekonna toeta toime;
- kas oskan valida õige, mulle sobiva ameti;
- miks ma tunnen ja reageerin nii;
- kes ma õieti olen;
- miks ma ei suuda oma eluga midagi teha.

20-aastane võib olla üsna valmis maailma minekuks, kuid kogemusmaailma tasakaal on enamikul juhtudel veel saavutamata. Kartusi võib olla palju, enda suhtes, edu suhtes, häda maailmas, võib olla probleeme ja kartusi, et satutakse täisea väärtuste ja hoiakute, kriitika ja ideaalidepuuduse muserdada.

Võib öelda, et arengu põhirõhk on sel etapil indiviidi küsimuses. Perekonna- ja tööelu etapid peegeldavad sageli neid psüühilisi ja vaimseid kogemusi, mida täiskasvanu kohtab oma individualiseerumise teel. Vastastikune mõjutus välise ja sisemise vahel on muidugi keeruline. Ka objektiivsed elusündmused, nagu laste sünd, töökoha muutused, abieluprobleemid või lähedase inimese surm mõjutavad inimelu laadi tervikuna.

Kalev Katus (2005: 16) ütleb, et kaasaja ühiskonna materiaalsete vajaduste vaatenurgast saab eristada viit eluetappi, mille vahel inimese terviklik elutee tinglikult jaguneb.

Järgnevalt tuuakse nendest viiest eluetapist kolm, mille üliõpilased võivad olla praeguseks läbi kogenud. Nendeks on (Katus 2005: 16):

Elutee I etapp: **lapsepõlvkodu** ehk **vanematekodus**. Sel perioodil leiab inimene materiaalsete vajaduste rahuldamine aset mahus ja viisil, mille kindlustavad ema ja isa või teised lähedased täiskasvanud. Erandolukorras võib laps üles kasvada näiteks lastekodus, aga ka siis jääb otsustav roll täiskasvanute kanda.

Elutee II etapp: **täiseastumine** ehk **iseseisvumine**. See on tänapäeval keerukas protsess, kus põimuvad mitmed muutused inimese elus. Teiste hulgas langeb sellesse perioodi kooli lõpetamine, töö alustamine ning lahkumine vanematekodust ja oma kodu rajamine. Kodumajanduse seisukohalt asendub selles eluetapis teiste inimeste, tavaliselt oma vanemate järgi seatud rahahankimine-tarbimine iseenese poolt määratud raha saamise ja kulutamise viisiga. Vahel võib tunduda, et täiseastumise ajal seatud sihid on ajutise iseloomuga ja on tähtsad vaid hetkeks, aga teada ju on, et ajutistest lahendustest saavad reeglina need kõige püsivamad.

Elutee III etapp: **oma pere**. See on ajajärk, mil lisaks iseenda majanduskorraldusele kujundavad inimese majandusotsuseid ka tema pereliikmete olukord, eelkõige laste oma. Sellel eluetapil võib kohustusi olla ka endast vanema põlvkonna esindajate ees. Tegemist on justkui pöördolukorraga esimese eluetapi suhtes: teistest sõltuv majandusasend on asendunud teisi sõltuvuses hoidva asendiga.

Ka Butterworth, Harris (1994) toovad välja, et noored üritavad saavutada majanduslikku iseseisvust. Enamasti on töö funktsiooniks elatise teenimine, kuid on ka varjatud tagajärgi, milles on sotsiaalsed kontaktid, teatud positsiooni omandamine, sihipärasus, oskuste kasutamine, oma elu korraldamine kindlates ajalistes piirides. Rahulduspakkuv töö võib anda panuse täiskasvanud isiksuse identiteedi kujunemisse. Töö varjatud tagajärjed aga võivad avaldada mõju vaimsel tervisele.

Livingstone (2002) ütleb, et noored kujundavad oma mitmekesisest elustiili erinevate meediumite segamisel, kasutades harva ainult ühte meediumit. Samuti mõjutab noorte televiisorivaatamist uue meedia poolt pakutud võimalused kasutada arvutit ja Interneti televisioonisaadete vaatamiseks ja raadio kuulamiseks. See näitab, et uus meedia pigem täiendab traditsioonilisi meedie. Noorte meediakasutus on tihedalt seotud nende sotsiaalse ja kultuurilise keskkonnaga, ligipääsuga erinevatele meediumitele ja nende kasutamisevõimalustega. Ka Craig (1992) toob välja, et noorte väärtused sõltuvad tugevasti kultuurilisest kontekstist ning ajaperioodist, mil nad elavad. Livingstone (2002) jätkab, et noorte meediakasutust mõjutab ka see, et alternatiivselt meediatarbimisele veedetakse aega oma sõpradega ning tehakse kodutöid. Arvesse tuleb võtta ka üleüldist võimalust televiisorit vaadata.

Dr. Jeffrey Arnett (2000) toob välja viis täiskasvanuks saamise tunnust (viidatud Crandell, Crandell, Vander Zanden 2009 kaudu):

- See on identiteedi otsimise aeg: paljud inimesed lahkuvad kodudest, abielluvad, loovad pere ning lähevad hiljem tööle, sest tahavad proovida erinevaid asju ning on uutele ideele avatud.
- See on ebastabiilsuse aeg: noored täiskasvanud võivad sel perioodil mitmeid kordi elukohta vahetada ning isegi mõneks ajaks vanemate juurde tagasi kolida. Nad võivad olla vabaabielus, mis paari aasta pärast lõpeb.
- See on aeg enda jaoks: noored täiskasvanud võivad olla teadlikud teiste inimeste tunnetest ja vajadustest, kuid neid ei kohusta perekondlikeks kohustusteks mitte miski ning nad teevad oma otsuseid ise, näiteks kuidas nad töötavad, et saada omal erialal tunnustatud.
- See on inimeste vaheliste tunnete aeg: noored täiskasvanud ei tunne, et nad on jõudnud täiskasvanu ikka, aga nad pole enam ka lapsed. Kui varem said inimesed iseseisvaks siis, kui olid lõpetanud gümnaasiumi või kõrgkooli, siis nüüd ei saa nad iseseisvaks enne, kui ei ole õppinud oma tegevuste eest vastutama ega saanud majanduslikult iseseisvaks.
- See on võimaluste aeg: noored täiskasvanud usuvad, et nad leiavad partneri, hea töö ning tulevikus ka pereelu. Nad näevad maailm kohana, kus on rohkem võimalusi kui võimaluste vähesusi. Noortel, kel on olnud raske perekonnaelu minevikus, on nüüd aeg liikuda minevikust paremasse, turvalisemasse kohta.

Noorte puhul tuleb kindlasti meeles pidada ka Interneti olulisust. Prensky (2001) ütleb, et tänapäeval on kanda kinnitamas „digitaalne põlvkond“, keda võib kirjeldada kui avatud, loomingulist, iseseisvat, innovaatilist ning kes on orienteeritud koostööle. Eeldatakse, et uut meediat kasutavad noored ei ole passiivsed *online*-sisuloome võimalusi pakkuvate veebikeskkondade (nt *YouTube*, *Twitter*, *Facebook*, *Wikipedia*) arengusse. Eeldatakse sedagi, et „digitaalse põlvkonna“ liikmed suudavad erinevates veebikeskkondades oma teadmisi, oskusi, loovust ja tahet rakendada efektiivsemalt kui kõigi eelnevate põlvkondade esindajad. Siibak (2009) lisab, et kui noored on üles kasvanud uue meedia tehnoloogiate ajastul, peaks see „uus“ põlvkond olema paremini kohanenud virtuaalmaailma eripärasuste ja sisemiste toimemehhanismide mõistmiseks kui vanemate põlvkondade esindajad.

Santrock (1992: 457-458) ütleb, et keskkoolist ülikooli minnes muutub inimene palju iseseisvamaks. Tudengid tunnevad end täiskasvanuma, sest nad saavad oma elu üle ise otsustada, samuti on aega rohkem sõpradega suhelda. Üliõpilased kogevad uusi elustiile ja väärtusi, naudivad suuremat iseseisvust vanematest, saavad end akadeemilises elus proovile panna. Santrock lisabki, et ülikooli puhul on tegemist personaalse koolistruktuuriga, kus peab end õppetöös proovile panema.

Jana Rand kirjutab oma diplomitöös (1987: 5), et üliõpilased erinevad teistest noorsoogruppidest rea erijoonte poolest. Sealhulgas oma elutegevuse organiseerumise vormi poolest, kontsentratsioonilt suurtesse kõrgkooli keskustesse; üliõpilaste elulaadi „lokaliseerumise“ poolest õppeasutuse seinte vahel, üliõpilasgrupis, ühiselamus; suhteline iseseisvus valida tegevusvõimalusi õppe- ja vabal ajal. Üliõpilaskond on intelligentsi ridade täiendus, kelle peamine tegevusala on teadmiste omandamine.

Täpsemalt võib üliõpilaskonda määratleda kui suurt ühiskondlikku gruppi, olles põhiliseks intelligentsi kujunemise allikaks, kes valmistub kõrgkvaliteedilise vaimse töö tegemiseks ja aktiivseks osalemiseks ühiskondlikult kasulikus tegevuses.

Jana Rand (1987: 5) toob välja, et üliõpilasaastad on isiksuse formeerumise aastad ja täiskasvanud inimese sotsiaalsete funktsioonide kompleksne kättesaamise viis. On tehtud konkreetsed murrangulised sammud; elutingimuste muutus, kõrgkooli ja eriala valik, paljudel elukoha muutus, uute sidemete – ühiskondlike, perekondlike, isiklike – tekkimine. Seda perioodi iseloomustab ühiskondlike sidemete kõige arenenum süsteem, aktiivsuse liikide mitmekesisus, kuhu üliõpilaskond on tõmmatud tegevuse subjektina. Samas erineb üliõpilaste elulaad oluliselt ka teiste õppurite omast.

Õppetöö kõrgkoolis eeldab teaduslike, süstematiseeritud teadmiste omandamist konkreetses valdkonnas kõrgkvalifitseeritud spetsialistide – õppejõudude kaasabil. Õppetöö vormid nõuavad suurt iseseisvust. Peale õppetöö kuulub üliõpilaste ellu lahutamatu ühiskondlik, kultuuriline, kollektiivne tegevus ja muu.

2. Uurimisküsimused ja metoodika

2.1 Uurimisküsimused

Kui regulaarne on televiisori vaatamine?

Kuivõrd on televiisori vaatamine mõjutatud perekondlikust staatusest, elukohast, televiisori olemasolust?

Mille kaudu televisioonisaateid vaadatakse?

Milliseid telekanaleid vaadatakse kõige rohkem?

Milliseid telesaateid eelistatakse vaadata?

Millised teemad ning saateliigid pakuvad üliõpilastele televiisoris huvi?

Kuivõrd on televiisori mitteomamine mõjutanud üliõpilaste Interneti kasutamist?

Milleks kasutatakse Interneti?

2.2 Meetod ja valim

Seminaritöös analüüsiti 20-29-aastaste üliõpilaste ja 40-49-aastaste kõrghariduse omandanud inimeste televisioonisaadete vaatamist, nende erinevusi ja sarnasusi.

Eesti Rahvusringhääling koostöös Turu-uuringute AS-iga viis ajavahemikus 10.03. - 4.03.2010 elanikkonna seas läbi sotsioloogilise arvamusuuringu „Meediateemaline arvamusuuring 2010“. Uuringu eesmärk oli koguda andmeid Eesti elanike meediatarbimise eelistuste kohta ning anda retsipientidele võimalus avaldada oma arvamust ning seisukohti meediakanalite kohta. Uuringus käsitleti eestikeelsete telekanalite programmi ning küsitletud on ainult eestlasi (ERR 2010).

Valimi suurus oli tuhat Eestis elavat 15-74 aastast inimest, keda on Eesti Statistikaameti andmete põhjal (1.jaan 2010) 922 398. Küsitleti 1018 inimest, neist 246 Tallinnast ja 772 väljastpoolt Tallinna. Kasutuskõlblikke täidetud küsimustikke oli 1011. Tulemusi saab laiendada kogu vastavaealisele elanikkonnale.

	Rühmad	Vastajad N=1011	%
Sugu	mees	479	47%
	naine	532	53%
Vanus	15-19.a	108	11%
	20-29.a	198	20%
	30-39.a	187	19%
	40-49.a	172	17%
	50-59.a	154	15%
	60-74.a	193	19%
Haridus	alg- või põhiharidus, kutseharidus ilma keskhariduseta	233	23%
	kesk- või gümnaasiumiharidus	212	21%
	keskharidus ja kutseharidus	301	30%
	kõrgharidus	265	26%
Asulatüüp	pealinn	242	24%
	suur linn (Tartu, Narva, Pärnu, Kohtla-Järve)	143	14%
	muu linn, maakonnakeskus	370	37%
	maa	256	25%
Perekonnaseis	üksik (pole olnud abielus)	230	23%
	ametlikus abielus	346	34%
	vabaabielus (elan koos abikaasaga)	260	26%
	lahutatud/elan lahus	105	10%
	lesk	70	7%
Sissetulek pereliikme kohta kuus	kuni 3000 krooni	213	21%
	3001-4000 kr	111	11%
	4001-6000 kr	247	24%
	6001-8000 kr	125	12%
	8001-10 000 kr	109	11%
	üle 10 000 kr	149	15%
	keeldub vastamast	57	6%

Tabel 2. Küsitletute sotsiaaldemograafiline koosseis AS Turu-uuringute poolt läbi viidud küsitluses „Meediateemaline arvamusuuring 2010“

Analüüsitavate rühmade televaatamise eelistuste paremaks esiletoomiseks tehti võrdlusi ka vaadeldavate vanuserühmadega üldiselt, haridusest sõltumata.

Koondtabelid televiisori vaatamise sageduse, televiisori vaatamise kohta päevas (tundides), erinevate telekanalite vaatamise aktiivsuse, Eesti telekanalite vaatamissageduse, uudistesaadete ja –portaalide jälgimise sageduse, Internet kasutamise, temade huvitavuse, saateliikide vaatamise aktiivsuse ning Eesti telekanalite saadete vaatamissageduse kohta on välja toodud kvantitatiivse uuringu tulemuste all ning lisades.

Sotsiaaldemograafilised tunnused	Rühmad	Vastajad N=1011	%
Vanus/haridus	20-29.a üliõpilased	49	4,8%
	40-49.a kõrgharidusega	50	4,9%
Üle kõigi tunnuste	20-29.a	198	20%
	40-49.a	172	17%

Tabel 3. Seminaritöös analüüsitavate vastajarühmade suurus

Bakalaureusetöös kasutatakse kvalitatiivset meetodit ning viiakse läbi üksteist intervjuud vaatlusaluste rühmade esindajatega. Kvalitatiivse meetodiga saab pakkuda ainult seletusi ning teha üldistavaid hüpoteese. Täielikku tõde mingi ühiskondliku probleemi kohta väita ei saa.

Valimiks on üksteist üliõpilast, kes on 20-29-aastased ning kes õpivad Eesti ülikoolides sotsiaalteadusi. Esimese aasta tudengeid vaatluse all ei ole.

Igast rühmadest (mida on kolm) valiti esmalt välja üks sobivate tunnustega üliõpilane, kes omakorda soovitas teisi samade tunnustega üliõpilasi, seega kasutati alguses lumepallimeetodit. Kasutatud meetod ei osutunud aga praktikas täielikult rakendatavaks, sest vastasel juhul oleks olnud raske tagada erinevate sotsiaalteaduste erialade kaetust. Nii sattus valimisse ka paar üliõpilast, keda rühma iseärasuste tõttu ei oleks teiste poolt soovitatud.

Kombineeritud lähenemist kasutati sellepärast, et teised samade tunnustega üliõpilased oskavad soovitada neid kaasüliõpilasi, kes vastavad tunnustele, mida töö püstitades silmas on peetud. Rühmade jaoks, kus kedagi ei soovitatud, on otsitud neid üliõpilasi, kellel on valimi jaoks sobivad tunnused.

Valim jaguneb kolme rühma:

- Üliõpilased koos vanematega
- Üliõpilased ühiselamus või korteris
- Üliõpilased elukaaslasega või üliõpilane, kes elab koos elukaaslasega ja kellel on laps

Rühma „üliõpilased koos vanematega“ juures ei õnnestunud leida üliõpilast, kellel poleks kodus televiisorit ning seega on tehtud neli intervjuud nende üliõpilastega, kelle vanematekodus on televiisor. Leitud on üliõpilasi, kes elavad ühiselamus või korteris, aga kellel pole televiisorit. Samuti ei õnnestunud leida üliõpilast, kes elab koos elukaaslasega, kuid kellel elukohas televiisorit pole.

Niisiis valimirühmadest täpsemalt:

Üliõpilase pere ja kodu	Televiisor	
	on	ei ole
üksik, vanematekodus	4 (N01, M01, M02, M03)	0
üksik, ühiselamus/üürikorteris	2 (N04, M04)	2 (N02, N03)
elukaaslasega, lasteta	2 (N06, N07)	0
elukaaslasega, lapsega	1 (N05)	0

Tabel 4. Intervjueeritavate üliõpilaste tunnused

Esimesse rühmas on neli üliõpilast, kes elavad koos vanematega ning kellel on kodus televiisor.

Teise rühmas on üks üliõpilane, kes elab korteris ning tal ei ole televiisorit. Teine üliõpilane elab ühiselamus ning kellel samuti ei ole televiisorit. Kolmas ja neljas üliõpilane elab korteris ning neil on televiisor.

Kolmandasse rühma on sattunud üks üliõpilane, kes elab koos elukaaslasega ning kellel on laps ning televiisor. Teine ning kolmas üliõpilane elab koos elukaaslasega, kodus on televiisorit, kuid mitte last.

3. Uurimistulemused

3.1 Kvantitatiivse uuringu tulemused

3.1.1 Televiisori vaatamise sagedus

20-29-aastaste ja üliõpilaste televiisori vaatamise sageduses on suur erinevus. Igapäevaselt jälgivad (Lisatabel 1) 40-49-aastased 20-29-aastastest rohkem televiisorit (ligi 10%). 40-49-aastased ja kõrgharitud ei erine oma vanuserühma üldisest tasemest (98%). Kõrgharitud seevastu vaatavad igapäevaselt üliõpilastest televiisorit ligi 31% rohkem. Üliõpilaste ja kõrgharitud erinevus võib tuleneda sellest, et tudengitel puudub elukohas televiisor, samuti ajapuudusest, mis võib olla tingitud hariduse omandamisest.

3.1.2 Televiisori vaatamine päevas (tundides)

Mitu tundi Te keskmiselt vaatate televiisorit (st neil päevil, mil Te seda vaatate)?				
	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased	Vanus 40-49 üldiselt	Kõrgharitud
Kuni pool tundi+ pool tundi kuni tund	7%	19%	8%	8%
4-5 tundi+üle 5 tunni	8%	6%	21%	25%

Tabel 5. Televiisori vaatamine päevas

20-29-aastaste ja üliõpilaste vaheline erinevus tuleb sellest, et üliõpilased eelistavad vaadata päevas televiisorit kuni tund aega rohkem kui 20-29-aastased. 20-29-aastased omakorda eelistavad televiisorit üliõpilastest üle viie tunni rohkem vaadata, kuigi vahe ei ole suur. 20-29-aastased vaatavad päevas enamasti televiisorit kuni tund aega, seevastu vanemad inimesed jälgivad televiisorit neli tundi ja rohkem. 40-49-aastased (21%) ja kõrgharitud (25%) vaatavad kõige rohkem päevas televiisorit üle viie tunni. Kuni tund aega päevas eelistab televiisorit vaadata kummastki rühmast 8%. Üliõpilaste ja kõrgharitud võrdlusest on näha, et üliõpilased vaatavad televiisorit kuni tund aega päevas (8% üliõpilaste kasuks), kõrgharitud aga üle viie tunni (19% kõikide 40-49-aastaste kasuks). Kahe vastajarühma erinevus võib tuleneda sellest, et üliõpilased on huvitatud ainult kõige tähtsamast informatsioonist (uudised).

3.1.3 Erinevate telekanalite vaatamise aktiivsus

Erinevate kanalite vaatamise aktiivsus				
Ei vaata üldse/Ei jälgi üldse	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased	Vanus 40-49 üldiselt	Kõrgharitud
Eesti telekanalite vaatamise aktiivsus	16%	29%	5%	4%
Venekeelsete telekanalite vaatamise aktiivsus		78%		56%
Lääne üldhuvikanalite vaatamise aktiivsus	51%	53%	59%	44%
Populaarteaduslike telekanalite vaatamise aktiivsus	23%	22%	36%	22%
Teemakanalite vaatamise aktiivsus	13%	8%	27%	16%

Tabel 6. Erinevate kanalite vaatamise aktiivsus

Üliõpilased tunnevad 20-29-aastastest peaaegu kõikide kanalite vastu vähem huvi. Kõrgharitud tunnevad erinevate telekanalite vastu kõrgemat huvi kui 40-49-aastased üldiselt. Üliõpilased jälgivad 40-49-aastastest rohkem lääne-, populaarteaduslikke-, teemakanaleid, kõrgharitud aga 20-29-aastastest rohkem eesti telekanaleid (ligi kolm korda rohkem), samuti lääne üldhuvikanaleid ja populaarteaduslikke telekanaleid. Erinevate teemakanalite vaatamisel eelistavad mõlemad rühmad eesti päevasündmusi. Teistest kanalitest eelistavad 20-29-aastased rohkem populaarteaduslikke kanaleid, 40-49-aastased aga teemakanaleid. Kõrgharitute vaatab eesti telekanaleid 96% (üliõpilased 71%). Populaarteaduslikke kanaleid eelistavad mõlemad vastajarühmad vaadata sama aktiivselt. Üliõpilased vaatavad kõrgharitute teemakanaleid ligi kaks korda rohkem. Venekeelseid telekanaleid vaatavad kõrgharitud 22% rohkem kui üliõpilased.

Erinevate kanalite vaatamise aktiivsus				
Kõrge+väga kõrge	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased	Vanus 40-49 üldiselt	Kõrgharitud
Eesti telekanalite vaatamise aktiivsus	38%	29%	74%	38%
Kõrge				
Venekeelsete telekanalite vaatamise aktiivsus		2%		12%
Lääne üldhuvikanalite vaatamise aktiivsus	5%	2%	9%	16%
Populaarteaduslike telekanalite vaatamise aktiivsus	17%	18%	15%	14%
Teemakanalite vaatamise aktiivsus	20%	18%	18%	18%

Tabel 7. Erinevate kanalite vaatamise aktiivsus

Üliõpilased vaatavad 20-29-aastastest vähem eesti telekanaleid (20-29-aastased 38%), lääne üldhuvikanalite, populaarteaduslike kanalite ja teemakanalite vaatamine on enam-vähem sama. 40-49-aastased vaatavad 20-29-aastastest aktiivsemalt eesti telekanaleid, mõnevõrra ka populaarteaduslikke kanaleid. Kõrgharitude seas on telekanalite vaatamise aktiivsus suurem eesti telekanalite puhul (40-49-aastastest ligi kaks korda kõrgem). Lääne üldhuvikanalite, populaarteaduslike telekanalite ja teemakanalite vaatamises suuri erinevusi ei ole. Kõrgharitud vaatavad üliõpilastest ligi 9% rohkem eesti telekanaleid. Venekeelseid telekanaleid vaatavad kõrgharitud üliõpilastest kuus korda rohkem, Lääne telekanaleid vaatavad kõrgharitud kaheksa korda rohkem kui üliõpilased. Populaarteaduslike ja teemakanalite vaatamise aktiivsus on neis kahes rühmas enam-vähem sama.

3.1.4 Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Üldse mitte	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased
Prantsuse üldhuvikanalid (France 2, TV5)	97,5%	95,8%
Muude riikide üldhuvikanalid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV)	95,4%	97,9%
Life TV, TV7	94,4%	93,8%
FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt	92,4%	95,8%
Arte, Mezzo, Art Channel	86,8%	91,7%

Tabel 8. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Kõige mittejälgitavaks telekanaliks üliõpilaste ja 20-29-aastaste seas on prantsuse üldhuvikanalid. Individuaalselt ei jälgi üliõpilased kõige rohkem muude riikide üldhuvikanaleid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV). Mittejälgitavatest telekanalitest vaadatakse kõige rohkem kunsti- ja kultuurikanaleid. 20-29-aastased ja 40-49-aastased ei jälgi kõige rohkem (Lisatabel 2) prantsuse üldhuvikanaleid (France 2, TV5). 40-49-aastased vaatavad 20-29-aastastest erinevaid telekanaleid rohkem, kuigi erinevused ei ole nii suured kui seda on üliõpilaste ja kõrgharitude puhul. Ainukesena vaatavad 20-29-aastased usukanaleid Life TV, TV7 rohkem kui 40-49-aastased. Kõrgharitud ja 40-49-aastased vaatavad kõige vähem usukanaleid (Lisatabel 3). Individuaalses vaatamises jälgivad kõrgharitud kõige vähem muude riikide üldhuvikanaleid. 40-49-aastased seevastu usukanalitele lisaks ka prantsuse üldhuvikanaleid (France 2, TV5).

TOP 5 olevaid kanaleid vaatavad kõrgharitud üliõpilasest rohkem, kuigi suuri erinevusi ei ole (välja arvatud muud Eesti venekeelsed kanalid, mida kõrgharitudusega inimesed vaatavad umbes 25% rohkem kui tudengid). Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5 saab teada, et

kõige rohkem ei jälgi kõrgharitud ja üliõpilased (Lisatabel 4) muude riikide üldhuvikanaleid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV).

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Iga päev või peaaegu iga päev	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased
TV3	59,2%	45,8%
Kanal2	58,2%	37,5%
ETV	42,3%	35,4%
TV6	21,3%	20,8%
Kanal11	16,3%	16,3%

Tabel 9. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Igapäevaselt vaatavad üliõpilased ja 20-29-aastased kõige rohkem telekanalit TV3. Kõige vaadatumate telekanalite järjekord on nii üliõpilaste kui ka 20-29-aastaste seas sama. Igapäevaselt vaatavad üliõpilased ja 20-29-aastased kõige vähem Kanal11 (mõlemal juhul teeb seda 16,3% vastanutest). 20-29-aastastele ja 40-49-aastastele meeldib enim (Lisatabel 5) vaadata Kanal2-te. Individuaalses eelistuses jälgivad 20-29-aastased enamasti TV3-e, 40-49-aastased Kanal2-te. 20-29-aastased vaatavad keskealistest vähem ETV-d (ligi 28% vähem). Kõrgharitud ja 40-49-aastased vaatavad (Lisatabel 6) igapäevaselt kõige rohkem Kanal2-te. Individuaalselt vaatavad kõrgharitud kõige rohkem ETV-d. Protsendiliselt suuri erinevusi telekanalite vaatamises siiski ei ole. Üliõpilased ja kõrgharitud eelistavad (Lisatabel 7) vaadata kõige rohkem ETV-d ning TV3-e. Küll aga lähevad erinevate telekanalite vaatamise protsendid lahku. Näiteks kui ETV-d vaatab ligi 35% üliõpilastest, siis kõrgharitute protsent on selles osas ligi 73%. TV3-e vaatab umbes 46% üliõpilastest, kõrgharitudel on see protsent ligi 63. Tudengid vaatavad kõrgharitudest rohkem telekanalit (8% rohkem) TV6. Ka siit saab järeldada, et kõrgharitud vaatavad tudengitest rohkem televiisorit.

3.1.5 Uudistesaadete ja –portaalide jälgimise sagedus

Kui sageli Te jälgite järgmisi uudistesaaiteid ja -portaale?								
Mitu korda päevas ja kord päevas	Vanus 20-29 üldiselt		Üliõpilased		Vanus 40-49 üldiselt		Kõrgharitud	
	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas
Rahvusringhäälingu raadiouudised (Vikerraadiost, Klassikaraadiost, Raadio Tallinnast)	6%	14	4%	13	31%	4	31%	4
Kuku Raadio uudised	5%	13	4%	12	12%	6	6%	9
Teiste raadiojaamade uudised	21%	3	20%	5	36%	1	40%	1
Uudisteportaalide internetis: uudised.err.ee	6%	12	10%	7	9%	8	8%	8
sport.err.ee	7%	11	10%	7	7%	11	4%	11
postimees.ee	35%	2	39%	1	32%	3	33%	3
E24.ee (majandus)	10%	9	8%	10	6%	12	4%	11
elu24.ee	13%	6	10%	7	11%	7	9%	7
tarbij24.ee	7%	10	6%	11	5%	13	15%	6
reporter.e	20%	4	20%	3	7%	10	4%	13
epl.ee	12%	8	14%	6	9%	8	19%	5
ohtuleht.ee	13%	7	20%	3	18%	5	6%	10
delfi.ee	37%	1	37%	2	34%	2	38%	2

Tabel 10. Uudistesaadete ja -portaalide jälgimine

20-29-aastaste ja üliõpilaste võrdlusest näeb, et väga suuri erinevusi uudistesaadete ja -portaalide jälgimises ei ole. 20-29-aastased eelistavad külastada kõige rohkem delfi.ee uudisteportaaali, üliõpilased postimees.ee portaali. Kui 20-29-aastased külastavad päevas kõige tihedamini delfi.ee uudisteportaaali, siis 40-49-aastased teiste raadiojaamade uudiseid (kuna käesolevas töös ei ole analüüsitud raadio kuulamist, siis külastavad 40-49-aastased inimesed päevas kõige rohkem uudisteportaalidest delfi.ee). 40-49-aastased ja kõrgharitud jälgivad uudisteportaalidest kõige rohkem delfi.ee ja postimees.ee. Kõige vähem jälgivad kõrgharidusega inimesed reporter.ee ning 40-49-aastased tarbija24.ee uudisteportaaali. Üliõpilaste ja kõrgharitudute võrdlusest selgub, et üliõpilased eelistavad uudisteportaaali postimees.ee (40-49-aastased teiste raadiojaamade uudiseid), järgneb delfi.ee mõlemal rühmal. Uudisteportaaali reporter.ee jälgib ligi 16% rohkem üliõpilasi kui kõrgharitud (enam-vähem sama on ohtuleht.ee portaali puhul). Küsitlustulemustest lähtuvalt saab öelda, et nii 20-29-aastastele kui ka üliõpilastele pakub rohkem huvi meelelahutuslik programm (üliõpilaste puhul on tendents tugevamalt märgatav).

3.1.6 Interneti kasutamine

Kui sageli kasutate Interneti selleks, et...				
Kord nädalas või sagedamini	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased	Vanus 40-49 üldiselt	Kõrgharitud
järelevaadata Eesti telekanalite saateid video- portaalidest nagu err.ee, tv.ee, reporter.ee	18,8%	14,3%	13,9%	12,5%
laadida alla (arvuti kõvakettale) filme, telesarju	24,9%	34,7%	7,9%	2,1%
vaadata reaalajas televisiooni ülekandeid	7,3%	8,2%	2%	2,0%
vaadata videolõike videopankadest nagu YouTube, video.google.com, aegmaha.ee jt.	51,6%	59,2%	23,8%	18,4%

Tabel 11. Interneti kasutamine

Üliõpilased kasutavad Interneti videolõikude vaatamiseks, filmide ja videolõikude allalaadimiseks mõnevõrra aktiivsemalt kui 20-29-aastased. Nii 20-29-aastased kui ka 40-49-aastased kasutavad kõige rohkem Interneti selleks, et vaadata videolõike videoportaalidest. Internetis vaadatakse otsesaateid kõige vähem (20-29-aastased 7% ja 40-49-aastased 2%). On ka teisi erinevusi vastajarühmade vahel, millele saaks põhjenduseks tuua noorte parema arvutikasutamise oskuse ning „digitaalse põlvkonna“ (Prensky 2001). Filmide laadimise populaarsust noorte seas võib põhjendada sellega, et noortel on sageli parem inglise keele oskus kui keskealistel. Kõrgharidusega inimeste aktiivsus videolõigu vaatamises, filmide ja videolõikude allalaadimises ning Eesti telekanalite saadete järele vaatamine jääb 40-49-aastaste vanuserühmale alla. Üliõpilaste ja kõrgharitudute võrdlusest selgub, et üliõpilased kasutavad kõrgharitudest Interneti ligi 17 korda rohkem selleks, et laadida alla erinevaid filme ja telesarju. Üliõpilastest vaatab videolõike videopankadest umbes 41% rohkem kui kõrgharitudest. Mõlemad vastajarühmad vaatavad kõige vähem televisiooni otseülekandeid (üliõpilased ligi 8% ning kõrgharitud 2%). Üliõpilaste ja kõrgharitudute Interneti kasutamise erinevusi saab põhjendada sellega, et kõrgharitud ei pruugi telesarjad ja filmid huvitada nii palju kui üliõpilasi.

3.1.7 Teemade huvitavus

20-29-aastaste ja üliõpilaste võrdlusest (Lisatabel 8) selgub, et üliõpilasi huvitab kõige rohkem filmi temaatika (53%, 20-29-aastaseid 39%), 20-29-aastaseid aga eesti päevasündmuste temaatika (43%, üliõpilasi 39%). Kõige vähem tuntakse mõlemas grupis huvi astroloogia (horoskoop) vastu. 20-29-aastased ja 40-49-aastased huvituvad kõige rohkem eesti päevasündmuste, kõige vähem aga astroloogiast (horoskoop). Maaelu, talupidamine huvitab 40-49-aastaseid ligi 12% rohkem kui 20-29-aastaseid. Seevastu tehnika, infotehnoloogia, muusika huvitab rohkem noori. 40-49-aastaseid ja kõrgharituduid huvitab

kõige rohkem eesti päevasündmused. Kõrgharitud tunnevad 12% rohkem huvi nii välismaa päevasündmuste kui ka hariduse vastu (17% rohkem kui 40-49-aastased). Keskealisi huvitab kõrgharitustest rohkem kuritegevusega võitlemine ja sport. Kõige vähem tuntakse mõlemas rühmas huvi astroloogia (horoskoop) – kõrgharitud ka paranormaalsete nähtuste vastu. Üliõpilasi huvitab filmi temaatika (kõrgharitud 27% vähem). Kõrgharitud huvitab kõige rohkem eesti päevasündmuste temaatika (29% rohkem kui tudengeid). Ka Eesti sisepoliitika näib kõrgharitutele rohkem huvi pakkuvat (ligi neli korda rohkem) kui tudengitele. Tudengid on rohkem orienteeritud meelelahutusele, kõrgharitud tõsistele teemadele. Kõige vähem huvitab mõlemaid vastajarühmi astroloogia (horoskoop).

3.1.8 Saate liikide vaatamise aktiivsus

Ei vaata üldse/Ei jälgi üldse	Saate liikide vaatamise aktiivsus							
	Vanus 20-29 üldiselt		Üliõpilased		Vanus 40-49 üldiselt		Kõrgharitud	
	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas
Uudised	4%	2	8%	1	1%	2	2%	2
Päevakaja, arutelud, analüüsid	23%	9	37%	8	4%	4	2%	2
Üldhuviajakirjad	12%	5	20%	5	5%	5	4%	5
Praktiline nõu ja elustiil	19%	8	41%	9	6%	7	8%	8
Kultuuriajakirjad jm kultuurisaated	33%	12	41%	9	14%	11	8%	8
Krimi, olmereportaažid	0%	1	8%	1	0%	1	0%	1
Mängud, konkursid, reality-d	6%	3	14%	4	1%	2	2%	2
Huumor, satiir, talkshow	19%	7	31%	7	7%	10	4%	6
Komöödiasarjad	17%	6	29%	6	6%	7	10%	11
Romantilised seriaalid	51%	13	56%	13	36%	13	41%	13
Kodumaised action-sarjad	26%	11	45%	12	16%	12	22%	12
Välismaised action-sarjad	6%	3	10%	3	5%	5	6%	7
Pereseriaalid	24%	10	41%	9	6%	7	8%	10

Tabel 12. Erinevate saate liikide vaatamise aktiivsus

Üliõpilased ja 20-29-aastased eelistavad enamasti vaadata samasid saateid, erinevused on protsentides. Kõige suurem erinevus on praktilise nõu ja elustiili saadete jälgimises, selle temaatika vastu tunneb huvi 81% kõikidest 20-29-aastastest ja 59% üliõpilastest. Mõlemad rühmad eelistavad kodumaistele põnevussarjadele vaadata välismaa põnevussarju. Kõige rohkem jälgitakse 20-29-aastaste ja 40-49-aastaste seas krimi- ja olmereportaaže, ligi 100%. Teisel kohal on uudised (40-49-aastastel ka mängud, konkursid, *reality-d*). 96% kõikidest 40-49-aastastest jälgib päevakajalisi arutelusid ja analüüsi (20-29-aastaste seas 63%). 40-49-aastased ja kõrgharitud jälgivad 100% ulatuses krimi- ja olmereportaaže. Kõige vähem vaatavad rühmad romantilisi sarju (64% kõikidest 40-49-aastastest ja 59% kõrgharitustest) ning kodumaiseid põnevussarju (84% kõikidest 40-49-aastastest ja 78% kõrgharitustest). Kõige rohkem vaatavad tudengid ja kõrgharitud krimi- ja olmereportaaže (20-29-aastased ka uudiseid). Erinevaid saate liike üldse vaatavad kõrgharitud tudengitest rohkem. Kui päevakaja, analüüsi- ja arutelusaadete vastu tunneb huvi 98% kõrgharitustest, siis tudengitest 63%.

Peaaegu sama suur vahe on ka praktilise nõu ja elustiili, kultuurisaadete ja pereseriaalide jälgimises.

Saate liikide vaatamise aktiivsus								
	Vanus 20-29 üldiselt		Üliõpilased		Vanus 40-49 üldiselt		Kõrgharitud	
	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas
Regulaarselt								
Uudised	11%	3	6%	3	16%	1	23%	1
Päevakaja, arutelud, analüüsid	1%	12	0%	9	8%	8	7%	9
Üldhuviajakirjad	11%	2	8%	2	14%	3	13%	5
Praktiline nõu ja elustiil	5%	8	0%	9	8%	6	10%	7
Kultuuriajakirjad jm kultuurisaated	1%	13	0%	9	4%	9	1%	12
Krimi, olmereportaazid	9%	4	2%	5	2%	11	2%	11
Mängud, konkursid, reality-d	6%	6	0%	9	4%	10	9%	8
Huumor, satiir, talkshow	5%	8	4%	4	12%	4	13%	4
Komöödiasarjad	6%	6	0%	9	14%	2	14%	3
Romantilised seriaalid	2%	11	2%	5	2%	11	1%	12
Kodumaised action-sarjad	7%	5	2%	5	8%	6	12%	6
Välismaised action-sarjad	15%	1	12%	1	12%	4	15%	2
Pereseriaalid	3%	10	2%	5	0%	13	6%	10

Tabel 13. Erinevate saate liikide vaatamise aktiivsus

20-29-aastaste ja üliõpilaste võrdlusest tuleb välja, et mõlemad rühmad vaatavad kõige vähem kultuurisaateid. Regulaarselt eelistavad 40-49-aastased vaadata kõige enam uudiseid (20-29-aastased välismaa põnevussarju). Kõige vähem pakub 40-49-aastastele ja 20-29-aastastele huvi kultuurisaated (40-49-aastastele ka romantilised seriaalid ja pereseriaalid). Üliõpilaste seas jälgitakse kõige rohkem välismaa põnevussarju. 40-49-aastased ja kõrgharitud jälgivad kõige aktiivsemalt uudiseid, 40-49-aastaste puhul järgnevad komöödiasarjad (kõrgharidusega inimeste puhul kolmandal kohal), üldhuviajakirjad (kõrgharidusega inimestel viiendal kohal) ning huumor, satiir, *talkshow* (kõrgharidusega inimeste puhul neljandal kohal). Kõrgharitud vaatavad kultuuriajakirju jm kultuurisaateid kõige harvemini. Kõrgharitute ja tudengite võrdluses on näha, et kõrgharitud vaatavad kõige rohkem uudised (ligi 23%, tudengid umbes 6%). Erinevusi on ka teistes saate liikide vaatamises, kuid mitte väga suured. Välja arvata komöödiasarjad, mida vaatab 14% kõrgharitutest ning mitte ühtegi tudengit.

3.1.9. Eesti telekanalite saadete vaatamissagedus

TOP 20 saadete pingerida		
Ei jälgi üldse	Üliõpilased	Koht pingereas
Unelmatelaev	93,8%	1
Taltsutamatu hing	93,8%	1
Vandekohus	91,7%	1
Tee õnnele	91,7%	1
Tagatargemad	91,7%	5
Rosamunde Pilcheri armastuslood	89,6%	6
Armukesed	89,6%	7
Armastuse nimel	89,6%	7
Mis toimub?	87,5%	9
MI	87,5%	10
Brigaad 3	87,5%	10
Prillitoos	85,4%	10
Riigikogu infotund	83,3%	13
Kõik mängus	83,3%	13
Vaprad ja ilusad	81,3%	13
Supersuur ja piitspeenike	79,6%	16
Sõida maale	79,2%	16
Retseptita	79,2%	16
Põgenemine	79,2%	19
Kelmid ja pühakud	79,2%	19

Tabel 14. Sihtrühmas kõige vähem vaadatud saated

Üliõpilased vaatavad erinevaid liiki saateid. Kõige vähem vaadatud saated on romantikaseriaalid. Ka 20-29-aastaste (Lisatabel 9) seas eelistatakse kõige vähem vaadata erinevaid välismaiseid romantikaseriaalid. Kõrgharitud (Lisatabel 10) eelistavad kõige vähem vaadata nii välismaiseid kui ka kodumaiseid sarju. Kui üliõpilased ja 20-29-aastased eelistavad kõige vähem vaadata romantikaseriaale ning elustiilisaateid, siis kõrgharitud ainult romantikaseriaale. 40-49-aastaste (Lisatabel 11) saate-eelistused on rohkem sarnasemad üliõpilastega ja 20-29-aastastega kui kõrgharitutelega.

TOP 20 saadete pingerida		
Igat saadet	Üliõpilased	Koht pingereas
Dr House	50%	1
TV3 uudised	47,9%	2
Aktuaalne kaamera 21.00	41,6%	3
C.S.I	37,5%	4
Kondid	35,4%	5
Reporter	35,4%	5
Top Gear	35,4%	5
Pealtnägija	33,3%	8
Grey anatoomia	30,6%	9
Terevisioon	25,1%	10
Ärapanija	25,1%	10
Erisaade	22,9%	12
Meeleheitel koduperenaised	22,9%	12
Ringvaade	22,9%	12
Kättemaksukontor	20,9%	15
Ameerika supermodellid	20,4%	16
Võsareporter	18,8%	17
Jälgi jätmata	18,7%	18
Kodus ja võõrsil	18,7%	18
Kõige naljakamad koduvideod	18,7%	18

Tabel 15. Sihtrühmas eelistatuimad saated

Regulaarses vaatamises eelistavad üliõpilased kõige rohkem vaadata välismaa sarju, samuti uudistesaaeid. 20-29-aastased eelistavad (Lisatabel 12) kõige rohkem vaadata erinevaid uudistesaaeid ning Eestis toodetud saateid. Esimene välismaine sari on pingereas 11. kohal. Kõrgharitud (Lisatabel 13) eelistavad Eestis toodetud saateid, tabeli teises otsas on enamasti meelelahutuslikumad saated. Märkimist leiab ka see, et kui üliõpilaste seas on TV3 uudised teisel kohal (umbes 48% vaatab neid), siis kõrgharitute seas on TV3 uudised 12. kohal (umbes 35% vaatab neid). 40-49-aastaste eelistatumad saated (Lisatabel 14) on sarnased 20-29-aastastega.

Bakalaureusetöö jaoks tehti üksteist intervjuud 20-29-aastaste sotsiaalteadusi õppivate üliõpilastega, kus uuriti nende televiisori vaatamist ning taustaks internetikasutust. Üliõpilased jagati kolme rühma: üliõpilased vanematekodus, kellel on televiisor; üliõpilased ühiselamus ja üürikorteris, kellel on/ei ole televiisorit ning üliõpilased elukaaslasega. Järgnevalt esitatakse kokkuvõtte intervjuudest.

3.2 Kvalitatiivse uuringu tulemused

Üliõpilase pere ja kodu	Televiisor	
	on	ei ole
üksik, vanematekodus	4 (N01, M01, M02, M03)	0
üksik, ühiselamus/üürikorteris	2 (N04, M04)	2 (N02, N03)
elukaaslasega, lasteta	2 (N06, N07)	0
elukaaslasega, lapsega	1 (N05)	0

Tabel 16. Intervjueeritavate üliõpilaste tunnused

3.2.1 Üliõpilased vanematekodus televiisoriga

Siin rühmas on kaks ajaloo tudengit, üks suhtekorralduse tudeng ning üks riigiteaduste tudeng. Nad kõik elavad koos vanematega ning neil kõigil on kodus televiisor. Olgu nende tunnused järgmised: esimene (N01) vastaja (N, 21, suhtekorraldus III), teine (M01) vastaja (M, 21, ajalugu III), kolmas (M02) vastaja (M, 21, ajalugu (2) III) ning neljas (M03) vastaja (M, 22, riigiteadus III).

Televaatamine üldiselt

Esimesel vastajal (N01) on kodus üks televiisor. Teisel (M01) ja kolmandal (M02) on kodus kolm televiisorit. Neljandal vastajal (M03) on kodus üks televiisor.

(N01) vaatab televiisorit regulaarselt siis, kui on tulemas mõni teda huvitav saade. Ta märkis, et enamasti vaatab ka televiisorit kodus. Ühes päevas vaatab ta televiisorit keskmiselt kolm tundi, kuid nendib, et on päevi, mil ta televiisorit üldse ei vaata. Esimese vastaja kodus vaadatakse televiisorit alates kella 17.00 kuni südaööni, põhjenduseks see, et kui vastaja ema koju jõuab, pannakse televiisori mängima, mis töötab terve õhtu, sageli lihtsalt taustaks. (M01) vaatab televiisorit väga harva, kord nädalas. Päeval, mil ta televiisorit vaatab, jääb see umbes kahe tunni kanti. Tema pere, kus on viis liiget, vaatab televiisorit ühes päevas umbes kaks tundi. (M02) vaatab televiisorit nädalas neli korda ning korraga pool kui tund aega. Pere kohta ütleb ta, et televiisorit vaadatakse neli kuni viis tundi päevas. (M03) jälgib televiisorit iga päev ning päevas kolm tundi. Terve pere televiisori jälgimine sõltub aga sellest, kas tegemist on nädalavahetusega või tööpäevaga. Tööpäevadel mängib teler kuus tundi, nädalavahetustel kümme tundi, suurema osa ajast taustaks.

(N01) vaatab televiisorit igavusest ning meelelahutuseks. Erinevaid muusikakanaleid vaatab enamasti päeval, kui ema kodus ei ole. Televiisorit meeldib talle vaadata üksi, sest siis ta saab

veeta aega endaga ja vaadata seda programmi, mis teda huvitab. Programmivaliku otsustamisel üritatakse sõbralikult läbi saada. Kui tema tahab midagi vaadata, siis seda ta ka saab ja kui tema ema tahab midagi vaadata, siis saab ka tema. (M01) jälgib televiisorit õhtuti ja pigem nädalavahetuseti, kui on mõni sari, mis teda huvitab. Ta vaatab televiisorit meelelahutuslikul ja informatiivsel eesmärgil. Intervjueeritavale meeldib telerit vaadata rohkem iseseisvalt. Peres ei ole probleeme programmivalikuga: igaüks vaatab telerist seda, mis teda ennast huvitab. (M02) vaatab televiisorit tavaliselt õhtuti, kui ta on väsinud. Ka söömise ajal. Telerit jälgib vastaja meelelahutuslikul eesmärgil ning ka sellepärast, et teler on tal olemas. Kuna tegemist on ajaloolasega, meeldib talle vaadata ajaloolisi dokumentaalfilme. (M03) vaatab telerit enamasti õhtuti, kui päevased toimetused on lõpetatud. Nädalavahetustel vaatab ta telerit terve päev, sest siis on aega. Ka tema vaatab televiisorit meelelahutuslikul, samuti informatsiooni saamise eesmärgil. Intervjueeritavale meeldib telerit vaadata koos perega, sest see on nii välja kujunenud, kuid lisab, et kui tema soovib konkreetset saadet vaadata, siis ta seda ka saab. Programmivaliku otsuseid teeb see pereliige, kelle käes on teleri pult. Ta nendib, et tegemist on kokkuleppe küsimusega, kui vaja, siis saab.

Telekanalid

(N01) peres vaadatakse põhiliselt eesti kanaleid (ETV ja ETV2, Kanal2, TV3, TV11, TV6). Vaadatakse veel *Fox Life*'i ja *Fox Crime*'i, muusikakanalitest Seitset. Konkreetselt vaatab vastaja erinevaid saksa kanaleid (ei täpsustanud), TV3-e, Kanal2-te, *Fox Life*'i, ETV2-te ja Tallinna TV-d. Kõige sagedamini jälgitavad telekanalid kodus on Kanal2, TV3 ja ETV. Nendest kanalitest tulevad uudistesaadet ja filmid. Ise vaatab intervjueeritav kõige sagedamini *Fox Life*'i. Ta nendib, et vaatab ka Kanal2-te tihti. Kõige harvemini jälgitavad telekanali on peres TV6, TV11 ja ETV2 ning ülejäänud võõrkeelsed kanalid. Konkreetselt tema ise vaatab kõige harvemini või pea mitte üldse vene kanaleid ning erinevaid loomakanaleid, näiteks *National Geographic*, samuti multifilmikanaleid ja soome kanaleid. (M01) peres vaadatakse TV3-e ja Kanal2-te, mis on ka pere kõige vaadatamad telekanalid. Intervjueeritav vaatab ETV-d, rahvusvahelisi kanaleid, näiteks uudistekanalit CNN ning kultuurikanalit Mezzo. Kõige sagedamini vaatab ta ETV-d, sest saatevalik on intervjueeritavale huvipakkuvam ning kvaliteet on tema arvates parem. Intervjueeritav vaatab kõige harvemini telekanalit Kanal2. (M02) kodus vaadatakse põhiliselt Eesti kanaleid: ETV-d, TV3-e. Kanal2-te vaadatakse harva. Intervjueeritav vaatab ise ETV-d, *Discovery Channeli* kanalit, *History Channelit*. Samuti välismaiseid uudiste kanaleid CNN-i, BBC-d või *Al Jazeera*t. Vahel vaatab ta soome

kanaleid ning muusika kanaleid: MTV-d ja VH1-te. ETV pakub talle intellektuaalset huvi, *History Channelit* jälgib ta sellepärast, et vastaja huvitub ajaloost, kuna õpib seda eriala. MTV-d jälgib ta sellepärast, et on suur muusika fänn. Tavaliselt mängib muusika lihtsalt taustaks. Tema peres jälgitakse kõige sagedamini ETV-d ja TV3-e, tema ise aga ETV-d ja *History Channelit*. Kõige harvemini vaadatakse kodus ning ka vastaja ise Kanal2-te. Küsimusele, miks just Kanal2-te kõige harvemini jälgitakse, vastas intervjuueeritav, et sealt ei tule midagi. Üldiselt viitab ta sellele, et pole suur telerivaataja võrreldes keskmise eestlasega, kes elab oma kodus. (M03) kodus vaadatakse ETV-d, Kanal2-te, TV3-e, harvem ETV2-te. Välismaa kanalitest põhiliselt vene kanaleid. Intervjuueeritav ise vaatab ETV-d ning Kanal2-te. Ta arvab, et peres vaadatakse kõige rohkem Kanal2-te, kust tulevad Reporter, Vösareporter, Sõnasõda ja Pilvede all. Ise jälgib ta kõige meelsamini ETV-d, sest sealt tulevad eestikeelsed saated ning uudised. Vastaja mainib, et kunagi meeldis talle Reporter, kuid enam mitte. Kui küsida, milliseid kanaleid peres kõige harvemini jälgitakse, ütleb ta, et ülejäänud välismaa kanalid, näiteks soome YLE kanalid ja eesti kanalitest ETV2. Intervjuueeritav ise vaatab kõige harvemini venekeelseid kanaleid, ETV2-te ja Kanal11, sest viimasest kanalist tulevad filmid, mida korratakse tema sõnul juba mitmendat korda.

Teemahuvid ja telesaated

Teemadest huvitab (N01) sport, muusika, poliitika, kultuur. Saateliikidest pakub talle huvi erinevad sarjad, filmid, vestlussaated ning uudised. Uudiste juures ei meeldi vastajale see, et uudised lähevad ühe rohkem kollasemaks. (M01) huvitab poliitika, kultuur, päevakajalised sündmused. Saateliikides köidab tema tähelepanu uudistesaaed ja erinevad arutlussaated, näiteks valimisdebatid, ka intervjuu-saated ja kultuurisaated. (M02) huvitub poliitikast ning ühiskondlikest teemadest, ka huumorist. Saateliikides pakub huvi reporter-tüüpi saated, näiteks Pealtnägija, vestlussaated (Mihkel Raua saade). (M03) huvitub päevakajalistest teemadest nii Eestis kui ka mujal, samuti huumorist. Huvi paku ka sport ning erinevad mängud. Saateliikidest eelistab vaadata uudistesaaedid, vestlussaateid, foorumeid ning erinevaid filme ja komöödiasarju.

Konkreetsetest saadetest huvitab (N01) Ringvaade, *Dr House*, C.S.I ning Eesti otsib superstaari, peres vaadatakse *Dr House*'i ja C.S.I-d. Vastaja lausub, et televiisori vaatamine sõltub väga paljuski kellaajast, näiteks peal kella 21 ta enam televiisorit ei vaata, sest on nii harjunud ning on õhtul hoopis arvutis. Oluline on vastaja jaoks see, et kui ema töölt tuleb, laseb intervjuueeritav oma emal televiisorit vaadata. (M01) vaatab Foorumit, Aktuaalset

kaamerat, Kahekõne, Vabariigi kodanikke. Peres vaadatakse teiste telekanalite pealt tulevaid uudistesaaateid ja muid meelelahutuslikumaid saateid. (M02) vaatab konkreetsetest saadetest Pealtnägijat, Foorumit ning Aktuaalset kaamerat, samas ei osanud ta välja tuua, milliseid konkreetseid saateid peres vaadatakse. (M03) vaatab telerist Aktuaalset kaamerat, Sõnasõda, Allo Allo ning Minu pere, vahel ka Eesti otsib superstaari. Peres vaadatakse konkreetsetest saadetest Reporterit, Võsareporterit, Aktuaalset kaamerat ning Pilvede all ja Kättemaksukontorit.

Internet

Järgmisena räägiti natukene Internetist ja selle kasutamisest. Kõik neli vastajat kinnitasid, et neil on kodus internetiühendus ning nad kasutavad Internetti iga päev. Ühes päevas veedavad vastajad Internetis keskmiselt viis kuni kaheksa tundi.

(N01) kasutab Internetti selleks, et saata kirju, samuti koolitööks. Muidugi ka meelelahutuslikul eesmärgil, näiteks külastab ta *Facebooki* ning *Youtube*'i. Ka uudiste lugemine, samuti blogide külastamine ning otsingumootorite kasutamine kuuluvad tema internetikäitumise alla. Peale tema kasutab kodus Internetti veel ema. (M01) kasutab Internetti suhtlemiseks (MSN), e-mailide kirjutamiseks, samuti koolitööks. Internetti kasutab ka ÕIS-ist õppematerjalide alla laadimiseks, samuti hinnete vaatamiseks. Õppimise alla läheb ka teaduslike artiklite otsimine erinevatest andmebaasidest, samuti raamatukogu raamatute jälgimiseks, kas raamatud on välja laenutatud. Ta kasutab Internetti uudiste lugemiseks ja muusika kuulamiseks. Peale tema kasutab kodus Internetti veel kolm inimest. (M02) vaatab Internetis kooliga seotud asju, külastab *Facebooki*, loeb uudiseid Delfist ja Postimehest. Muusikat kuulab ta *Youtube*'st. Külastab erinevaid foorumeid, näiteks muusikafoorumeid, kuna vastajal on konkreetne huvi muusika vastu. Tihti külastab ka *Wikipediat* ning otsib sealt endale huvipakkuva teema kohta informatsiooni. Peale tema kasutab Internetti kodus veel kolm inimest. (M03), kelle kodus kasutavad peale teda Internetti veel kolm inimest, kasutab Internetti *Facebooki* külastamiseks, sõpradega suhtlemiseks, koolitööde tegemiseks, samuti blogide lugemiseks ning otsingumootoritest informatsiooni otsimiseks. Ta loeb erinevaid uudisteportaale nagu näiteks Delfi, Postimees, Õhtuleht. Samuti mängib vastaja *Facebookis* olevaid mängu ning kuulab muusikat *Youtube*'st.

Uudisteportaalidest külastab (N01) Postimeest, Tartu Postimeest, vahel Õhtulehte, harva Eesti Päevalehte. Põhiliselt siiski Postimeest, sest tema arvates on sealsed uudised ilusti kirjutatud,

sest uudiste ja teemade haare on laiem. Ta märgib, et oluline roll on ka harjumusel. (M01) külastab uudisteportaalidest ERR uudisteportaali, Postimeest, Eesti Päevalehte, aeg-ajalt ka Delfit. ERRi usaldab ja jälgib ta kõige rohkem. Postimeest ja Delfit jälgib ta sellepärast, et sealsed uudised on operatiivsemad ning infot saab kiiremini. Eesti Päevalehte peab ta kõige tasakaalustatumaks. Samas ei meeldi talle Eesti Päevalehe operatiivsus, mis ei ole piisavalt hea, kuid viis, kuidas ajalehes erinevaid teemasid käsitletakse, meeldib vastajale. (M02) külastab uudisteportaalidest Postimeest, sest tegemist on harjumusega, samuti sellepärast, et sealt leiab lühikesi ning kvaliteetseid uudiseid. Ta külastab ka Eesti Päevalehte uudisteportaali ning vahel Sirpi. (M03) jälgib uudisteportaalidest Postimeest ning seda harjumusest. Ta jälgib veel Delfit, sest seal on meelelahutuslikumaid uudiseid, ka operatiivsus. Õhtulehte jälgib ta sellepärast, et seal on palju naljakaid uudised ning vahel ka uudisteportaali Elu24, et eluga kursis olla.

Kõik neli vastajat külastavad sotsiaalmeedia lehekülgi nagu näiteks *Facebook*, *Twitter*, Orkut. Kunagi kasutasid nad ka *Rate* portaali, kuid nende arvates on sealt inimest välja kolinud.

Televisioonisaadete juurde tagasi tulles, küsiti vastajatelt, kas nad on kasutanud Interneti televisioonisaadete vaatamiseks. (N01) vastas, et kunagi on vaadanud, kuid praegu mitte. Varem on ta kasutanud ETV arhiivi ning vaadanud sealt saateid koolitöö jaoks. Talle meeldib ETV arhiivi juures see, et seal on üleval aastate tagused saated. Ise on ta vaadanud Tähelaeva, Kanal2-e arhiivist on ta vaadanud Sõnasõda. Telekanalitest on vaadanud ETV-d, Kanal2-te – seda teeb ta harva, üks kuni kaks korda kuus. (M01) kasutab võimalust Interneti kaudu televisioonisaateid vaadata väga tihti, näiteks kui ta telerist saadet ei vaata, läheb ta ETV arhiivi ning vaatab saate järele. Konkreetsetest saadetest on ta vaadanud Aktuaalset kaamerat, Kahekõne, Vabariigi kodanikke, pühapäeviti eetris olevat intervjuerimissaadet (Tähelaev). Ta on vaadanud ka üksikute luuleminutite katkeid. Telekanalitest on põhiliselt jälginud ETV-d, mida ta jälgib igapäevaselt umbes mõnikümmend minutit. (M02) on vaadanud Interneti kaudu televisioonisaateid, kuid ei näe sellel mõtet, sest kodus on televiisor olemas. ETV arhiivist on ta vaadanud sarja Klass: elu pärast, ka Eesti TOP7 saateid. ETV on ainukene telekanal, mida ta Interneti kaudu on vaadanud. Vastaja sõnul jälgib ta ETV-d sel viisil harva ning ütleb, et veedab suurema osa ajast pigem arvutis kui telerit vaadates. (M03) kasutab võimalust Interneti kaudu televisioonisaateid vaadata harva, üks kuni kaks korda kuus. Kui ta on vaadanud, siis konkreetsetest saadetest on ta näinud Aktuaalset kaamerat, Välisilma. Ta on vaadanud Eesti-Argentiina jalgpallimängu ning kunagi ammu TV3-e pealt Värsket Ekspressi

(siis kui see oli veel sellise nimega). Erinevatest kanalitest on ta vaadanud ETV-d ning TV3-e. Ta on mõelnud vaadata Ühikarotte Kanal2-e kodulehelt, kuid pole veel jõudnud.

3.2.2 Üliõpilased ühiselamus/üürikorteris, kellel on/ei ole televiisor

Siin rühmas on kaks ajakirjanduse tudengit, kellel puudub elukohas televiisori vaatamise võimalus. Ning üks suhtekorralduse ning õigusteaduste tudeng, kellel on elukohas võimalik televiisorit vaadata. Esimesena võrdlen neid tudengeid, kellel elukohas televiisori vaatamise võimalust ei ole. Vastajate tunnused on järgmised: esimene (N02) vastaja on N, 21, ajakirjandus III ja teine (N03) vastaja on N, 21, ajakirjandus II.

Televaatamine üldiselt

Need kaks vastajat saavad oma põhilise informatsiooni Internetist, samuti sõpradelt. Ajakirjandustudeng (N02), saab informatsiooni ka pressiteadetest, mis talle e-mailile tulevad (seoses tööga). Küsimusele, kas mõlemad tudengi üldse televiisorit vaatavad, vastatakse, et enamasti nädalavahetustel, kui minnakse koju või tuttavatele külla. Päevadel, mil televiisorit vaadatakse, võib aeg küündida ühest tunnist nelja tunnini. (N02), kes elab üürikorteris, vaatab televiisorit sellepärast, et tarbida meelelahutust (spordi ja muusika näol), (N03) intervjueeritav, kes elab ühiselamus, vaatab televiisorit sellepärast, et vanemad kodus vaatavad ning see on hea aeg pereliikmetega koos olemiseks.

Telekanalid

Telekanalite eelistustes lähevad mõlema üliõpilaste telekanalieelistused lahku – (N02) soovib vaadata ainult muusikakanaleid (MTV, MCM TOP, VH1) ning spordikanaleid (*Eurosport*, *Eurosport 2* ja *Eurosport news*), samas kui (N03) eelistab eesti kanalitest TV3-e ja ETV-d ning satelliitkanalitest *Fox Life* ning *National Geographic*. Esimene vastaja vaatab spordi- ja muusikakanaleid sellepärast, et teda huvitav sport ning muusika. Olulist rolli mängib muusikakanalite puhul see, et muusika on taustaks teiste toimetuste tegemisel. Teine vastaja eelistab eesti- ja välismaa telekanaleid sellepärast, et enamasti mängivad need kodus ning nendelt kanalitelt tuleb ka erinevaid seriaale. Laupäeva õhtuti vaatab ta ka filme.

Kui kõige sagedamini vaadatakse ülalpool toodud kanaleid, siis kõige harvemini vaatab (N02) Kanal2-te ning TV3-e, kuna tal nädala sees televiisori vaatamise võimalus puudub ning just siis on nendes kanalites põhilised saated, siis ei suuda Kanal2 ega TV3 talle midagi huvitavat

pakkuda. Ta ütleb, et komöödiafilme on nähtud viis korda, samas kodustiili ja elustiili saated talle huvi ei paku. (N03) väldib Kanal2-te. Ta ei suuda Kanal2-te vaadata sellepärast, et toanaaber, kellega eelmisel aastal koos elas, vaatas Reporterit ning Reporterit kordusi.

Teemahuvid ja telesaated

Teemadest huvitab (N02) kõige rohkem muusika ja sport – muusika meelelahutuseks ning ka muusikamaailmaga kursis olemiseks. Sport seevastu pakub lisaks meelelahutusele ka pinget, kaasaelamisrõõmu. (N03) tunneb huvi päevakajaliste teemade vastu, ka huumori. Päevakajalised teemad meeldivad sellepärast, et saab end ümbritseva eluga kursis hoida, samas huumor meeldib sellepärast, sest see teema pakub lõõgastust.

Saateliikidest eelistab (N02) jälgida spordireportaaže ning muusikakanalilt tulevaid saateid. Ka ETV-s jooksvad päevakajasaated ning erinevad kriminaalsarjad pakuvad huvi. (N03) eelistab jälgida vestlussaateid, komöödiasarju ning uudiseid. Vestlussaateid eelistab ta vaadata sellepärast, et sealt saab informatsiooni, samuti toimub nendes saadetes päevakajaliste teemade lahkamine. Komöödiasarju vaatab ta põhiliselt meelelahutuslikul eesmärgil.

Kui küsida vastajate käest, milliseid konkreetseid saateid nad jälgivad, tuleb (N02) meelde Aktuaalne kaamera, sest seal saab vähese vaevaga teada, mis on Eestis ning mujal maailmas aktuaalne. Sporti- ning muusikasaadetest ta konkreetselt midagi välja tuua ei osanud, sest vaatab erinevaid spordialasid, ja kui on, siis ka olümpiamänge ning erinevaid otseülekandeid. (N03) jälgib konkreetsetest saadetest Pealtnägijat, sest see on huvitav. Samuti Kolmeraudset ja Ringvaadet, sest mõlemas saates on päevakajalised teemad, uuritakse erinevaid teemasid, räägitakse erinevate inimestega.

Internet

Sissejuhatuses on öeldud, et taustaks uuritakse ka üliõpilaste Interneti kasutust. Järgnevalt esitatakse ülevaade Internetist.

Mõlemal vastajal on elukohas internetiühendus, mida kasutatakse iga päev. Ühes päevas ollakse Internetis keskmiselt neli kuni viis tundi. (N02) tõi välja, et nädala sees on ta Internetis kauem kui nädalavahetustel, sest siis vaatab ta televiisorit (nädalavahetusel on ta vanematekodus).

(N02) hoiab Internetis silma peal oma e-mailidel, külastab tihti *Facebooki* - vaatab teiste pilte, suhtleb nende inimestega, kellest pole ammu kuulnud, samuti kirjutab seina peale erinevaid postitusi. Internetti kasutab veel uudisteportaalide lugemiseks, näiteks postimees.ee, kus ta käib päevas vähemalt korra. Kuna vastaja kirjutab ka blogi, loeb ta aeg-ajalt ka teiste omi. Olulist rolli mängib google.ee veebileht, kust saab otsida informatsiooni teda huvitava spordiala kohta, mida Eurospordi pealt on näidatud, ka fotograafia kohta. Vastaja külastab veel erinevaid foorumeid. (N03) kasutab sotsiaalmeedia võimalusi, külastab postkastis, vaatab Interneti kaudu sarju ja komöödiasarju, mida Eesti televisioonis ei ole. Ta kasutab Internetti kodutööde saatmiseks, informatsiooni otsimiseks, uudiste lugemiseks. Kindel koht on blogide lugemisel, nii tuttavate kui ka võõraste. Vastaja internetikasutuse hulka kuulub ka nupp *stumbleupon*, millega leiab erinevaid toredaid lehekülgi.

Uudisteportaalidest jälgib (N02) põhiliselt postimees.ee portaali, sest on harjunud ning oluliseks peab ka väidet, et Postimees on kõige parem päevaleht Eestis. Teine põhjus peitub selles, et tema jaoks on Postimehe ülesehitus loogilisem kui Delfi oma. Rahvusringhäälingu lehel on soodumus tuua ainult pealkirjad ilma piltideta. Seega talle meeldib Postimees, sest teemad on toodud erinevates plokkides. Intervjuu tegemise ajal oli aktuaalseks teemaks Jaapanis toimuvad sündmused ning vastajale meeldiski Postimehe liigendus, kus Jaapani sündmused olid pandud ühe rubriigi alla, nagu ka Liibüa ja Liibanoni teemad. (N03) külastatavad uudisteportaalid on: postimees.ee, epl.ee, ekspress.ee, telegraph.co.uk, guardian.co.uk, ajr.com (*American Journalism Review*), newsweek.com. Eesti lehti loeb ta sellepärast, et see huvitab teda. Teisi loetletud uudisteportaale jälgib vastaja sellepärast, et need on väga head, neid on mugav kasutada, vaadata ja lugeda.

Mõlemad intervjuueeritavad külastavad sotsiaalmeedia lehekülgi. (N02) külastab põhiliselt *Facebooki*, teistes suhtluskeskkondades tal kasutajakontot ei ole. *Twitteri* mõttest ja vajalikkusest pole vastaja aru saanud. (N03) külastab *Facebooki* ja *Youtube*'i. Tal on olemas ka *Twitter*, kuid ei säutsu seal, vaid loeb teiste postitusi.

Mõlemad vastajad on vaadanud Interneti kaudu televisioonisaateid. (N02) vaatab Ringvaadet ning on vaadanud Aktuaalset kaamerat ning seriaali Klass: elu pärast. Seda seriaali on ta vaadanud ETV arhiivist, sest pole jõudnud televiisorist seriaali vaadata. Telekanalitest jälgib ta ainult ETV-d, sest pole kuulnud teiste telekanalite järelevaatamise võimalikkuse kohta. Võimalust Interneti kaudu televisioonisaateid vaadata kasutab harva, umbes korra kuus, sest kui televiisorist tuleb saade, siis seda on lihtsam vaadata otse kui veebist, sest veebist

vaatamine nõuaks eraldi pealehakkamist. (N03) vaatab ETV arhiivi Pealtnägijat ning luuleminuteid. *Youtube*'st on ta vaadanud TV3-e saateid. Telekanalitest on vaadanud ETV-d ning TV3-e. Võimalust Interneti kaudu televisioonisaateid vaadata kasutab vastaja harva, umbes kord kuus või kaks, aga mitte rohkem.

Lõpetuseks küsiti, kas vastajad on mõelnud endale tulevikus ka elukohta televiisor muretseda. (N02) ütles, et tal on elukohas olemas küll televiisor, mis aga pilti ei näita, sest ei ole digiboksi. Ta pole kindel, kas ta selle endale ka muretseb, sest vastajal on kahju hakata maksma operaatorfirmale igakuist tasu. Ta arvab, et kuna digiteleviseiooni kvaliteet on halb, siis pole ta üldse kindel, kas digiboks tema teleris tööle hakkaks, arvestades üürikorteri asukohta. Üürikorter asub orus ning vastas on teine paneelmaja, kus enamik korterelamuid kasutab Starmani kaabeltelevisiooni. (N03) ei muretse endale televiisorit tulevikus mitte mingil juhul, sest meelelahutuseks pole vaja aega raisata ning informatsiooni saab ka Internetist ning erinevaid saateid saab arvutis vaadata. Ta pole isegi kindel, kas ta tahab endale televiisorit tulevikukoju. Kui, siis võib-olla filmiõhtuteks.

Järgmisena annan ülevaate nendest üliõpilastega tehtud intervjuudest, kellel on elukohas televiisori vaatamise võimalus. Nende üliõpilaste tunnusteks on: esimene (N04) vastaja - N, 21, õigusteadus II) ja teine (M04) vastaja - M, 21, suhtekorraldus III.

Esimesel vastajal (N04) on üürikorteris üks televiisor, teisel vastajal (M04) on üürikorteris kaks televiisorit – üks tema toas ning teine tema venna ning venna elukaaslase toas.

Televaatamine üldiselt

(N04) vaatab televiisorit väga harva, nädalas paar korda ning tund aega. (M04) ei vaata televiisorit igapäevaselt, sest on üle läinud Internetile. Kui aga juhtub televiisorit vaatama, siis jälgib seda 2-3 tundi.

(N04) vaatab televiisorit õhtuti, kui on eetris kaks tema lemmikseriaali ning kui hommikul on võimalik, jälgib ta kümme minutit Terevisiooni. Terevisiooni vaatab ta sellepärast, et kuulda uudised ning kahte seriaali sellepärast, et need on humoorikad. (M04) vaatab televiisorit kahel erineval viisil: kui tuleb koolist koju ja paneb televiisori mängima lihtsalt tasuta. Teine variant on õhtul, kui silmad on arvutist väsinud. Siis vaadatakse neid saateid, mis ennast huvitab.

Üleüldse vaatab (N04) televiisorit meelelahutuslikul eesmärgil ning selleks, et saada informatsiooni. (M04) jälgib televiisorit meelelahutuslikul ja eneseharimise eesmärgil. Ta vaatab väga tihti *History Channel*it ning tõdes, et põhimõtteliselt saab erinevaid saateid ka arvutisse tõmmata, aga see on aeganõudev. Seega eelistabki vastaja saateid televiisorist vaadata.

Telekanalid

(N04) üürkorteris vaadatakse telekanalitest ETV, Kanal2 ja TV3. Samasid kanaleid eelistab ta ka ise vaadata. Kõige sagedamini vaatab vastaja Kanal2, sest sealt tulevad tema huvidele vastavad saated. Ta lisab, et ETV on tema üürkorteris väga populaarne. (M04) üürkorteris vaadatakse Kanal2, TV3, TV6. Telekanalite ETV vaadatakse kõige vähem. Vaadatakse ka Viasati, *History Channel*it ning *Discovery*t. Isiklikult vaatab vastaja Viasati, *History Channel*it, ka saksa kanalit PRO7. Kõige sagedamini jälgib vastaja telekanaleid TV6, *History Channel* ja PRO7. Kõige harvemini vaatab ta erinevaid vene kanaleid, sest ei oska vene keelt. Eesti kanalitest vaatab kõige vähem ETV-d. Ta tõdes, et vaatab alati Välisilma ning valimisperioodil vaatas erinevaid valimisfoorumeid.

Teemahuvid ja telesaated

Erinevatest teemadest pakub (N04) huvi päevakajalised teemad ning meelelahutus. Erinevatest saateliikidest eelistab ta vaadata uudistesaaateid ja kriminaalsarju, sest need on põnevad. Seevastu (M04) pakub erinevatest teemadest huvi lähiajalugu, poliitika, uuriv ajakirjandus. Saateliikidest eelistab ta dokumentaalfilme, uuriva ajakirjanduse saateid.

Kuna intervjuueeritavad elavad koos oma sugulastega, uuriti ka seda, milliseid konkreetseid saateid elukohas vaadatakse. (N04) elab koos õega ning kodus vaadatakse konkreetsetest saadetest seriaali *Kodus* ja võõrsil ning eesti seriaale, näiteks *Pilvede all* ja *Kättemaksukontor*. Vastaja jälgib hommikuti *Terevisiooni*, üks kord nädalas *Kättemaksukontorit* ning pühapäeviti Eesti otsib superstaari. (M04) elab koos venna ning vennanaisega. Konkreetsetest saadetest vaadatakse *Võsareporterit*, *Pealtnägijat*, *Reporterit*, *Kaua võib*. Isiklikult vaatab vastaja samasid saateid, kuna enamasti toimub televiisori vaatamine koos teiste korterikaaslastega.

Internet

Kui Interneti kasutusest rääkida, siis mõlemal vastajal on elukohas internetiühendus. (N04) kasutab Interneti iga päev, aktiivselt üks tund päevas, passiivselt terve päev. Enamasti kasutab ta Interneti koolitööks ja kirjavahetuseks. Ta kasutab erinevaid otsingumootoreid (näiteks google.ee), samuti *Wikipediat* ning muusika kuulamiseks *Youtube*'i. Igapäevaselt loeb Internetis Postimehe *online*-veebilehte. Lisaks vaatab Internetist telekava, aga mitte sellel eesmärgil, et teada saada, milline saade tuleb, vaid selleks, et lugeda teda huvitava seriaali järgmise osa kirjeldust. (M04) kasutab samuti Interneti iga päev, aktiivselt päevas seitse kuni kümme tundi. Internetis loeb ta uudiseid, mis on tema jaoks A ja O. Ta iseloomustab oma internetikasutust ringina: Delfi, Postimees, maakonnaleht (Valgemaalane), Elu24, *Facebook*, mail.ee. Kui ring hakkab lõppema, siis hakkab uus ring jälle peale, sest ehk on mingi uudis tekkinud. Interneti kaudu jälgib vastaja erinevad seriaale, suhtleb inimestega ning õpib. Kindla osa Interneti kasutamise ajast võtab enda alla ka mängude mängimine.

Uudisteportaalidest külastab (N04) põhiliselt postimees.ee lehte. Vahepeal vaatab ta delfi.ee-d, aga mitte nii, et läheb konkreetselt Delfi lehele uudiseid otsima, vaid kuna ta kasutab mail.ee postkasti, siis seal lehel on olemas Delfi uudiste lingid. Kui satub olema huvitav lingike, siis ta loeb. (M04) loeb põhiliselt delfi.ee uudisteportali, Postimeest, maakonnalehte (Valgemaalane) ning meelelahutusportali elu24.ee

Kui küsida intervjuueeritavate käest sotsiaalmeedia kohta, siis (N04) ütleb, et tema sotsiaalmeedia võimalusi ei kasuta. Kuigi tal on olemas kasutajakonto Okrutis, ta seal ei käi. Küsimusele, millistest sotsiaalmeedia lehekülgedest on ta kuulnud, vastas ta, et *Facebook* ja *Twitter*. (M04) kasutab *Facebooki* ning kasutajakonto on ka Orkutis, kus ta pole tükk aega käinud, sest seal ei toimu tema arvates midagi. *Rate*'t ja *Twitterit* tal ei ole.

Tulles kaudselt televisiooni juurde tagasi, küsiti vastajatelt, kas nad jälgivad Interneti kaudu televisioonisaateid. (N04) ütles, et ta on vaadanud ETV kaudu midagi, lisades, et tegemist võis olla jalgpalli MM-iga suvel. Ta on vaadanud ka Eurovisiooni. Siiski ei armasta ta arvutist televisioonisaateid vaadata, kuna arvuti ekraan on väike. Kui ta aga on televisioonisaateid vaadanud, siis ainult ETV-st, mida ta teeb väga harva, kord aastas. Ka (M04) on vaadanud televisioonisaateid Interneti kaudu, näiteks Kanal2-e pealt Võsareporterit, TV3-e pealt Kättemaksukontorit, ETV pealt Pealtnägijat. Välismaa veebilehekülgedelt on ta vaadanud Simpsoneid ja sarja *How I met your mother* (Kuidas ma kohtusin teie emaga). Simpsoneid

vaatab ta iga päev, erinevaid seriaale vaatab ta siis, kui tuleb välja uus osa. Eesti kanaleid jälgib ta umbes üks kord nädalas, enamasti siis, kui on tüdrukuga koos, sest ükski ei viitsi ta vaadata.

3.2.3 Üliõpilased elukaaslasega, kellel on/ei ole laps, televiisor

Rühma esimese (N05) vastaja tunnused on: N, 29, peaeriala eesti keel ja kirjandus ning kõrvaleriala suhtekorraldus, II. Tegemist on tudengineiuga, kes elab elukaaslasega, kellel on laps ning televiisor.

Televaatamine üldiselt

Tal on kodus üks televiisor ning peres vaadatakse televiisorit iga päev. Isiklikult jälgib televiisorit päevas kolm tundi, pere seevastu viis kuni kuus tundi. Kuna peres on laps, jälgitakse palju multfilme.

Televiisorit jälgib vastaja põhiliselt hommikuti, kui laps on lasteaeda viidud ning õhtuti, kui tulevad seriaalid ning uudised. Ta lisab, et kui pere on koos, siis mängib televiisori harilikult taustaks.

Programmivaliku otsuseid võtab peres suures osas vastu laps, kes tahab vaadata erinevaid multfilme. Kuid vastaja lisab, et igapähele on olemas oma kindel vaatamise aeg, näiteks kui vastaja tahab vaadata romantikaseriaale, siis otsustab tema, mida vaadata. Õhtul on lapse aeg otsustada, mida vaadata ning hilisõhtul vaatavad lapsevanemad endale meelepäraseid programme.

Vastaja kinnitab, et vaatab põhiliselt televisiooni selleks, et saada infot ning tarbida meelelahutust.

Telekanalid

Peres vaadatakse põhiliselt eesti kanaleid ning LoloTV-d, kust tulevad eestikeelsed multfilmid. Eestikeelsete kanalite eelistuse kohta ütles vastaja, et kuna laps lugeda ei oska (filmidel subtiitrid), vaadatakse eestikeelseid saateid, sest siis ei pea ette lugema.

Isiklikult vaatab vastaja ETV-d, TV3-e ja ETV2-te, sest sealt tulevad teda huvitavad saated. Kõige sagedamini vaatab vastaja TV3-me, sest sealt tulevad romantikaseriaalid ning ETV-d

(hommikuti Terevisioon ning õhtuti teised asjalikud saated). Kõige harvemini vaatab ta Kanal2-te.

Teemahuvid ja telesaated

Teemadest huvitavad teda päevakajalised sündmused ning filmid. Samuti poliitika- ja integratsioonisaated (ETV2-es venekeelsele elanikkonnale mõeldud).

Saateliikidest eelistab ta vaadata uudiseid, romantikaseriaale, multfilme, tõsielusarju ning vestlussaateid (Foorum, Vabariigi kodanikud), samuti dokumentaalfilmid.

Konkreetsetest saadetest huvitab teda Terevisioon, Vaprad ja ilusad, Südame hää: Alisa, Välisilm, Foorum ja saade, kus on näod seinapeal, need valged (Vabariigi kodanikud).

Internet

Vastajal on kodus internetiühendus, mida ta kasutab päevas keskmiselt seitse tundi ning kus ta loeb lehti, suhtleb inimestega ning otsib infot korteri ostmiseks. Kodus on olemas kaks arvutit, seega ei teki probleemi, kes ja millal Internetti saab. Kui laps tahab Internetti, siis ta ka saab.

Erinevatest uudisteportaalidest jälgib ta ainult postimees.ee portaali, sest Postimehe veebileht on tema avaleheks Internetis. Oluline roll on ka harjumusel, kuna peres loetakse ammu ajast Postimeest. Veel meeldib vastajale postimees.ee portaali juures see, et infomatsiooni saab kätte ühest kohast. Teisi uudisteportaale ei jälgi ta sellepärast, et ei hakka otsima viiest portaalist uudiseid, kui ühest saab kõik kätte.

Sotsiaalmeediast kasutab ta *Facebooki*, kus vastaja on aktiivne kasutaja. Olemas on ka konto Orkutis, kus ta on passiivne kasutaja. Ta kasutab MSNi suhtlemiseks.

Küsimusele, kas vastaja on televisioonisaateid Interneti kaudu vaadanud, ütles ta, et otsesaateid vaadanud ei ole, küll aga erinevaid saateid ETV arhiivist. Ta on vaadanud Riigimehi ning ETV vanu lastesaateid – Karlssonid ja Pipid.

Saateid on ta järelevaadanud ETV-st ning TV3-st. Siiski ei kasuta vastaja telesaadete arhiivi võimalust eriti tihti, sest enamasti vaadatakse saateid televiisorist ning siis, kui televiisorist midagi vaadata ei ole, minnakse ETV arhiivi saateid vaatama.

Järgmisena iseloomustatakse neid üliõpilasi, kes elavad koos elukaaslasega ning kellel on kodus televiisor. Esimese (N06) vastaja tunnusteks on N, 22, suhtekorraldus, III ning teise (N07) vastaja tunnusteks on N, 23, eripedagoogika, I (magister).

Televaatamine üldiselt

Mõlemal vastajal on elukohas üks televiisor. (N06) ühiselamus vaadatakse televiisorit iga päev umbes neli tundi. Isiklikult vaatab ta televiisorit õhtuti üks kuni kaks tundi. Õhtul vaatab ta telerit sellepärast, et selleks ajaks on päevategemised tehtud ning on hea võimalus lõõgastuda. Õhtune programm on tema arvates mitmekesisem kui päevane. Üldse vaatab ta televiisorit selleks, et olla kursis aktuaalsete sündmustega, aga ka lihtsalt meelelahutuseks, näiteks filmide vaatamiseks. (N07) vaatab televiisorit samuti igapäevaselt, alates õhtul koju jõudmisest, lõpetades magama minekuga. Ta lisab, et vaatab telerit, kui on tulemas teda huvitav seriaal. Ühes päevas vaatab vastaja telerit keskmiselt viis kuni kuus tundi. Televiisorit vaatab ta aja sisustamiseks, samuti meelelahutuseks.

Kuna mõlemad üliõpilased elavad elukaaslastega, küsiti nendest käest, kes teeb programmivaliku otsuseid. (N06) ütleb, et tema elukaaslane ning vastaja ise peab leppima sellega, millist saadet elukaaslane vaatab. Samas lisab intervjuueritav, et tema vaatab igapäevaselt uudiseid ning selle koha pealt elukaaslasel sõnaõigust ei ole. (N07) lausub programmivaliku kohta, et vahel jääb peale tema, vahel elukaaslane. Intervjuueritav tõi välja selle, et kuna elukaaslasele ei meeldi vaadata erinevaid tõsielusarju ja romantikaseriaale, käib pidev kanalite vahetamine.

Telekanalid

Telekanalitest vaadatakse (N06) ühiselamus ETV-d, Kanal2-te ja TV3-e. Konkreetselt vaatab ta ainult ETV-d, sest sealt tulevad uudised (Aktuaalne kaamera), mis on tema jaoks usaldusväärsed, samuti erinevaid ühiskonnateemalisi saateid. Kõige sagedamini vaadatakse ühiselamus Kanal2-te ja TV3-e, sest sealt tulevad erinevad filmid. Kuna ETV on ainukene kanal, mida intervjuueritav vaatab, on see tema kõige sagedamini vaadatud kanal. Kõige harvemini vaatab ta Kanal11, sest sealt tulevad saated, mis on meelelahutuslikud, samas on ta sealseid saateid näinud mitu korda, seega on Kanal11 tema jaoks mõttetu. (N07) üürikoriteris vaadatakse enamasti Eesti kanaleid (ETV, ETV2, TV3, Kanal2, TV6, Kanal11. Filmikanaleid eriti ei vaadata, küll aga muusikakanaleid, näiteks MTV, mis mängib õhtuti

taustaks. Konkreetselt jälgib vastaja TV3-e ja Kanal2-te, vahel ka Kanal11. Kõige sagedamini vaadatakse peres Kanal2-te ja TV3-e, elukaaslane vaatab ka TV6-e pealt Simpsoneid. Intervjueeritav vaatab kõige sagedamini Kanal2-te, sealt tulevad teda huvitavad saated. Kõige harvemini jälgib tema ja ka pere erinevaid filmikanaleid, spordikanaleid ning Eesti telekanalitest ETV2-te.

Teemahuvid ja telesaated

Teemadest huvitab (N06) päevakajalised teemad, kuna ta peab nendega kursis olema. Teemadest huvitab teda veel tõsielu, mida on hea vaadata ning sport, sest intervjueeritav on sportlik inimene. See on tema meelest ka kõige parem meelelahutuse viis. Saate liikidest huvitab teda uudistesaadet, vestlussaadet, persoonilood ning tõsielusarjad. Ta jälgib neid saate liike sellepärast, et siis on teiste inimestega millestki rääkida. Konkreetsetest saadetest vaatab ta igapäevaselt Ringvaadet, samuti Aktuaalset kaamerat. Paraku ei näe ta uudistesaadet koguaeg, sest on parasjagu sel aja trennis. Nädalavahetusel vaatab ta saadet Eesti otsib superstaari, harva ka kodumaised seriaalide, milles on ta pidanud pettuma. (N07) huvitub kõige rohkem haridusest ja päevakajalistest sündmustest. Saate liikidest pakub talle huvi vestlussaadet ning erinevad välismaised kriminaalsarjad. Talle meeldib ka eesti kriminaalsaadet Eluaegsed. Konkreetsetest saadetest vaatab Pilvede all, *Dr House*, *C.S.I.*, Kättemaksukontor, Kolmeraudne, Kelgukoerad. Oma õpitava erialaga seoses jälgib ta saadet Puutepunkt. Peres vaadatakse erinevaid multfilme nagu Simpsonid ja Perepea.

Internet

Intervjueeritavatega räägiti Internetist ning selle kasutamisest. Mõlemal vastajal on internetiühendus, mida kasutatakse igapäevaselt, keskmiselt kaks kuni seitse tundi.

(N06) kasutab Interneti koolitööks, suhtlemiseks, uudistega kursis olemiseks, *Facebooki* külastamiseks. Peale tema kasutab kodus Interneti tema elukaaslane. Interneti kasutamisel probleeme ei teki, sest toas on olemas kaks internetijuhtme auk, seega saavad olla korrata Internetis kaks inimest. Igaüks käib Internetis sel ajal, millal ise soovib. (N07) õpib Internetis, külastab postkasti ning *Facebooki*. Interneti kasutab ta veel filmide tõmbamiseks, suhtlemiseks MSNi ja Skype'i kaudu. Üürikorteris kasutab Interneti tema elukaaslane. Interneti kasutamist üürikorteris dikteerib intervjueeritav ise, sest tema tegeleb õppetöga. Kui on õppida midagi arvutiväliselt, siis on Internetis elukaaslane.

Uudisteportaalidest jälgib (N06) Postimees *online*'i, Eesti Päevalehte, Õhtulehte ja maakonnalehte Sakala, vahel ka majandusportaaali E24. (N07) ei jälgi Interneti kaudu mitte ühtegi uudisteportaaali. Kui küsida, milliseid uudisteportaaale ta teab, oskab ta öelda Postimees ning Delfi.

Küll aga külastavad mõlemad vastajad erinevaid sotsiaalmeedia lehekülgi. (N06) käib tihti *Facebookis*, *Twitteri*, ka MSN-is ning Skype'is. Loeb teiste blogisid ning peab enda oma. (N07) külastab nii Orkutit kui ka *Facebooki*. *Twitterist* on ta kuulnud, aga ei kasuta. Ta ei ole väga aktiivne sotsiaalmeedia kasutaja.

Lõpetuseks räägiti ka televisioonisaadete vaatamisest Internetis.

(N06) vaatab televisioonisaateid Interneti kaudu tihti. Näiteks on vastaja vaadanud ETV arhiivist kõiki Täheleava saateid, samuti erinevaid saateid, mis igapäevaselt eetris ei ole. Telekanalitest on ta vaadanud ETV-d ning ka reporter.ee veebi – koolitöö pärast. Internetis telesaadete vaatamise võimalust kasutab ta maksimaalselt kord nädalas. (N07) ei ole Interneti kaudu televisioonisaateid vaadanud, sest ta vaatab erinevaid saateid televiisorist. Ta ütleb, et kui mõni saade on jäänud nägemata, mida ta on tahtnud vaata, ei hakka ta seda arhiivist üles otsima.

3.3 Uurimistulemuste analüüs

Uurimistulemuste analüüsis võrreldakse seda, mis on ühist seminaritöö põhitulemustel ja läbiviidud intervjuudel. Iga alateema juures tuuakse taustaks üldine suundumus 20-29-aastaste noorte, 40-49-aastaste kõrgharitud ning 40-49-aastaste keskealiste seas.

Televiisori vaatamise sagedus

ERRi „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ on välja tulnud, et 67% üliõpilastest vaatab iga päev või peaaegu iga päev televiisorit.

Läbiviidud intervjuudest selgub, et peaaegu pooled intervjuueeritavatest vaatavad televiisorit iga päev, enamasti need, kes elavad koos vanematega ning ka need, kes elavad koos elukaaslasega:

„Ütleme nii, et kui ma siin Tartus olen, siis ta mängi üsna kogu aeg. Aga mina isiklikult istun arvutis, õpin, vaatan telekat ja kui kõik korruga, aga noh siis on mingid konkreetsamad

saated, mida ma vaatan. Aga ütleme, et mängib ikkagi nii õhtul koju jõuan kuni magama lähen.“ (N07).

Suuresti oleneb televiisori vaatamine ka sellest, kas sealt tuleb midagi vaatajale huvipakkuvat või mitte:

„See oleneb päevast, et mõni päev on mida vaadata ja mõni päev ei ole. Et noh, mis ma iga päev vaatan, on mingid uudised ja siis muu sõltub nagu päevast, et kas on nagu midagi vaadata või ei ole.“ (N06).

Kuid on ka neid üliõpilasi, kes elavad küll vanematega või üürikorteris, aga televiisorit vaatavad harva:

„Väga harva, võib-olla korra nädalas, midagi taolist.“ (M01).

„...ei vaata iga päev, et no ma ei ole esiteks juba iga päev päris kodus, teiseks ma rohkem olen üle läinud Interneti peale, et ma päris iga päev ei vaata.“ (M04).

Need intervjueritud üliõpilased, kellel elukodus televiisorit ei ole, vaatavad telerit nädalavahetustel vanematekodus või tuttavate juures:

„No põhimõtteliselt kord nädalas, nädalavahetusesti – laupäev, pühapäev, et noh, siis ma ikka vaatan peaaegu terve, terved päevad.“ (N02).

„...harvemini kui korra nädalas. Ma arvan, et korra kahes nädalas võib nii juhtuda, et ma näen telekat.“ (N03).

ERRi küsitlusest „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ tuleb välja, et igapäevaselt või kord päevas vaatab televiisorit 88% noortest vanuses 20-29-eluastat. 40-49-aastastest kõrgharitudest vaatab igapäevaselt või peaaegu igapäevaselt televiisorit 98%. Sama palju vaatavad ka 40-49-aastased üldiselt.

Televiisori vaatamine päevas (tundides)

ERRi küsitluses saab teada, et 6% üliõpilastest vaatab ühes päevas (päeval, mil nad vaatavad) televiisorit keskmiselt neli kuni viis tundi ning üle selle. Seevastu 19% üliõpilastest vaatavad ühes päevas (päeval, mil nad vaatavad) televiisorit keskmiselt kuni pool tundi ja pool tundi kuni tund.

Intervjuudest tuli välja, et televiisori vaatamine nende üliõpilaste puhul, kes elavad koos vanematega või koos elukaaslasega, sõltub paljuski sellest, kas vaadatakse nädala sees või nädalavahetusel:

„Nädalavahetusel kindlasti vähem. Nädala sees, no ütleme, et kui ma kuskilt viiest koju jõuan, viis-kuus tundi? Umbes nii.“ (N07).

„Tegelt televiisor mängib ikka suhteliselt terve päev või nii. Oleneb jälle, kas on nädalavahetus või siis nädala sees. Nädala sees mängib televiisor vähem, sest nagu aru saada, siis inimesed käivad tööl ja et, noh ise käin ülikoolis. Aga nädala sees, ma pakuks, et mingi... no mai tea. Umbes nii, et hommikul kui üles tullakse, siis pannakse teler mängima. Ikka vist suht hilisõhtuni välja, muidugi iseasi on see, et vahest on telekas lihtsalt taustaks ja tehakse muidu toimetusi. Jah, nii kümme tundi keskelt läbi nädalavahetustel ja siis nädala sees ma pakun, et kuus tundi.“

„See täiesti oleneb päevast, noh. No vahel, kui igav, siis vaatan telekat. Samas kui õppida on, siis nii väga ei vaata. Ma pakun, et ma ise vaatan kusagil kolm tundi päevas, no nii keskeltläbi.“ (M03).

Teiste intervjueeritute televiisori vaatamine kõigub poolest tunnist kuni kuue tunnini ning enamasti vaadatakse televiisorit õhtuti:

„Keskmiselt mingi pool tundi kuni tund, väga palju ei vaata.“

„Tavaliselt õhtuti, kui oled väsinud, enne magama minekut. Mõnikord siis, ma ei tea, ma näiteks söön nagu telekat vaadates.“ (M02).

„Kui ma vaatan, siis ma vaatan õhtuti ja pigem nädalavahetustel, et kui on mingi selline huvitav sari näiteks, mida ma tahan vaadata.“ (M01).

Need üliõpilased, kellel elukohas televiisorit ei ole, vaatavad ühes päevas (mil nad vaatavad) televiisorit keskmiselt minutist kuni kolme-nelja tunnini:

„Nii et see väga mingist minutist kuni maksimaalselt tunnini – ma ei ütleks küll, et rohkem.“ (N03).

„Need päevad, kui ma vaatan, tuleb kuskil kolm, neli tundi kui mitte viis tundi. Aga kui nädalas võtta see keskmine, mis siis laupäev, pühapäev, tuleb kolm kuni neli tundi mõlemad päevad.“ (N02).

ERRi küsitlusest selgub, et kui üliõpilased jälgivad kõige rohkem telerit poolest tunnist tunnini, siis 20-29-aastased jälgivad telerit alates neljast tunnist ja rohkemgi (kuigi erinevus „kuni tund“ jälgimises on ainult 2%). 40-49-aastased inimesed (nii kõrgharitud kui terve vanuserühm üldiselt) eelistavad vaadata televiisorit alates neljast tunnist ja üle selle (suuri erinevusi nende kahe rühma vahel ei ole).

Erinevate telekanalite vaatamise aktiivsus

ERRi arvamusuuringu järgi eelistavad üliõpilased kõige rohkem igapäevaselt või peaaegu igapäevaselt vaadata TV3-e (umbes 46%), millele järgneb Kanal2 (umbes 38%), ETV (umbes 35%), TV6 (umbes 21%), Kanal11 (umbes 16%). Kõige vähem eelistavad üliõpilased vaadata muude riikide üldhuvikanaleid (umbes 98%), millele järgnevad Life Tv, TV7 (umbes 94%), FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt (umbes 96%), prantsuse üldhuvikanalid ning muud Eesti venekeelsed kanalid – vastavalt umbes 96% ja 94%.

Intervjuueritid üliõpilased vaatavad nii eesti kui ka välismaa telekanaleid:

„Põhiliselt kõiki Eesti kanaleid, need on siis ETV, ETV2 kõige vähem siiski. TV3, Kanal2, TV6 ja Kanal11 ka suhteliselt vähe.“ (N07).

„...mina ise vaatan kah igast Historyt ja Discoveryt ja siis vaatan muidugi Eesti kanaleid, aga no päris palju vaatan ka Saksa kanaleid, sest noh, ma oskan saksa keelt ja siis saksa PRO sieben (PRO7) näiteks ...“ (M04).

ERRi arvamusuuringu 2010 kohaselt vaatavad (TOP 5) kõik 20-29-aastased kõige rohkem TV3-e (umbes 59%), järgnevad Kanal2 (umbes 58%), ETV (umbes 42%), TV6 (umbes 21%) ja Kanal11 (umbes 16%). Kõrgharitud seevastu jälgivad kõige rohkem ETV-d (umbes 73%),

Kanal2-te (umbes 69%), TV3-e (umbes 63%), ETV2-e (umbes 18%), Kanal11 (umbes 16%). 40-49-aastased jälgivad Kanal2-te (umbes 72%), millele järgnevad ETV (umbes 70%), TV3 (umbes 65%), ETV2 (umbes 26%) ning Kanal11 (umbes 15%). Kõige vähem eelistavad 20-29-aastased jälgida prantsuse üldhuvikanaleid (umbes 98% vastanutest), Life TV, TV7 (umbes 94), muude riikide üldhuvikanaleid (umbes 96%), FreeXtv, Hustler TV Xdream TV jt (umbes 92%) ning kultuurikanaleid (Arte, Mezzo, Art Channel) umbes 87% vastanutest. Enamasti on kõikide analüüsitud vanuseliste ja hariduslik rühmade eelistused samad, näiteks kõrgharitud vaatavad kõige harvemini telekanaleid Life TV, TV7 (umbes 92%), muude riikide üldhuvikanaleid (umbes 94%), prantsuse üldhuvikanaleid (umbes 88%), samapalju ka telekanaleid FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt. Umbes 84% vastanutes vaatab kõige harvemini Eesti multifilmikanalit LnTV. Ka 40-49-aastased vaatavad kõige vähem samu kanaleid, mida kõrgharitud, näiteks Life TV, TV7 ja prantsuse üldhuvikanalid (mõlemaid ei vaata umbes 95% vastanutest). Muude riikide üldhuvikanaleid (umbes 93%), FreeXtv, Hustler TV Xdream TV jt (umbes 88%) ning Eesti multifilmikanalid LnTV (umbes 83%).

Uudistesaadete- ja portaalide jälgimise sagedus

Üliõpilased jälgivad mitu korda päevas või kord päevas kõige rohkem postimees.ee uudisteportaali (umbes 39%). Järgnevad delfi.ee (umbes 37%) ning reporter.ee (umbes 20%). Kõige harvemini jälgitakse uudisteportaali tarbija24.ee (kui välja jätta rahvusringhäälingu raadiouudiseid ja Kuku Raadio uudised, mida käesolevas töös ei analüüsitud).

On neid üliõpilasi, kes jälgivad mitmeid uudisteportale kui ka neid, kes ainult ühte kindlat:

„Eesti Rahvusringhäälingu uudisteportaali, Postimehe uudisteportaali, Eesti Päevalehe uudisteportaali, aeg-ajalt ka Delfit. Kõige rohkem ma jälgin ja usaldan Eesti Rahvusringhäälingut ja mm.. Eesti Päevalehte, sest need on minu jaoks kõige sellised tasakaalustatumad ja annavad infot“ (M01).

„...number üks on kindlasti Postimees ja see on ka.. edastab kõiki. Vahepeal ma vaatan Delfit, aga mitte selle jaoks, et ma login sinna Delfi ja otsin selle lehe järgi, vaid kuna mul on mail.ee ja sealt siis paremal pool on alati need Delfi mingisugused lingikesed, siis kui satub mingi huvitavam lingikene olema, siis vaatan selle ka järel. Aga Postimees on, ma ütleks, et ainus, põhiline.“ (N04).

Intervjuudest tuli välja, et üks vastaja ei külasta ühtegi uudisteportaale, sest ta saab vajaliku informatsiooni televiisorist.

ERRi meediateemalisest arvamusuuringust selgub, et 20-29-aastased jälgivad kõige rohkem delfi.ee uudisteportaali (umbes 37%), millele järgnevad postimees.ee (umbes 35%) ning reporter.ee (20%) veebileht (kui teiste raadiojaamade uudised (umbes 21%) välja jätta). Kõige vähem jälgitakse selles vanuserühmas rahvusringhäälingu uudisteportaale (kui rahvusringhäälingu uudiseid välja jätta). 40-49-aastased kõrgharitud eelistavad kõige rohkem uudisteportalidest delfi.ee (umbes 38%) (kui teiste raadiojaamade uudiseid (umbes 40%) välja jätta) ning postimees.ee (umbes 33%). Kõige harvemini jälgitakse selles rühmas reporter.ee uudisteportaali (ligikaudu 4%). 40-49-aastased jälgivad kõige rohkem uudisteportaali delfi.ee (umbes 34%) (kui teiste raadiojaamade uudiseid (umbes 36%) välja jätta) ning postimees.ee (umbes 32%). Uudisteportaali tarbija24.ee jälgitakse 5% ulatuses, mis teeb sellest ka kõige harvemini jälgitava uudisteportaali 40-49-aastaste seas.

Interneti kasutamine

ERRi küsitluse alusel kasutab umbes 59% üliõpilastest Internetti kord nädalas või sagedamini selleks, et vaadata videolõike videopankades nagu *YouTube*, video.google.ee, aegmaha.ee jt. Umbes 35% üliõpilastest kasutab Internetti selleks, et laadida alla (arvuti kõvakettale) filme, telesarju. Eesti telekanalite saadete järelevaatamise võimalust kasutab umbes 14% üliõpilastest. Kõige vähem (umbes 8%) kasutavad üliõpilased Internetti selleks, et vaadata televisiooni otseülekandeid.

Keskmiselt veedavad üliõpilased Internetis kaks kuni kümme tundi.

„Ma ütleks, et see on, no vabalt üle pool päeva läheb küll, kui me hakkame näiteks, kui ma ärkaksin kell kümme, siis mai tea, koolini: üks, kaks, kolm... no ma isegi ei julge pakkuda, ma arvan, et seitse kuni kümme tundi päevas.“ (M04).

Kõikidel intervjueeritud üliõpilastel on internetiühendus. Tegevused, mida seal tehakse on enamasti kõikidel intervjueeritavatel samad:

„Uudised on kindlasti A ja O, et mul on juba selline ring tekkinud juba et, noh, Delfi, Postimees, ee.. maakonnaajaleht mul, ee.. elu24 ja Facebook ja mail (mail.ee). Ja siis, kui on

ring hakkab lõppema, siis vahest juhtub ka niimoodi, et vahest hakkab jälle uus ring pihta, sest äkki on jälle äkki mingi uudis tekkinud.“ (M04).

„Internetis on ÕIS näiteks, ühesõnaga ma teen koolitööd, siis on seal erinevad postkastid, gmailid ja mailid ja seal on kõik see kiirkirja vahetus. Siis loomulikult kasutan google.com-i, vikipeedia, ei saa üle ega ümber.“

„...aga ka muidugi sellised muusika kuulamise programmid nagu Youtube ja..., mis seal veel on...no seal on Postimees muidugi, postimees.ee, see on igapäevane, igapäevane koht, kus käia.“ (N04).

Üliõpilaste seas on väga levinud ka televisioonisaadete vaatamine Internetis:

„Ja, seda ma teen ka üsna tihti, et vahepeal ma teleka taha ei lähe ja vaatan lihtsalt saateid hiljem järgi või Aktuaalse kaamera mingeid klippe Eest Rahvusringhäälingu leheküljelt.“ (M01).

Saatevaliku eelistused on üliõpilastel erinevad:

„Aktuaalset kaamerat, Välisilma. Siis ma olen vaadanud ka vahel jalgpalli, no kui see Eesti-Argentiina mäng oli, siis vaatasin netis. Kunagi vaatasin TV3-e arhiivist seda saadet Värske Ekspress, siis kui ta oli selle nime all.“ (M03).

„Ma mõtlen, et ma vist, vist olen... ETV-st vaadanud midagi... vist isegi jalgpalli kunagi, vaatasin sealt Internetist, kunagi suvel, kui oli MM, siis mul ei olnud võimalik telekast vaadata, vist kanti üle neid. Ja Eurovisiooni ka, mingi aasta tagasi vaatasin sealt kaudu.“ (N04).

Pered, kus on palju liikmeid, võib probleemiks osutada ka see, kes saab Internetti ja kes mitte. Intervjuueritud üliõpilaste puhul seda probleemi esile ei kerkinud:

„Meil on kodus WIFI ja siis kodus on kaks arvutit. Ja no kui keegi teine tahab netti peale minu ja mu venna, siis annab seda korraldada.“ (M03).

„Kuna meil on selline süsteem, et ühes toas on kaks netijuhtme auku, siis saab ka kaks inimest internetis olla. Selles suhtes ei teki internetis käimisel probleeme, et peaks jagama või nii.

Igäiks käib sel ajal, kui tahab.“ (N06).

ERRi 2010.aasta arvamusuuringust selgub, et 20-29-aastaste internetikasutus on samasugune nagu sama vanuserühma üliõpilaste oma. Kõige rohkem vaadatakse videolõike videopankadest (umbes 52%), järgneb filmide, telesarjade allalaadimine arvutisse (umbes 25%), eesti telekanali saadete järelvaatamine video-portaalidest (err.ee, tv.ee, reporter.ee), mida teeb umbes 19% noortest. Nagu ka üliõpilaste puhul, jälgivad 20-29-aastased kõige vähem televisiooni otseülekandeid (umbes 7%). Ka 40-49-aastaste kõrgharitute internetikasutus on sarnane sama vanusegrupiga üldiselt. Võrreldes noortega kasutavad vanemad inimesed Internetti vähem. Kõrgharitute umbes 18% vaatab videolõike videopankadest (umbes 24% kõikidest 40-49-aastastest). Umbes 13% kõrgharitute vaatab järele eesti telekanalite saateid video-portaalidest (keskealistest umbes 14%). Umbes 2% kõrgharitute laeb oma arvutisse alla filme ja telesarju (seda teeb keskealistest umbes 8%). Kõige vähem vaadatakse televisiooni otseülekandeid (seda teeb 2% kõrgharitute ja keskealistest).

Teemade huvitavus

ERRi küsitlusest selgub, et erinevatest teemadest huvitab üliõpilasi kõige rohkem film (umbes 53%), järgnevad perekond, kodu, suhted, psühholoogia (umbes 43%), kodu, keskkond (umbes 43%), muusika (uued lood, plaadid ja suunad), mis meeldib umbes 41% üliõpilastele. Kõige vähem tunnevad üliõpilased huvi astroloogia, horoskoobi vastu (umbes 6%).

Üliõpilased huvituvad kõige rohkem päevakajalistest sündmustest, poliitikast, ka meelelahutusest (siia alla käivad näiteks filmid, muusika, sport):

„Põhiliselt ongi sport ja muusika, mõlemad pakuvadki sellist... no muusika on puhtalt meelelahutus ja et ennast natukene kursis hoida sellega, mis nagu muusika maailmas vahepeal toimub.“ (N02).

„...poliitika, kultuur, päevakajalised sündmused – no see ongi põhiline, mis on igasugune need, mis on esiteks informatiivsed saated, informatiivsed teemad ja päevakorralised teemad, milles ma soovin ennast kursi hoida ...“ (M01).

„Vaatan ka sporti, aga mitte nagu igasugust, vaid ikka välja kujunenud, näiteks MM-id või olümpia.“ (M03).

ERRi 2010.aasta meediateemalisest arvamusuuringust saab teada, et 20-29-aastastele pakub kõige rohkem huvi Eesti päevasündmused (umbes 43%), perekond, kodu, suhted, psühholoogia (umbes 41%), film (umbes 39%). Muusika (uued lood, plaadid ja suunad) meeldib umbes 33% vastanutest. Kõige vähem pakub 20-29-aastastele huvi maaelu, talupidamise ja tuntud inimese elu alased teemad (umbes 7% huvitub neist). Kõrgharitutele pakub kõige rohkem huvi Eesti päevasündmused (umbes 68%), pere, kodu, suhted, psühholoogia (umbes 43%), haridus, koolielu, õppimisvõimalused (umbes 41%). 40-49-aastased huvituvad kõige rohkem järgmistest teemadest: Eesti päevasündmused (umbes 64%), perekond, kodu, suhted, psühholoogia (umbes 43%) ning loodus, keskkond (umbes 33%).

Saateliikide vaatamise aktiivsus

Saateliikidest vaatavad üliõpilased ERRi küsitluse järgi kõige regulaarsemalt välismaiseid põnevussarju (umbes 12%), üldhuviajakirju (umbes 8%), uudiseid (umbes 6%) ning huumorit, satiiri, *talkshows*id (umbes 4%). Kõige rohkem ei jälgi üliõpilased romantilisi sarju (umbes 56%), kodumaiseid põnevussarju (umbes 45%) ning pereseriaale, praktilise nõu ja elustiili saateid ning kultuuriajakirju jm kultuurisaateid – neid kolme saateliiki ei jälgi umbes 41% üliõpilastest.

Läbiviidud intervjuudest selgub, et väga paljud üliõpilased huvitusid vestlus- ning poliitikasaadetest. Nii nagu ERRi küsitlusest, selgus ka intervjuudest, et paljud üliõpilased eelistavad vaadata välismaiseid põnevussarju. Paljudele tudengitele meelivad ka kodumaised põnevussarjad, mis ERRi küsitlustulemuste põhjal on üks kõige vähem jälgitavamaid saateliike:

„Vestlussaadetest jälgin seda Ekspressi saadet (Kolme raudne), see Värske Ekspress või mis iganes. Ja mm.. meeldivad tõesti need ka kriminullid, need kõikvõimalikud C.S.I-d kui ka, mis need Eesti omad olid... mingisugused Eluaegsed või sellised asjad.“ (N07).

„Näiteks uudistesaadet, siis igasugused arutelusaated ja ee.. näiteks valimisdebatid, samas vahepeal on inter, intervjuu.. intervjuu saated, see Kahekõne vist, jah. Ja siis on Vabariigi kodanikud, nendes ka mõnikord ka vaatan mingeid klippe jne.. ja kultuurisaated näiteks.“ (M01).

Huvipakkuvad saateliigid vanuses 20-29-aastastele (regulaarselt) on ERRi küsitluse alusel järgmised: välismaised põnevussarjad (umbes 15%), üldhuviajakirjad (umbes 11%), uudised

(umbes 11%), krimi, olmereportaažid (umbes 9%). Regulaarses vaatamises jälgitakse kõige vähem kultuuriajakirju jm kultuurisaateid (umbes pool protsenti vastanutest teeb seda). Mitte jälgimise koha pealt jälgitakse kõige vähem romantilisi sarju (umbes 51%), kultuuriajakirju jm kultuurisaateid (umbes 33%), kodumaiseid põnevussarju (umbes 26%) ning pereseriaale (umbes 24%). Kõrgharitud jälgivad regulaarselt uudised (umbes 23%), komöödiasarju (umbes 14%), üldhuviajakirju (umbes 13%), huumorit, satiiri, *talkshow*'sid (umbes 13%). Mitte jälgimiselt vaadatakse kõige vähem romantilisi seriaale (umbes 41%), järgnevad kodumaised põnevussarjad (umbes 22%), komöödiasarjad (umbes 10%). Nagu kõrgharitud, jälgivad ka 40-49-aastased regulaarselt kõige enam uudiseid (umbes 16%), millele järgnevad komöödiasarjad (umbes 14%), üldhuviajakirjad (umbes 14%) ning huumor, satiir, *talkshow* ja välismaised põnevussarjad (kahte viimast jälgib umbes 12% kõikidest 40-49-aastastest). Mitte jälgimisel on kõige vähem vaadatumateks saateliikideks romantilised seriaalid (umbes 36%), millele järgnevad kodumaised põnevussarjad (umbes 16%), kultuuriajakirjad jm kultuurisaated (umbes 14%) ning huumor, satiir, *talkshow* (umbes 7%).

Eesti telekanalite saadete jälgimine

ERRi küsitluse järgi vaatavad üliõpilased kõige rohkem (igat saadet) erinevaid välismaa põnevussarju (Dr House, C.S.I, Kondid, Grey anatoomia) ning ka uudistesaaeteid (TV3 uudised, Aktuaalne kaamera kell 21.00, Reporter). Mitte jälgimise TOP 20 pingereas vaadatakse kõige vähem erinevaid romantikaseriaale (Unelmatelaev, Taltsutamatu hing, Tee õnnele).

Intervjuudest tuli välja, et üliõpilased eelistavad kõige rohkem erinevaid uudistesaaeteid ning vestlussaateid. Ka erinevad komöödiasarjad ning välismaised ja kodumaised põnevussarjad on populaarsed:

„Pilvede alla vaatan, meeldib mulle. Siis ma vaatan (paus) Dr House'i vaatan, ma ei ea, vist rohkem ei olegi. Siis vaatan seda Ekspressi saadet vaatan. Kättemaksu kontorit, Kelgukoeri – põhiliselt selliseid iganädalased, kord nädalas olevad, siis enamasti ka Eesti omad.“ (N07).

„Foorum, Aktuaalne kaamera, Kahekõne, Vabariigi kodanikud (paus) ja rohkem mulle praegu ei meenuki.“ (M01).

„Terevisiooni ma vaatan ja siis ma vaatan Vapraid ja ilusaid onju, siis ma vaatan, sa pead järgi vaatama, Aliis, Alica – seda vaatan ka mõnikord, see on siuke seebikas“,

„...Südame hääl ja.. (naer), tegelikult seda ma ka vaatan onju ja siis õhtuti, mida ma olen vaadanud Välisilma, Foorumit, siis üks saade on veel, mul ei tule ta nimi meelde, on ka... see saade, kus on näod seina peal, need valged.. “. (N05).

ERRi 2010.aasta arvamusuuringust selgub, et 20-29-aastased jälgivad kõige rohkem erinevaid uudistesaaateid (näiteks Reporter, Aktuaalne kaamera kell 21.00 ning TV3 uudiseid). Kõrgharitud jälgivad kõige rohkem Aktuaalset kaamerat kell 21.00 (umbes 67%), Pealtnägijat (umbes 64%), Reporterit (umbes 60%), Õnne 13 (umbes 53%). Nagu 20-29-aastased, jälgivad ka 40-49-aastased kõige rohkem uudistesaaateid (Reporter, Aktuaalne kaamera kell 21.00 ning TV3 uudised). Üldse ei jälgita erinevates vastajarühmades kõige rohkem romantikaseriaalid nagu näiteks Taltsutamatu hing, Armastuse nimel, Armukesed.

4. Diskussioon ja järeldused

Kui kahte uuringutulemust võrrelda, saab öelda, et on sarnasusi, kus nii kvantitatiivse kui ka kvalitatiivse uuringu tulemused ühtisid ning erinevusi, kus uuringutulemused ei ühtinud, millele võib tuua põhjenduseks selle, et kui kvantitatiivses uuringus on vaatluse alla võetud konkreetselt üliõpilased, olenemata erialast, siis kvalitatiivses uuringus on ainult sotsiaalteadusi õppivad üliõpilased. Mis tähendab seda, et sotsiaalteaduste üliõpilased peavad juba oma õpitava eriala silmas pidades rohkem ühiskonnaasjade vastu huvi tundma ning pidevalt silmaringi laiendamise tegelema. Üldiselt võib aga öelda, et üliõpilased vaatavad harvemini televiisorit kui kõrgharitud, ka Interneti kasutus on noortel kõrgem. Kui kvantitatiivses uuringus eelistasid üliõpilased kõige rohkem vaadata televiisorit pool tundi kuni tund, siis intervjueritud sotsiaalteaduste üliõpilased rohkem kui tund aega, keskmiselt kolm kuni neli tundi päevas. Põhjenduseks saab tuua sama, et tegemist on sotsiaalteadusi õppivate üliõpilastega, keda juba õpitav eriala kohustab kursis olema erinevate aktuaalsete sündmustega ning nendest aru saamine eeldab laia silmaringi. Intervjueritud üliõpilaste puhul võis täheldada, et televiisorist (ka Internetist) vaadatakse erinevaid kodumaiseid action-sarju, samas kui kvantitatiivne analüüs näitas, et kodumaised action-sarjad on üks kõige harvemini jälgitud saateliike. Konkreetsetest saadetest eelistavad sotsiaalteaduste üliõpilased vaadata uudistesaaateid ning vestlussaateid, samas kui üliõpilased üldiselt eelistavad vaadata rohkem meelelahutuslikumat programmi, näiteks välismaiseid action-sarju.

Kuna käesolevas töös on põgusalt juttu ka keskealistest, saab võrdluseks noorte ja keskealiste vahel tuua selle, et enamasti tulenevad meediakäitumise erinevused kahe rühma vahel elukaarest, kus üliõpilased on keskendunud suuremas osas õppetööle, võidakse elada üürikorteris või ühiselamus, kus televiisorit ei ole, küll aga Internet. Käesoleva töö uuringutulemused näitavad, et noored kasutavad keskealistest kordades rohkem Interneti ning ka sealseid toiminguid tehakse keskealistega võrreldes hoopis rohkem. Erinevusi leidis ka huvipakkuvates teemades ning telesaadete vaatamises, kus üliõpilased eelistavad rohkem meelelahutuslikumat programmi, samas kui kõrgharitud eelistavad rohkem tõsisemat programmi.

Piirid üliõpilaste meediatarbimisele seab ka see, et üliõpilased peavad ennekõike täitma ka oma põhiülesannet – õppida. Kuna õppetöö on pidev ega sõltu ajast, võib teleri vaatamine tagaplaanile jääda. Kui Jana Rand analüüsis 24 aastat tagasi oma diplomitöös üliõpilaste

televiisori vaatamist, ei olnud Internet nii levinud kui see on tänapäeval. Ning Internet mõjutab noorte meediakäitumist.

Samas ei saa töö tulemusi väga tõsiselt võtta, sest kvalitatiivses uuringus on intervjueritud ühteteist sotsiaalteaduste üliõpilast ning kvantitatiivses uuringus on vaatluse all 49 üliõpilast. Seega saab töö tulemustega kirjeldada ainult sotsiaalteadusi õppivate üliõpilaste meediatarbimist. Et aga midagi konkreetset üliõpilaste meediakasutuse kohta väita, peab uuringute valimit suurendama, et veapiir võimalikult miinimumini viia. Samas muutuvad eelistused teleprogrammi osas üsnagi tihti, sest nii maailmas kui ka meie ümber toimub iga päev sadu sündmusi, mis mõjutavad meie meediakäitumist.

Kindlasti saab üliõpilaste ja noorte televiisori vaatamist ka tulevikus edasi uurida. Näiteks uurida noorte, keskealiste ja vanurite meediakasutamist täpsemalt, mis oleks kasuks kas või telekommunikatsiooni ettevõtetele planeerimaks uute saadete tootmist ning saatepäeva kokku panemist. Salme Rannu (2010) on öelnud, et ainult kvantitatiivsest meetodist ei piisa, et kirjeldada eestlaste ootusi teleprogrammi suhtes ja seda, kuidas kättesaadavad telekanalid neile ootustele vastavad ning kuivõrd see võiks seletada erinevusi kanalite kasutamises, vaid tuleb kasutada ka kvalitatiivset uuringut näiteks vaatlusi ja fookusgrupi intervjuusid, mis on mahukas töö. Mina soovitan teemat edasi uurida, sest tänapäeval on peaaegu kõikides kodudes internetiühendus, mis mõjutab inimeste meediakäitumist. Ning seda enam, et üliõpilaste televiisori vaatamist Eestis kontekstis on vähe uuritud.

4.1 Meetodi kriitika

Üldiselt võib öelda, et mõlemad meetodid on head üliõpilaste telerivaatamise uurimiseks. Kvantitatiivse meetodiga sai teada, mida üliõpilased eelistavad vaadata ja kuna. Kvalitatiivse meetodiga sai teada, miks üliõpilased just neile meeldivaid saateid ja telekanaleid vaatavad. Samuti leian, et kvalitatiivses meetodis kasutatud kombineeritud lähenemine on hea, sest sotsiaalteadusi õppivad üliõpilased oskavad soovitada teisi samadele tunnustele vastavaid üliõpilasi, keda uuringu valimi tegemisel silmas on peetud. Et aga konkreetset üliõpilaste televiisori vaatamise kohta öelda, selleks peab valimist suurendama.

4.2 Järeldused

Järgnevalt tuuakse põhilised järeldused, mis antakse uurimusküsimus-vastus stiilis.

Kui regulaarne on televiisori vaatamine?

Üheksast intervjueeritavast, kellel on elukohas televiisor, vaatab neli igapäevaselt televiisorit. Teised viis intervjueeritavat jälgivad televiisorit ühest korrast nädalas kuni nelja korrani nädalas. Need üliõpilased, kellel elukohas televiisorit ei ole, jälgivad televiisorit siis, kui lähevad vanematekoju või tuttavate juurde.

Kuivõrd on televiisori vaatamine mõjutatud perekondlikust staatusest, elukohast, televiisori olemasolust?

Intervjuude taustal saab öelda, et seda tuleb tihti ette. Need üliõpilased, kes elavad koos vanematega või elukaaslasega, peavad arvestama teiste pereliikmete või elukaaslase soovidega. Need üliõpilased, kellel elukohas televiisorit ei ole, vaatavad seda nädalavahetustel vanematekodus. Selle üliõpilase kodus, kes elab elukaaslasega ning kellel on laps, ütleb just laps, millist programmi televiisorist vaadata. Kuna laps ei oska lugeda, vaatavad vanemad enamasti eesti keeles olevaid saateid, vastasel juhul peavad vanemad subtiitreid ette lugema või tõlkima. Nendes peredes ja üliõpilaste üürikorterites, kus on mitu televiisorit, ei teki telesaadete vaatamisel probleeme.

Mille kaudu televisioonisaateid vaadatakse?

Enamasti vaadatakse televiisorit teleri kaudu. Paljud üliõpilased ning ka need, kellel elukohas televiisorit ei ole, vaatavad televisioonisaateid Interneti kaudu. Ühel juhul on intervjueeritav välja toonud ka selle, et on vaadanud TV3-e saateid veebilehe *Youtube.com* kaudu.

Milliseid telekanaleid vaadatakse kõige rohkem?

Kõige sagedamini vaadatakse ETV-d, millele järgnevad Kanal2, TV3, *History Channel*. Enamasti eelistatakse vaadata Eesti telekanaleid, kuid vaadatakse ka välismaiseid, näiteks PRO7, CNN, BBC, Mezzo, *Discovery Channel*.

Milliseid telesaateid eelistatakse vaadata?

Vaadata eelistatakse enamasti sarju, seriaale, uudiseid, vestlus- ja poliitikasaateid. Näiteks Kättemaksukontorit, seda nii televiisorist kui ka TV3-e kodulehelt. Pilvede all, Kelgukoerad,

Dr House, C.S.I, Allo Allo, Minu pere, Südamel hää: Alisa. Uudissaadetes vaadatakse põhiliselt Aktuaalset kaamerat ning Reporterit. Vestlussaadetest vaadatakse Kahekõnet, Kolmeraudset, Vabariigi kodanikke, hommikuprogrammi Terevisioon, persoonisaadet Täheleav. Poliitikasaadetest näiteks Foorumit. Vaadatakse ka teisi žanre nagu näiteks uurivat ajakirjandust (Pealtnägija, Võsareporter, Kaua võib), ka Eesti otsib superstaari.

Millised teemad ning saatehigid pakuvad üliõpilastele televiisoris huvi?

Teemadest huvitab üliõpilasi päevakajalised teemad, poliitika, muusika, sport, filmid, aga ka huumor, kultuur ja haridus. Saatehigidest huvitatakse kõige rohkem uudistest, vestlus- ja poliitikasaadetest, erinevatest välismaistest kui ka kodumaistest põnevussarjadest.

Kuivõrd on televiisori mitteomamine mõjutanud üliõpilaste Interneti kasutamist?

Intervjuudest tuleb välja, et mitte eriti, sest sarnaselt teiste üliõpilastega, kellel on elukohas televiisor, veedavad ilma telerita üliõpilased samuti Internetis keskmiselt kolm kuni neli tundi päevas. Kui ühe intervjuueeritava puhul, kes elab vanematega, tuli välja, et ta kasutab igapäevaselt võimalust vaadata televisioonisaateid Interneti kaudu, siis ilma telerita üliõpilased kasutavad seda võimalust üks kuni kaks korda kuus. Üks intervjuueeritav loeb palju erinevaid uudisteportaale, kui intervjuueeritud tudengid keskmiselt. Ta ütleb, et ta saab kogu oma informatsiooni kätte sealt. Võimalik, et see kompenseerib tema televiisori vaatamist.

Milleks kasutatakse Interneti?

Intervjuueeritud üliõpilaste internetikasutus on küllaltki sarnane. Näiteks külastatakse erinevaid uudisteportaale, suheldakse MSN-i või Skype'i teel. Üliõpilastele kohaselt kasutatakse Interneti ka kodutööde tegemiseks, nende saatmiseks ja erinevate materjalide otsimiseks. Kuulatakse muusikat ning vaadatakse erinevaid filmi ja telesarju – nii allalaetuna kui ka veebilehtedelt. Ka sotsiaalmeedial on oma kindel koht, enamasti on selleks *Facebook*, kuid ka *Youtube*, MSN. Mitmed intervjuueeritavad vastasid, et on kasutanud Orkutit, kuid kuna sealt on peaaegu kõik n-õ ära kolinud, külastatakse seda sotsiaalmeediat harva. Samuti vaadatakse Eesti televisioonisaateid Interneti kaudu. Enamasti vaadatakse telesaateid ETV arhiivist ning ka otse vaatamine on mõne intervjuueeritud üliõpilase seas populaarne.

Kokkuvõte

Seminaritöös analüüsiti ERRi „Meediateemaline arvamusuuring 2010“. Vaatluse alla võeti 20-29-aastaste noorte ning üliõpilaste ja 40-49-aastaste keskealiste ja kõrgharitud televiisori vaatamise erinevused ja sarnasused. Taustaks jälgiti nende kahe vanuselise ja haridusliku rühma internetikasutust. Bakalaureusetöös tehti kokku üksteist intervjuud sotsiaalteadusi õppivate üliõpilastega, kellelt küsiti samu küsimusi, mida ka meediateemalises arvamusuuringus.

Käesoleva töö teoreetilistes ja empiirilistes lähtekohtades anti ülevaade meediavaliku integreeritud mudelist, televaatamise üldtendentsidest, meediakasutusest üliõpilaste seas ning analüüsitavate vaatajarühmade eripärast, milleks kasutati erinevaid autoreid (Tulva, Livingstone, Arnett, Santrock, Siibak, Prensky, Rand), et välja tuua üliõpilaste elukaare erinevused. Kirjeldatud on ka uuringufirma TSN Emori poolt läbiviidud uuringuid.

Tulemustest rääkides tuli ERRi küsitlusest välja, et umbes 67% üliõpilastest vaatab igapäevaselt või peaaegu iga päev televiisorit. Intervjueeritud üliõpilastest vaatavad peaaegu pooled iga päev või peaaegu iga päev televiisorit. Enamasti on nendeks üliõpilasteks need, kes elavad koos vanematega või elukaaslasega. Oluline roll on sellel, kas televiisorist tuleb midagi huvipakkuvat. Televiisorit vaadatakse ka siis, kui on aega või on igav.

ERRi küsitluse järgi vaatab umbes 6% üliõpilastest ühes päevas keskmiselt neli kuni viis ja rohkemgi tundi televiisorit, 19% üliõpilastest eelistab vaadata pool tundi kuni tund. Seega võib öelda, et üliõpilased ei vaata nii palju televiisorit, kui keskmine eestlane (Emori küsitluse alusel aprillis 3 tundi ja 40 minutit). Intervjueeritud üliõpilaste seas on neid, kes vaatavad päevas televiisorit mõnest minutist kuni tunnini, aga ka neid, kes jälgivad televiisorit kuus tundi päevas. Märkimist väärib ka see, et televiisori vaatamine sõltub ka sellest, kas tegemist on argipäevaga või nädalavahetusega.

Meediateemalise arvamusuuringu 2010 järgi eelistavad üliõpilased mitu korda päevas või kord päevas kõige rohkem jälgida uudisteportaali postimees.ee (umbes 39%), järgnevad delfi.ee (umbes 37%) ning reporter.ee (umbes 20%). Intervjueeritud üliõpilaste seas on kõige rohkem neid, kes jälgivad uudisteportaali postimees.ee, aga ka uudisteportaale epl.ee ning delfi.ee. Üks intervjueeritav ei külasta ühtegi uudisteportaali, sest saab vajaliku informatsiooni televiisorist.

ERRi küsitlusest selgub, et kõige rohkem kasutavad üliõpilased Internetti kord nädalas või sagedamini selleks, et vaadata videolõike videopankadest (umbes 59%). Umbes 35% üliõpilasest laeb Internetist alla filme ning telesarju. Üliõpilasest kasutab Eesti telekanalite saadete järelevaatamise võimalust umbes 14%. Televisiooni otseülekandeid jälgib 8% üliõpilasest. Intervjueeritud üliõpilased veedavad Internetis keskmiselt kahest tunnist kuni kümne tunnini päevas. Enamasti loetakse Internetis uudiseid, suheldakse sõpradega, ollakse sotsiaalmeedias. Internetti kasutatakse ka õppimise eesmärgil. Eesti telekanalite saadete järelevaatamine on intervjueeritud üliõpilase seas populaarne: seda võimalust kasutatakse nii mitu korda nädalas kui ka üks kuni kaks korda kuus. Üliõpilased tõid välja, et on Interneti kaudu vaadanud Eurovisiooni ning jalgpalli (nii MMi kui ka Eesti-Argentiina) ülekandeid. Üks intervjueeritav tõi välja, et kasutab Internetti filmide ja telesarjade allalaadimiseks.

ERRi arvamusuuringu järgi eelistavad üliõpilased vaadata kõige rohkem igapäevaselt või peaaegu igapäevaselt TV3-e (umbes 46%), millel järgneb Kanal2, ETV, TV6, Kanal11. Intervjueeritud üliõpilased vaatavad kõige rohkem eesti telekanaleid, aga ka välismaa omasid, näiteks *History Channel*, *PRO7*, *Eurosport*, uudistekanal CNN.

Teemadest pakub üliõpilastele kõige rohkem huvi ERRi küsitluse järgi film (umbes 53%), järgnevad perekond, kodu, suhted, psühholoogia ning kodu, keskkond (mõlemaid umbes 43%), muusika huvitab umbes 41% üliõpilasi. Kõige vähem pakub huvi astroloogia (umbes 6%). Intervjueeritud üliõpilasi huvitab kõige rohkem päevakajalised sündmused, poliitika ning ka meelelahutus (siia kuuluvad näiteks filmid, muusika, sport).

20-29-aastaste üliõpilaste kõige regulaarsemalt vaadatud saateliigid ERRi küsitluse järgi on välismaised põnevussarjad (umbes 12%), üldhuviajakirjad (umbes 8%), uudised (umbes 6%) ning huumor, satiir, *talkshow* (umbes 4%). Seevastu kõige vähem jälgitavateks saateliikideks on romantilised sarjad (umbes 56%), kodumaised põnevussarjad (umbes 45%) ning pereseriaalid, nõu ja elustiilisaated ning kultuuriajakirjad jm kultuurisaated – neid ei jälgi umbes 41% üliõpilasest. Intervjueeritud üliõpilasel meeldib vaadata kõige rohkem vestlus- ning poliitikasaateid. Vastupidiselt ERRi küsitlusele, eelistavad paljud intervjueeritud üliõpilased vaadata ka kodumaiseid põnevussarju.

ERRi arvamusküsitluses selgub, et nagu saateliikide puhul, vaatavad üliõpilased kõige rohkem välismaiseid põnevussarju ning kodumaiseid uudistesaaateid. Populaarsemateks saadeteks on näiteks *Dr House*, *C.S.I*, *Konidid*, *Grey anatoomia*. Ning uudistesaaated TV3

uudised, Aktuaalne kaamera (kell 21.00), Reporter. Kõige vähem jälgitakse erinevad romantilised seriaale (Unelmatelaev, Taltsutamatu hing, Tee õnnele). Intervjuude põhjal tuli välja, et üliõpilased eelistavad vaadata uudistesaateid (põhiliselt Aktuaalne kaamera, aga ka Reporterit) ning vestlussaateid (Kahekõne, Kolmeraudne, Tähelaev). Ka välismaised komöödiasarjad (näiteks Allo Allo, Minu pere) ning põnevussarjad on populaarsed (Dr *House*, C.S.I), samuti kodumaised põnevussarjad (Pilvede all, Kättemaksukontor, Kelgukoerad).

Summary

Seminar papers dealt with ERR (Estonian Broadcasting Union) survey „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ among 20-29 years students and youths and 40-49 years (under)graduates and middle-aged people. Television viewing and its similarities, differences were under the survey. Internet using is watched as a background of these two age-specific and educational groups. Baccalaureat theses (TV Viewing Among Students at Age 20-29) deals with eleven interviews among students who study different type of social sciences. Almost exactly the same questions that are asked in interviews, are also asked in „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ survey.

In the part of theoretical and empirical framework I have given short overview about integrated model of media choice by McQuail, television-viewing tendencies and about mediausing among students (I used different authors like Tulva, Livingstone, Arnett, Santrock, Siibak, Prensky, Raud) to point out life-span differences among the groups of this survey.

Talking about results, one can point out that by virtue of ERR survey, about 67% students watch television daily or almost daily. About half of interviewed student watch television daily or almost daily. Students who watch television daily or almost daily live mainly with their parents or partner. Some of interviewed students watch television only if there is something to watch. Television is also viewed when one has time or is boring.

In ERR survey says that about 6% of students watch television from four up to five and more hours a day. About 19% of students prefer to watch television about half an hour up to one hour a day. One can say that students do not watch so much television as an average Estonian (By Emor survey in april an average Estonian watched television about 3 hours and 40 minutes daily). Some of interviewed students watch television from few minutes up to one hour a day. Some of them watch television about six hours a day. It is important to note that television viewing depends also on working day or week-end.

In „Meediateemaline arvamusuuring 2010“ survey the most visited newsportal among 20-29 years old students in postimees.ee (about 39%), followed by delfi.ee (about 37%) and reporter.ee (about 20%). Many interviewed students read postimees.ee also epl.ee, delfi.ee.

One interviewed student stated that she do not visite newsportals because she gets his information mainly from television.

In ERR survey most of students use Internet once a week or often to watch videoclips from videoportals (about 59%). About 35% of students download movies and TV-series. About 8% of studens watch live television. Interviewed students use Internet from two hour up to ten hour a day. Most interviewed students read news, communicate with friends, use socialmedia. Internet is also used for learning. Estonian television channels can also be watched by podcast and this is popular among students: it is used from few times a week up to one or two times a month. Interviewed students also pointed out that they have watched Eurovision Song Contest and football (Word Cup and Estonia-Argentina) on live. One students stated that she uses Internet for downloading movies and TV-series.

ERR survey shows that students prefer to watch daily or almost daily TV3 (about 46%), followed by Kanal2, ETV, TV6, Kanal11. Most of interviewed students watch Estonian television channels but also foreign channels such as History Channel, PRO7, Eurosport and CNN.

About different themes on television, students in ERR survey are interested the most in movies (about 53%), followed by family, home, relationships, psychology and home, environment (both about 43%). About 41% of students are interested in music. The least interesting theme on television is astrology (about 6%). Most of interviewed students are interested in actual events, politics and entertainment (such as movies, music, sport).

Most of 20-29 years old students are interested (regularly) in ERR survey about TV-shows genre, such as foreign action-series (about 12%), general interest magazines (about 8%), news (about 6%) and humour, satire, talkshow (about 4%). The least watched (do not watch at all) TV-shows genre are romantical series (about 56% do not watch them), homemade action-series (about 45%) and family-series, advice and lifestyle and cultural magazines – about 41% students do not watch them. Students who were interviewed, liked to watch talk- and political shows. On the contrary to ERR survey, many interviewed students like to watch homemade action-series.

ERR survey points out that the most popular shows are foreign action-series such as Dr House, C.S.I, Bones, Grey anatomy. And news such as TV3 news, Aktuaalne kaamera (in

21.00) and Reporter. The least popular shows are romantical series such as Unelmatelaev, Taltsutamatu hing, Tee õnnele. Many interviewed students prefer to watch news such as Aktuaalne kaamera and Reporter. Also different talkshows such as Kahekõne, Kolmeraudne, Tähelaev. And foreign comedy-series are watched as Allo, Allo and Minu pere, also action-series such as – Dr House, C.S.I. The most watched homemade action-series are Pilvede all, Kättemaksukontor, Kelgukoerad.

Kasutatud kirjandus

Butterworth, G. & M. Harris. (1994). *Principles of Developmental Psychology*. Hillsdale by Lawrence Erlbaum Associates Ltd.

Craig, G. J. (1992). *Human Development*. Sixth Edition. Prentice Hall, Engelwood Cliffs, N. J.

Crandell, L. T., Crandell, C. H., Vader Zanden, J. W. (2009). *Human Development*. McGraw Hill.

Emor (2011). *Teleauditooriumi ülevaade jaanuarikuus 2011*, URL (kasutatud aprill 2011)

<http://www.emor.ee/teleauditooriumi-ulevaade-jaanuarikuus-2011/>.

Emor (2011). *Teleauditooriumi ülevaade veebruarikuus 2011*, URL (kasutatud aprill 2011)

<http://www.emor.ee/teleauditooriumi-ulevaade-veebuarikuus-2011/>.

Emor (2011). *Teleauditooriumi ülevaade märtsikuus 2011*, URL (kasutatud aprill 2011)

<http://www.emor.ee/teleauditooriumi-ulevaade-martsikuus-2011/>.

Emor (2011). *Teleauditooriumi ülevaade aprillikuus 2011*, URL (kasutatud mai 2011)

<http://www.emor.ee/teleauditooriumi-ulevaade-aprillikuus-2011/>.

Emor (2009). *Meedia-tarbimise indeksid 2009*. Osa Meediakasutuse ja meediasüsteemi konspektist. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Karm, H, & U. Kark & K. Katus et al. (2005). Inimese elutee. Perekonna majandamine. J. Rootamm-Valter, Liivak, A (toim.). *Peremajanduse ABC*. Tallinn: Vastus, 13-40.

Lauristin, M. ja P. Vihalemm. (1980). *Massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Žurnalistikakateeder.

Livingstone, S (2002). *Young People and New Media: Childhood and the Chancing Media Environment*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Mahov, S. (2011). *Telesaadete jälgimine 20-29-aastaste üliõpilaste ja 40-49-aastaste kõrgharidusega inimeste hulgas*. Käsikirjaline seminaritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

McQuail, D. (2003) *McQuaili massikommunikatsiooni teooria*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Presky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon* 9(5), 1-6.
<http://www.marcpresky.com/writing/Presky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>

Rand, J. (1987). *Üliõpilased televaatajaina*. Diplomitöö. Tartu Riiklik Ülikool, žurnalistikakateeder.

Rannu, S. (2010). *Teleauditooriumi jagunemine vaatajahuvide, elulaadi ja väärtuste alusel*. Magistritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Raud, M. (2005). *Elukeskkonna mõju noorte teabevajadustele ja nende rahuldamise võimalustele*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Santrock, J. W (1992). *Life-span development*. Fourth edition. University of Texas at Dallas: Wm. C. Brown Publishers.

Siibak, A. (2009). Uus meedia ja eakaaslaste kultuur. M. Lauristin (toim.). *Eesti Inimarengu Aruanne 2009*. Tallinn: As Printon Trükikoda, 127-130.

Talvi, T. (1994). *Inimese elukaar*. Tallinn: Bit.

Lisad

Lisa 1. Seminaritöö põhitulemuste tabelid

Kui sageli Te vaatate televiisorit?				
Iga päev või peaaegu iga päev	Vanus 20-29 üldiselt	Üliõpilased	Vanus 40-49 üldiselt	Kõrgharitud
	88%	67%	98%	98%

Lisatabel 1. Televisiooni vaatamise sagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Üldse mitte	Vanus 20-29 üldiselt	Vanus 40-49 üldiselt
Prantsuse üldhuvikanalid (France 2, TV5)	97,5%	94,7%
Life TV, TV7	94,4%	94,7%
Muude riikide üldhuvikanalid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV)	95,4%	92,9%
FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt	92,4%	88,3%
Arte, Mezzo, Art Channel	86,8%	81,2%

Lisatabel 2. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Üldse mitte	Kõrgharitud	Vanus 40-49 üldiselt
Life TV, TV7	91,8%	94,7%
Muude riikide üldhuvikanalid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV)	93,9%	92,9%
Prantsuse üldhuvikanalid (France 2, TV5)	87,8%	94,7%
FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt	87,8%	88,3%
Eesti multifilmikanal LnTV	83,7%	82,8%

Lisatabel 3. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Üldse mitte	Üliõpilased	Kõrgharitud
Muude riikide üldhuvikanalid (Rai Uno, Inter+, Ukraina 24, Belarus TV)	97,9%	93,9%
Life TV, TV7	93,8%	91,8%
FreeXtv, Hustler TV, Xdream TV jt	95,8%	87,8%
Prantsuse üldhuvikanalid (France 2, TV5)	95,8%	87,8%
Muu Eesti venekeelne telekanal (Orsent, STV, TVN)	93,8%	69,4%

Lisatabel 4. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Iga päev või peaaegu iga päev	Vanus 20-29 üldiselt	Vanus 40-49 üldiselt
Kanal2	58,2%	72,4%
TV3	59,2%	65,3%
ETV	42,3%	70,2%
ETV2	15,3%	25,7%
Kanal11	21,3%	14,7%

Lisatabel 5. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Iga päev või peaaegu iga päev	Kõrgharitud	Vanus 40-49 üldiselt
Kanal2	68,8%	72,4%
ETV	72,9%	70,2%
TV3	62,5%	65,3%
ETV2	18,4%	25,7%
Kanal11	16,2%	14,7%

Lisatabel 6. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Eesti telekanalite vaatamissageduse TOP 5		
Iga päev või peaaegu iga päev	Üliõpilane	Kõrgharitud
ETV	35,4%	72,9%
TV3	45,8%	62,5%
Kanal2	37,5%	68,8%
Kanal11	16,3%	16,3%
TV6	20,8%	12,8%

Lisatabel 7. Eesti telekanalite vaatamissagedus

Kuivõrd Teid huvitavad järgmised teemad?								
Huvitab väga	Vanus 20-29 üldiselt		Üliõpilased		Vanus 40-49 üldiselt		Kõrgharitud	
	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas	%	Koht pingereas
Eesti päevasündmused	43%	1	39%	5	64%	1	68%	1
Välismaa päevasündmused	21%	13	18%	17	23%	9	35%	5
Eesti sisepoliitika (Riigikogu ja valitsuse töö, riigikaitse jms)	16%	20	8%	29	25%	6	29%	8
Eesti riigi välispoliitika (Eesti välissuhted)	13%	22	12%	23	17%	19	18%	15
Majandus, äritegevus, pangandus	19%	16	16%	18	19%	13	33%	6
Politsei töö, võitlus kuritegevusega	20%	14	14%	20	20%	12	12%	26
Maaelu, talupidamine	7%	29	6%	30	19%	13	22%	11
Terishoid, meditsiin	20%	14	22%	14	23%	9	33%	6
Haridus, koolielu, õppimisvõimalused	26%	7	33%	7	24%	8	41%	3
Ehitus ja remont	17%	19	12%	23	18%	15	18%	15
Autod, muu mootorsõidukid	23%	9	22%	14	18%	15	16%	20
Rahvusvahelised suhted	9%	26	14%	20	9%	29	8%	31
Perekond, kodu, suhted, psühholoogia	41%	2	43%	2	43%	2	43%	2
Loodus, keskkond	28%	6	43%	2	33%	3	38%	4
Arvuti, internet, infotehnoloogia	31%	5	29%	10	16%	20	18%	15
Fotograafia, video	22%	10	31%	8	11%	26	14%	24
Tehnika, uued tehnoloogiad	24%	8	28%	11	13%	22	18%	15
Teadus, uued avastused	21%	12	39%	5	13%	22	16%	20
Paranormaalset, üleloomulikud nähtused	13%	22	25%	12	10%	27	6%	29
Astroloogia (horoskoop)	5%	31	6%	30	8%	30	6%	29
Meelelahutusmaailmas toimuv	11%	25	12%	23	12%	24	10%	27
Tuntud inimeste elu	7%	29	10%	27	9%	29	10%	27
Sport	19%	16	12%	23	25%	6	20%	14
Ilukirjandus	9%	26	10%	27	18%	15	28%	9
Kunst	9%	26	16%	18	12%	24	16%	20
Film	39%	3	53%	1	26%	4	26%	10
Muusika (uued lood, plaadid ja suunad)	33%	4	41%	4	18%	15	16%	20
Ajalugu	13%	22	20%	16	15%	21	22%	11
Mood ja trend	15%	21	14%	20	10%	27	14%	24
Huumor, satiir	22%	10	31%	8	26%	4	18%	15
Kokandus	18%	18	25%	12	22%	11	22%	11

Lisatabel 8. Teemade huvitavus

TOP 20 saadete pingerida		
Ei jälgi üldse	Vanus 20-29 üldiselt	Koht pingereas
Armukesed	84,7%	1
Taltsutamatu hing	83,2%	2
Unelmatelaev	82,1%	3
Armastuse nimel	80%	4
Kõik mängus	79,4%	5
Tagatargemad	76,7%	6
Mis toimub?	76,1%	7
Tee õnnele	75,9%	8
Supersuur ja piitspeenike	75,3%	9
MI	74,8%	10
Vaprad ja ilusad	74,2%	11
Luuletus	64,1%	12
Kirgede torm	63,2%	13
Hooaeg	63%	14
Riigikogu infotund	62,8%	15
Kelmid ja pühakud	62,6%	16
Retseptita	62,5%	17
Ülesalajane	62,1%	18
Meedium	61,5%	19
Rosamunde Pilcheri armastuslood	61,3%	20

Lisatabel 9. Sihtrühmas kõige vähem vaadatud saated

TOP 20 saadete pingerida		
Ei jälgi üldse	Kõrgharitud	Koht pingereas
Taltsutamatu hing	93,8%	1
Armastuse nimel	89,8%	2
Kõik mängus	87,8%	3
Armukesed	83,3%	4
Mis toimub?	81,6%	5
Tee õnnele	81,3%	6
Vaprad ja ilusad	79,6%	7
Supersuur ja piitspeenike	79,2%	8
Unelmatelaev	75,5%	9
Tagatargemaks	72%	10
MI	70,8%	11
Homsed uudised	70,8%	11
Lastega kodus	67,3%	13
Kirgede torm	67,3%	13
Põgenemine	66%	15
Ülisalajane	62,5%	16
Unistuste printsess	62,5%	16
Meeleheitel koduperenaised	61,2%	18
Kodus ja võõrsil	61,2%	18
Kodusaade	60,4%	19

Lisatabel 10. Sihtrühmas kõige vähem vaadatud saated

TOP 20 saadete ringerida		
Ei jälgi üldse	Vanus 40-49 üldiselt	Koht pingereas
Armukesed	84,9%	1
Taltsutamatu hing	83,2%	2
Unelmatelaev	82,1%	3
Armastuse nimel	80%	4
Kõik mängus	79,3%	5
Tagatargemad	76,7%	6
Mis toimub?	76,2%	7
Tee õnnele	75,9%	8
Supersuur ja piitspeenike	75,3%	9
MI	74,9%	10
Vaprad ja ilusad	74,2%	11
Luuletus	64,1%	12
Kirgede torm	63,1%	13
Hooaeg	62,9%	14
Riigikogu infotund	62,8%	15
Kelmid ja pühakud	62,6%	16
Retseptita	62,5%	17
Ülesalajane	62,1%	18
Meedium	61,5%	19
Rosamunde Pilcheri armastuslood	61,3%	20

Lisatabel 11. Sihtrühmas kõige vähem vaadatud saated

TOP 20 saadete pingerida		
Igat saadet	Vanus 20-29 üldiselt	Koht pingereas
Reporter	65,2%	1
Pealtnägija	62,8%	2
Aktuaalne kaamera kl 21.00	57,4%	3
TV3 uudised	50,1%	4
Õnne 13	48,5%	5
Võsareporter	48%	6
Ärapanija	43,9%	7
Sind otsides	43,5%	8
Osoon	38,1%	9
Võta või jäta	37,7%	10
Dr House	37,4%	11
Tõehetk	37,2%	12
Terevisioon	37,1%	13
Kättemaksukontor	36,7%	14
Sport. Sport (ETV)	35,7%	15
Kelgukoerad	35%	16
Laulud tähtedega	33,7%	17
Raport	33,5%	18
RD (Reporteri dokumentaalfilm)	33,3%	19
Erisaade	32,9%	20

Lisatabel 12. Sihtrühmas eelistatumad saated

TOP 20 telesaadete pingerida		
Igat saadet	Kõrgharitud	Koht pingereas
Aktuaalne kaamera kl 21.00	67,4%	1
Pealtnägija	64%	2
Reporter	59,9%	3
Õnne 13	53%	4
Sind otsides	48,9%	5
Tähelaev	44,7%	6
Terevisioon	43,8%	7
Ärapanija	38,8%	8
Laulud tähtedega	36%	9
Kättemaksukontor	35,5%	10
Sport. Sport (ETV)	35,4%	11
TV3 uudised	34,7%	12
Kelgukoerad	33,4%	13
Meedium	33,4%	13
Grey anatoomia	32,7%	15
Aeg luubis	32,7%	15
Foorum	31,2%	17
Rooside sõda	27,1%	18
Sõida maale	25%	19
Südameasi	24,5%	20

Lisatabel 13. Sihtrühmas eelistatumad saated

TOP 20 saadete pingerida		
Igat saadet	Vanus 40-49 üldiselt	Koht pingereas
Reporter	65,2%	1
Pealtnägija	62,8%	2
Aktuaalne kaamera kl 21.00	57,4%	3
TV3 uudised	50,1%	4
Õnne 13	48,5%	5
Võsareporter	48%	6
Ärapanija	43,9%	7
Sind otsides	43,5%	8
Osoon	38,1%	9
Võta või jäta	37,7%	10
Dr House	37,4%	11
Tõehetk	37,2%	12
Terevisioon	37,1%	13
Kättemaksukontor	36,7%	14
Sport. Sport (ETV)	35,7%	15
Kelgukoerad	35%	16
Laulud tähtedega	33,7%	17
Raport	33,5%	18
RD (Reporteri dokumentaalfilm)	33,3%	19
Erisaade	32,9%	20

Lisatabel 14. Sihtrühmas eelistatumad saated

Lisa 2. Intervjuu kava

Üliõpilane, kes elab üürikorteris ja kellel on televiisor

Kas Sul on kodus televiisor?

Kust saad sa informatsiooni? Nende üliõpilaste puhul, kellel elukohas televiisorit ei ole.

Kas sa üldse vaatad televiisorit? Nende üliõpilaste puhul, kellel elukohas televiisorit ei ole.

Mitu televiisorit Sul kodus on?

Kui sageli Sa televiisorit vaatad?

Mitu tundi elukohas/peres televiisorit vaadatakse?

Mitu tundi Sa ise päevas televiisorit vaatad?

Millal Sa televiisorit vaatad? Miks?

Kuidas sa televiisorit vaatad, kas pere seltsis või iseseisvalt? Nende üliõpilaste puhul, kes elavad koos vanematega.

Kas on veel keegi, kes koos Sinuga televiisorit vaatab? Kes?

Miks Sa üldse televiisorit vaatad?

Kuidas televiisori vaatamine käib, kes valib programmi?

Milliseid kanaleid vaadatakse?

Milliseid telekanaleid Sina vaatad? Miks?

Milliseid kanaleid kõige sagedamini?

Milliseid kanaleid vaatad Sina kõige sagedamini? Miks?

Milliseid kanaleid kõige harvemini?

Millist telekanalit vaatad kõige harvemini? Miks?

Millised teemad pakuvad Sulle televiisoris huvi? Miks?

Millised saateliigid pakuvad sulle huvi? Miks?

Milliseid saateid üldiselt korteris vaadatakse?

Millised saated pakuvad Sinule huvi? Miks?

Kas Sul on kodus internetiühendus?

Kui ei ole, siis kus Sa tavaliselt Internetis käid?

Kui on, siis mida Sa seal teed?

Kui sageli kasutad Internetti?

Mitu tundi Sa päevas keskmiselt Internetti kasutad?

Milleks Sa kasutad veel Internetti?

Milliseid uudisteportaale Sa jälgid? Miks?

Kas Sa külastad ka sotsiaalmeedia lehekülgi? Kui jah, siis milliseid? Kui ei, siis millistest sotsiaalmeedia lehekülgedest oled kuulnud?

Kas oled kunagi vaadanud televisioonsaateid Interneti kaudu?

Kui jah, siis milliseid saateid?

Milliseid kanaleid?

Kui tihti Sa seda teed?

Kui ei: Kas Sa oled mõelnud Interneti kaudu televisioonsaateid vaadata?

Kui jah, siis milliseid saateid?

Kuidas käib teil korteris Interneti jagamine, kes ütleb, millal ja kes saab Internetti?

Kas Sa tulevikus mõtled endale televiisori ka muretseda? Nende üliõpilaste puhul, kelle elukohas ei ole televiisorit.

Lisa 3. Intervjuude transkriptsioonid

Järgnevalt on esitatud igast rühmast üks intervjuu ning intervjuu üliõpilasega, kes elab elukaaslasega, kellel on laps ja televiisor. Nendeks intervjuueeritavateks on üliõpilane vanematekodus, üliõpilane üürikorteris, üliõpilane ilma televiisorita, üliõpilane elukaaslasega ning üliõpilane elukaaslasega ja lapsega.

Üliõpilane, kes elab koos vanematega ning kodus on televiisor:

Kas sul on kodus televiisor?

Ja

Mitu televiisorit sul kodus on?

Üks

Ja kui sageli sa televiisorit vaatad?

No.. sellega on nii, et neid asju, mida regulaarselt vaatan, noh iga kord üritan vaadata, neid on väga vähe. Põhimõtteliselt.... Aga muidu ma vaatan, siis kui mul aega on. Kui kodus olen ja midagi teha ei ole, siis otsin lihtsalt midagi telekast nagu.. Aga siis, kui mul on midagi muud teha, siis ma väga ei mõtle selle peale, et mul jääb nüüd midagi nägemata telekast või midagi sellist.

Mitu tundi keskmiselt siis teie peres vaadatakse ühes päevas televiisorit?

Pere nägu vä? Kokku vä? Mu ema, ma olen emaga kahekesi, me siis jagame seda ühte televiisorit kahe peale, et mu ema vaatab küll niimoodi, et tuleb töölt koju kuskil viie paiku ja siis paneb teleka käima ja siis, okei, vahepeal ta teeb süüa või koristab või mis iganes ka. Aga põhimõtteliselt telekas käib kuskil viiest üheteistkümneni, kaheteistkümneni õhtul, et selles mõttes, et see aeg, noh, tema nagu vaatab ka, noh, rohkem. Mina tavaliselt olen pigem arvutis või kuskil nii või kuskil ära või õpin või teen midagi muud. Aga selles mõttes, et tundides võib see päris suur olla – kokkuvõttes mingi kuus tundi vabalt ma arvan võib olla. Ja näiteks päeval, kui ma olen üksi kodus, siis ma ka võib-olla vaatan mingi tunnikese mingit suvalist asja, et selles mõttes kokku keskmisel äripäeval võib see päris nagu olla küll suur. Aga laupäev, pühapäev on, oleneb jälle kas me oleme kuskil ära või oleme kodus või ko... näiteks

laupäeviti, pühapäeviti võin täitsa vabalt vaadata mingit filmi näiteks, mis sealt näiteks tuleb, näiteks mingi täiesti suvaline, mingi.... Noh mulle meeldib vaadata neid noorte selliseid filme, mis on täiesti mõtted, sest siis ei pea mõtlema kaasa. Ja siis ma vaatan neid, mis on lastele mõeldud enam-vähem – neid ma vaatan. Vot. Ja ütleme, et see on siuke kaootiline.

Aga mitu tundi sa ise päevas vaatad televiisorit?

See on ka täiesti nii, et kui mul tõesti on aega seda vaadata, siis võib-olla mingi kolm tundi, kui mul näiteks midagi teha ei ole kodus eriti.... Aga samas on ka selliseid päevi, kus ma ei jõua üldse mitte midagi vaadata, kui ma olen kodus ära või, või kui ma pean midagi tegema mingid tähtjad, enam-vähem koolis või mingid muud tegemist, selles mõttes.. Ja suvel üldse on veel vähem, suvel ma olen igal pool ära väljas ja maal, ja maal ei ole telekat, et selles mõttes, et no võib-olla keskmiselt jah mingi kaks tundi koos kõige, noh kokkuvõttes kõik.

Millal sa televiisorit vaatad ja miks?

Siis kui mitte midagi teha ei ole või sa tahad kellaegasid vä?

Päeval, õhtul, hommikul...

Tegelt päeval siis just, kui mu ema kodus ei ole, siis, et kui õhtul on ema kodus, siis vaatab tema pigem. Ma ei viitsi neid asju vaadata, mida nagu tema vaatab ja siis ma pigem hoian eemale üldse sealt kui mul just midagi erilist ei ole, mida ma tahan vaadata, et siis ma muidugi saan, kui ma tahan. Ses mõttes, et noh mu ema ei oma seda telekat nii, et ma ei saaks sinna ligi, kui ma tahan.

Miks sa üldse televiisorit vaatad?

Emm... (paus), igavusest, meelelahutuseks. Enam-vähem tõesti mingeid dokumentaale või harivaid asju ma ei vaata, ma ei viitsi isegi neid mingeid jutusaateid väga vaadata, need poliitikast või ma ei tea, millest, kuigi võiks, aga ma ei jaksa neid jälgida kunagi. Ja minu arust on nad sellisel ajal ka, et ma õhtul kell üheksa ei jaksa enam mõelda kaasa, ühesõnaga meelelahutus põhiliselt. Ja muusika kanaleid ma vaatan ka, neid, selles mõttes see on ka selline meelelahutuse alla läheb kõik.

Kuidas sa televiisorit vaatad, kas nagu pere seltsis või rohkem iseseisvalt?

Ee.. pigem mulle meeldib üksi vaadata tegelikult, sest mul väga, teisi ma jah.. ikka üksi mulle meeldib, jah. Ma ei tea, enam-vähem istume kõik kolm generatsiooni koos ja vaatame neid presidendi vastuvõttu, siis ma ei tea, mulle see väga peale ei lähe. Selline asi, et ee... minu meelest on üldse, et eee.. kui mul endal on nagu selline hetk, siis ma veedan selle iseendaga ja siis telekaga, mulle meeldib siuke.

Kuidas käib teie peres televiisorit vaatamine, kes nagu valib selle programmi, kes teeb programmivalikud?

No me kastume ikka sõbralikult hakkama saada. Põhiliselt kuna me vaatame, noh eriti koos väga ei vaata, noh... kuidas öelda meil emaga mõned kohad ikkagi ühtivad seal, et need eelistused, et väga probleeme ei ole. Et mmm.. ütleks, et kui mina tahan ikka midagi vaadata, siis valin mina ja tema tahab nii eriti vaadata, mida ta, noh, ei tahaks maha magada, siis, siis valib tema, et..., noh ikka mõlemad, et saame hakkama.

Milliseid telekanaleid siis vaadatakse peres?

No Eesti kanaleid neid ikka põhilisi kõiki ETV-d, kahte (Kanal2) ja kolme (TV3). Siis ühteteist (Kanal11) ja kuut (TV6) niimoodi, et kui sealt juhulikul midagi tuleb mingeid filme või muid asju, aga ikkagi vähem.. Ee.. siis ee..mina vaatan *Fox Life*'i, sealt mõningaid sarju, mu ema vaatab *Fox Crime*'i. Mulle need krimisarjad väga peale ei lähe, mina neid ei vaata. Siis muusika kanaleid, seitse (Kanal7) on vist eesti kanal, kust tuleb muusikat, see on mul nii taustaks päeval isegi, kui ma ise olen arvutis teen midagi, et siis see käib, sealt tuleb suht normaalset muusikat. Siis ja ega eriti muud ei olegi, mingeid saksakeelseid asju ma vaatan siis kui mitte kuskilt mujalt mitte midagi muud ei tule, kuna ma olen saksa keelt õppinud, siis ka neid. Vahel sealt tuleb ka mingeid sarju ja, mida ma vahest, mis on eesti peal kunagi jooksnud – neid on naljakas vaadata, neid vanu. Ja noh, ega muud midagi ei olegi. Ega muud ei olegi, vene keelt ma ei oska eriti, seda ma ei vaata. Ja siis looma- ja multikanaleid ma ei vaata ja egas siis väga rohkem ei olegi.

Sa rääkisid, et sa vaatad siis konkreetsetest kanalitest Fox Life'i ja millised on veel teised konkreetset kanalid, mida sa vaatad?

Eesti kanalid, TV3 ja Kanal2 – neid ikka noh, selles mõttes, et noh.. need on ikka esimesed, kohad, kust midagi tuleb. Mingit sellist kanalieelistust ei ole, ma vaatan ikka seda, mis sealt parasjagu tuleb, et ega nüüd nii ei ole, et õhtul panen mingi Kanal2-e mängima ja siis see mängibki nii kaua, kuni tuleb magamise aeg, et pigem selle... minu pärast, et kui tuleb ka ETV2 pealt midagi või mingist, mis seal on Tallinna TV-st, vaatan ka seda, kui vaja on, aga üldiselt....

Ok, aga milliseid telekanaleid siis vaadatakse kõige sagedamini peres?

No ma ei oska nii öelda, ma arvan, et Kanal2 ja TV3 on nagu sellised kõige rohkem, et eestit on niimoodi vahel.. noh sõltuvalt selliseid asju. Õhtusel ajal põhiliselt, et kui iga päev nüüd käivad need sarjad või midagi, siis või kas või uudistesaadet on iga päev, siis juba harjumus on sees, see ring.. a, muidugi Ringvaade on sealt ETV-s ja no see ongi põhimõtteliselt ainus asi, mida ma ETV-st vaatan ja siis, jah, ma arvan, et kaks või kolm.

Ja sina isiklikult siis, milliseid kõige sagedamini?

Oeh... kanalit vä? No võib-olla Kanal2-te siis või mai tea, mai saa niimoodi öelda kanali kohta.. ei, ma ei tea, võib-olla ma vaatan Fox Life'i isegi rohkem. Näiteks kui on nii, et ma päeval olen üksi kodus, siis vaatan midagi sealt mingi tunnike või paar ja siis kui ma õhtul üldse ei vaata, siis tuleb Fox Life – nagu võidab. Aga samas, kui õhtul on mingi selline hetk, kus ei ole midagi teha, siis vaatan näiteks, oleneb muidugi, mis Kanal2-e pealt parasjagu tuleb. Mõni päev on seal täiesti mõttetu kui mingid Võsareporterid ja mingid Ärapanijad asjad, mida ma üldse ei salli, siis ei vaata jällegi, aga samas telekava oleks vaja, otsiks, mida ma vaatan. Et (paus) teinekord jälle on mõni film või midagi näiteks. Mulle tundub, et Kanal2-es on siuke programm, mis nagu mulle hoopis sobilikum kui TV3-es. TV3-es on natuke selline imelik ka.

Milliseid kanaleid kõige harvemini vaadatakse sinu peres siis?

Harvemini või üldse mitte?

Harvemini kui neid populaarseid

Aa.. siis on see kuus ja üksteist ja siis ETV2 ja mis seal veel oli eesti omadest. Siis välismaa, ma ei tea, mu ema vaatab mingeid vene kanaleid ka vahest harva, kui seal midagi tuleb, ma ei tea. Mina neid ei vaata. Nojah ja siis kõik need ülejäänud võõrkeelsed kanalid, neid, need tulevad alati nii viimases järjekorras kui kuskilt mujalt enam mitte midagi vaadata ei ole ja kui lihtsalt on nii igav, et otsid sealt midagi. Aga tavaliselt seal ka midagi ei tule, et selles mõttes, et...

Ja ise konkreetselt milliseid kanaleid kõige harvemini vaatad?

No neid samu venelasi ma vaata üldse, aga muidu jah Tallinna TV-d vaatan, ei vaata - ükskord oli seal üks asi, mida ma vaatasin, aga see on ka kõik. Aga nojah nii et loomakanaleid *National Geographic* ei vaata ja multikakanaleid ei vaata, soomekeelseid ja muid ei vaata ka ja noh ma arvan, et kuus ja üksteist ka ja ongi kõik vahest, aga muidugi kuuest saab Simpsoneid vaadata iga päev, aga ma ei vaata neid iga päev. Aga, aga jah... mhm...

Millised teemad pakuvad sulle televiisoris huvi? Ja millepärast?

Teemad, mis mõttes nagu?

Näites aiandus, haridus..

Aiandus (naer)... ee.. ai, kui sporti näidatakse, siis ma vaatan küll, aga tavaliselt vormelit ja siis neid korvpalli, kui näidatakse, tavaliselt korvpalli ei näidata, sellest on kahju. Jalgpalli ma ei viitis vaadata, see kestab nii kaua aega ja ma ei jaksa seda jälgida, ma olen nii püsimatu. Et sport iseenesest küll huvitab ja võiks rohkem näidata neid huvitavaid ja muidugi suusatamist või need värgid ja siis mingid suuremad olümpiamängud või midagi taolist, siis ma ikka vaatan. Ja muidu teemad, muusika teemad muidugi, isegi superstaari saadet vaatan, mul on professionaalne huvi muusika teema vastu. Ja teemad, mis teemad mingid poliitika ja neid teemasid ma tõesti ei vaata, kuigi võiks, välispoliitika ja mingeid sellised. Kultuurisaateid natukene üritan vaadata, mingeid MI-sid OP-e ja mingeid selliseid, ei aga üldise kipub ikka nii olema, et kuna meelelahutuseks rohkem kasutan telekat, siis sellised sarjad ja filmid ja sellised asjad, millel nagu mingit teemat nagu väga ei olegi, et sellis e.. jah, sport ja muusika võib küll öelda, on küll teemaks.

Millised saateliigid pakuvad huvi ja millepärast?

No sarjad siis, sellepärast, et kui ma hakkan ühte sarja vaatama, siis lähen nii järjest ja üritan järjepeal hoida niipalju kui saab, väga vahet ei ole, kui ei näe. Siis ee... filmid, tegelt kuna filmid on õhtul hilja ja mulle ei meeldi õhtul hilja filme vaadata väga, siis viimasel ajal ei vaata. Siis meeldivad mulle filmid just päevasel ajal, aga neid filme on jälle vähe. Aga igatahes m... mingid jutusaated mulle ei meeldi, sest mulle alati tunduvad, et need, kes küsivad küsimusi, nad ei oska tegelikult üldse küsida, nad ei saa aru, mis nad seal teevad, sellepärast mulle väga ei meeldi e.. žanr oli küsimus vä? Oot.. pakku mulle midagi..

Kriminaal...

Ei kriminaal mulle ei meeldi, uudised ja, mulle ei meeldi uudiste juures ka see, et nad lähevad nii kollaseks, järjest kollasemaks, ma ei tea, kas enam, enam saab kollasemaks minna... Jah, AK..

Kas AK läheb kollaseks?

Noh, AK-ga on jälle see, et kell üheksa on selline halb aeg, et ma koguaeg ei ole teleka ees sellel ajal, ma ausalt öeldes ei tea, aga neil on ka vist mingid külalised ja nad räägivad vist vähe normaalset juttu. No ühesõnaga ma ei tea, aga muidu need, mis kell seitse on kahe ja kolme peal, need on küll, no täiesti masendavad uudised ikka. Vot, ma peaks AK-d vaatama, okei, ma üritan täna vaadata, siis ma ütlen...

Milliseid on need konkreetset saated, mida sul peres vaadatakse?

No näiteks Ringvaade, samas seda ei vaadata ka pidevalt, samal ajal käib ka klõpsimine ikka, et kui mingi igavam teema tuleb, siis läheb teine kanal mingisugune. Siis ee... mulle meeldib *House*, teisipäeviti, eile oli just, siis ee... mu ema vaatab mingeid krimisarju, mis on mingid C.S.I ja New York ja mingid sellised. Siis ee... mmm... ee... vaatan, telekava kuluks praegu ära, saaks lugeda ette kohe, ee... ega väga nagu selles suhtes, mul endal isiklikult ei ole selliseid asju, mida ma järjekindlalt vaatan, väga, peale *House*'i. Mingit superstaari saadet – ta on sellepärast hea, et pühapäeva õhtul ei ole tavaliselt kunagi midagi teha ja midagi muud ka vaadata ei ole ja... Eh.. kellaja järgi suht, see on nagu väga tähti minu jaoks, et kellaeg sobiks kui ikka ei sobi, siis ma ikka ei vaata ka seda. Vot aga ee... aga jah üleüldiselt krimisarjad

lähevad mu emale hästi peale ja mina väga ei viitsi neid vaadata, nad on minu jaoks kõik ühesugused, ma ei tea, ma ei jaksa. Vot, aga ma ei oska rohkem öelda.

Noh, sa rääkisid, et sa vaatad nagu televiisorit sõltuvalt siis nagu kellaajast, mis see põhjus siis on, et sa ütlesid, et kella üheksast sa enam ei vaata televiisorit?

Jah, ma olen lihtsalt harjunud niimoodi, et ma tavaliselt õhtu poole olen arvutis, Internetis, suhtlen inimestega ja kolan ringi niisama, vaatan mingeid, noh Internetis, et ma õhtuti nagu väga ei... ma ei teagi, millepärast. Ja samas kui midagi huvitavat tuleb, siis selles mõttes, et väga huvitavat, siis ega sellest ära ei ütle. Aga mul on kujunenud niimoodi, et ma vaatan ee... noh sellistel hetkedel, kus tekib selline aeg. Aga ei saa öelda, et igal päeval oleks samal ajal, et noh vahest päevaplaan ikka muutub, aga jah, kuna õhtuti ma lihtsalt, kui mul ema koju tuleb, siis ma lasen tal rohkem vaadata, et ma ei hakka sinna trügima. Ma ei viitsi temaga seal kakelda (naer), kuigi, noh, me ei kakle otseselt, noh, aga kuidagi on lihtsalt nii, et õhtul kella viiest või neljast hakkavad need mingid seebikad, mida ma ei vaata, et siis, siis õhtu poole ka enam, kuidagi, ma ei teagi, miks, selles mõttes, et noh on läinud lihtsalt niimoodi.

Ja siis läheme veel ka Interneti juurde...

Oh see ka veel...

Jaa..

Kas sul on kodus internetiühendus?

On jah

Mida sa teed seal?

Oh, jumal sa ei öelnud, et Internet on ka teemas.... aga no gmail, *Facebook* on mu lemmikkohad, et ee.. sa mõtled nagu, kas ma teen meelelahutust või tööd ka vä?

Üleüldse, mis teed seal..

A, põhimõtteliselt ma praegu korraldan ühte asja ja siis ma pean hästi palju kirju saatma koguaeg ja vastama kirjadele, siis seda ma teen, seda siis töö pole pealt. Ja muidu lõbu ja meelelahutuse poole pealt on *Facebook* ja *Youtube*'ist vaatan mingeid muusikavideosid ja

intervjuusid ja mingeid nalja asju, mis liiguvad ringi. Siis ühesõnaga ajalehti loen *online* ja blogisid ee.. ja google on ka mu lemmik asi, kui mingi küsimus tekib, siis kohe googeldan. See on väga äge, mulle meeldib see, ma saan targaks niiviisi, kui ma googeldan. Jah, ma arvan, et see on enam-vähem kõik.

Kui sageli sa Internetti kasutad?

Iga päev ikka, ikka päris kaua.

Ja mitu tundi keskmiselt siis Interneti kasutus päevas tuleb?

Oi, seda ei tahaks kohe mõtlema hakatagi (naer), ei no see on ikka, oleneb ka sellest, kas kui palju ma käin kuskil ära. Praegu ma koolis ei käia, olen enam-vähem terve päev kodus, siis tuleb, oi see tuleb ikka pikk siis aeg järelikut, ee.., Oleneb jah, kas ma olen kuskil ära ja kui Internet läheb ära, siis ei saa, aga muidu ma arvan mingi 6-8 tund võib vabalt olla, kui mul koguaeg ikka mingid kirjad liiguvad seal, et ma pean koguaeg silma peal hoidma. Ja siis ka isegi kui ma otseselt seal ei ole juures, siis raadio mängib sealt või, internetiraadiod on väga lahedad, olen leidnud hästi ägedaid jaamu, raadiot kuulan ka. Et e.. selles mõttes, seal on ikka jah, jah 6-8 tundi vabalt.

Milliseid uudisteportaale sa jälgid ka miks?

Uudisteportaale, sa mõtled, et *online* lehed lähevad ka sinna alla? Postimees, Delfit ma ei loe, ee.. Postimees Tartu ja kõik asjad, mis seal all on. Õhtulehte loen ka vahest, seal on naljakaid uudiseid.

Siis ee.. ega ausalt öeldes väga Päevalehte vahest harva, kui rohkem viitsimist on ja mis seal veel on need, ei no väga palju neid imelikke portaale on. Neid on viimasel ajal väga palju tulnud, aga ma ei tea, need on kõik mõttetud muidugi: naised, buduaarid ja ma ei tea, mis.. Neid ma loen ainult näiteks siis, kui ma otsin mingi teema kohta mingit infot googlist ja lihtsalt pakub nagu ette mingi a la mingi buduaari või ma ei tea mingi, mis asja. Aga üldiselt igapäevaselt ma ei loe neid, et, et jah Postimees ja et jah.. ongi selline.

Miks just neid?

Oeh, hea küsimus. Ma ei tea, kuidagi tundub, et Postimehes on niimoodi ilusti kõik asjad ära kirjutatud ja noh nii kõige laiem see uudiste ja teemad haare tundub oleva, muidu ok. Delfis

ka palju neid, aga ma ei ole kunagi Delfit lugenud, ma ei tea miks, ei meeldi see. See on siuke mingi labasuse või mingi selline maitse on juures seal, ma ei tea, mulle ei meeldi. Et... ee.. lihtsalt, et ühest kohast saab kõik kätte, et ma ei pea hakkama nüüd eraldi kümnet kohta läbi otsima või mai tea, kuidagi tundub, et on siuke mõistlik. Aga võib-olla ma eksin, ma ei tea. Ma olen lihtsal harjunud ka. Harjumus on siuke halb asi, mida ei oska seletada ka.

Mida sa veel teed Interneti?

Eh... näiteks kultuuriinfo, info lehekülgi, näiteks kultuuriaken Tartus, kultuuri.net, siis blogide lehekülgi, tuttavate ja vahepeal mulle meeldis turundustemalised blogid, nüüd ma väga enam ei viitsi, see hakkamine kadus kuidagi ära. Siis mul ee... no põhiliselt on jah, otsin, tavaliselt otsin, kuhu nädalavahetusel välja minna, siis ma käin igastel siis pubide ja nende selliste kohvikute kodulehekülgedel. Genialistide klubi ja noh selliste kultuuriinfo põhiliselt ja google on mu lemmiklehekülg.

Kas külastad ka sotsiaalmeedia lehekülgi?

Ja, *Facebook* ja *Youtube*, teisi rohkem väga mitte. *Twitteris* on ka konto, aga ma ei kasuta seda.

Kas oled kunagi vaadanud televisioonsaateid Interneti kaudu?

Kunagi ikka olen jah, aga üldiselt ma ei kasuta seda, väga.

Aga kui sa kasutad, siis milliseid saateid sa vaatad?

ETV arhiivist olen vaadanud mingeid asju, koolijaoks olen kunagi vaadanud, kui ma pidin mingeid analüüsi tegema, siis ma vaatasin. Ei aga, muidu mingeid, issand jumal. Seal on selles mõttes hea, et igast mitmeaastatagused asjad on veel üleval, et näiteks mm.. kui on, tekib huvi või leiad, et keegi on huvitav inimene, siis vaatan mingit Tähelaeva või a la midagi taolist tema kohta näiteks, mis on mingi sada aastat tagasi olnud. Või see ee... mingeid kultuurisaateid vaatan või siis niisama ajaviiteks, näiteks üks kord ma üritasin vaadata Kanal2-e kodulehelt seda Sõnasõda, neid, mingit eelmise nädala omat, aga ma ei saanud vaadata, see jooksis mul kokku koguaeg, siis ma pettusin selles. Vot aga või siis näiteks kui keegi tuttav on olnud näiteks kuskil saates ja ma ei ole saanud teda vaadata või midagi taolist. Aga üldiselt ma ei kasuta seda võimalust, siis mul, vot noh ei ole väga oluline, mida ma sealt

telekast nüüd näed, et kui midagi jääb nägemata, et ma siis oleks tulnud selle peale, aga et ei ole.

Kui sa vaatad, siis milliseid kanaleid sa vaatad?

No ETV-d ja Kanal2-te ma arvan. TV3-est ei ole küll midagi, ei ole vaadand, noh.

Kui tihti sa seda teed?

Noh, väga harva, ma arvan, et mingi üks kuni kaks korda kuus võib-olla, tõesti või, jah ei tea, rohkem ei ole.

Paar viimast küsimust veel:

Mitu inimest sinu peres kasutab Internetti?

No me mõlemad kaks tükki, kõik ehk kaks.

Ja kuidas siis Interneti jagamine käib, et kes pereliikmetest dikteerib, kes ja millal Internetti saab?

NO mina ikka! Sest Internet on ikka minu oma ja siis kui mu emal on vaja mingit kirja saata või midagi kuskilt vaadata mingeid aegu, a la bussiaegu või midagi taolist, siis või mingeid makse maksta või midagi taolist, siis ta, ta küsib mu käest, et kas ma võin minna Internetti? Ma tavaliselt ikka luban, noh ta käib kiiresti ära. Ta on mingi 15 minutit ja on teatud, selles mõttes, et ei ole probleemi. Aga ma muidu, ei üldiselt olen ikkagi mina muidu, aga noh saab ka tema löögile, kui vaja on.

Ma tänan, see oli kõik!

Palun, ole lahke

Üliõpilane, kes elab üürikorteris ning kellel on televiisorit:

Kas sul on kodus televiisor?

Ee..., jah, on küll

Mitu televiisorit sul korteris on?

Mul on korteris kaks televiisorit, üks televiisor on päris minu toas, teine televiisor on siis elutoas.

Kui sageli sa televiisorit vaatad?

Ää... ma ei oska nii öelda. Ma arvan, et mitte nii väga sageli selles mõttes, et, ma arvan, et kui ma päeval tulen koju, siis ma viskan televiisori lahti. Et ma arvan, et noh päevas tund-paar ikka vaatan. Oleneb saadetest ka, siis kui on tõesti siuke saade, mida ma tõesti tahan vaadata, siis ma vaatan seda. Aga, jah...

Kas sa vaatad televiisorit iga päev?

Ee... ei vaata iga päev, et no ma ei ole esiteks juba iga päev päris kodus, teiseks ma rohkem olen üle läinud Interneti peale, et ma päris iga päev ei vaata.

Ja kui sa vaatad, kas sa vaatad siis keskelt läbi tund aega?

Vot see on väga raske küsimus, vahepeal kui tuleb nagu järjest mingeid hästi asju, paned teleka mängima, tulevad mingid, mingid Simpsonid ja teine huvitav asi mingi *History* pealt saade, siis, noh, siis ma võin ka terve õhtu seda järjest vaadata. Aga, noh, ütleme keskelt läbi, kui võtta nüüd need madalamad vaatamised ja kõrgemad, noh kaks pool tundi äkki, kaks-kolm midagi niimoodi äkki.

Millal sa televiisorit vaatad ja miks?

No rohkem, mõtlen, et üks võimalus on siis see, kui ma tulen koolist koju ja panen televiisori mängima lihtsalt. Noh, sellisel juhul on ta rohkem lihtsalt selline taustamängija, et vaatan, mis sealt tuleb huvitavat, kui midagi huvitavat tuleb, siis jään vaatama, kui ei tule, siis panen televiisori kinni. Ja teine võimalus on siis õhtul kui juba nagu silmad arvutist on väsinud, siis vaatan pigem telekat ja neid saateid, mis mind siis huvitavad.

Kas on veel kedagi, kes koos sinuga televiisorit vaatab? Kes?

Kui ma enda toas vaatan, siis ei, ma vaatan üksinda. Aga vahepeal ma lähen ka nagu elutuppa, siis vaatame kõik kolmekesi. Kommenteerid seal midagi või nii..., siukest huvitavamat saadet on vahepeal huvitav jälgida.

Miks sa üldse televiisorit vaatad?

Ma:a ei oskagi öelda, ma arvan, et meelelahutus eelkõige ja ka hariv, sest ma vaatan päris tihti vaatan näiteks mingit Viasat Historyt ja midagi sellist, et ee.. sellised asjad mind hästi huvitavad. Et noh põhimõtteliselt saaks ju neid asju kõik arvutist, aga ta on väga keeruline, ta ei ole väga keeruline, aga aeganõudev jne. Siis ma pigem lihtsalt vaatan televiisorist.

Milliseid kanaleid siis teie korteris vaadatakse üldiselt?

Ää.. kas nagu midagi kõige rohkem või ühtapuha, mida? No ma arvan, et tõenäoliselt rohkem vaadatakse siin Kanal2, TV3, TV6, aga üldiselt vaadatakse kõiki Eesti kanaleid, ma arvan. ETV-d võib-olla vähem. Siis vaadatakse Viasati, *Historyt*, *Discoveryt*, mis need muud seal on kõik.. sellised.. ja sa tahad teada, mis ma ise ka vaatan rohkem vä?

Ja, millised kanaleid sa ise vaatad? Miks?

Ee.. ma ise vaatan ka, ahah, ma ütleks ka juurde siia, et ma vene kanaleid vaadatakse ka. Aga ma nüüd tulen enda juurde, et, et mina ise vaatan kah igast *Historyt* ja *Discoveryt* ja siis vaatan muidugi eesti kanaleid, aga no päris palju vaatan ka saksa kanaleid, sest noh, ma oskan saksa keelt ja siis saksa PRO *sieben* (PRO7) näiteks ja siis sellised kanalite pealt tuleb päris huvitavaid asju vahepeal, et siis vaatan päris tihti ka seda kanalit.

Milliseid kanaleid jälgitase kõige sagedamini?

No mul on väga raske öelda, võib-olla mida nemad täpsemalt vaadatakse elutoas.

Aga siis sina isiklikult, milliseid kanaleid sina kõige sagedamini vaatad? Miks?

Ma pakuks, et need võiksid olla TV6, ee *History* jaaa... võib-olla isegi saksa kanal, PRO7 vist jah. Need pakuvad huvi.

Milliseid telekanaleid sa vaatad kõige harvemini ja miks?

Äämm.. kõige harvemini, noh, nendest, mis säält televiisorit tuleb, ma vaatan muidugi igasuguseid vene kanaleid kõige harvemini siis. Sellel on väga pragmaatiline põhjus, ma lihtsalt ei oska vene keelt. Siis eesti kanalitest ma vaatan tõenäoliselt kõige vähem ETV-d. Mm.. sealt ma vaatan, kui just tuleb midagi huvitavat näiteks, noh, valimisi ja selliseid asju ja valimisfoorumeid ja selliseid asju, Välisilma ja.. - no need on huvitavad. Aga see, mis nagu päeval ETV-st tuleb, see mind nagu ei tõmba eriti. Mm.. mis ma veel vähe vaatan? No ei oskagi praegu midagi rohkem, et noh teisi ma ikka vaatan.

Millised teemad pakuvad sulle televiisorit huvi ja miks?

See on väga, väga laialdane haare on endiselt. Nagu ma ütlesin, et üks oli ajalugu kindlasti just nagu, just nagu lähim, lähim. Siis mulle pakub poliitika, et kui olid siin valimisfoorumid ja sellised asjad, et siis ma vaatasin neid. Siis mulle pakub huvi ee.. ka kindlasti sellised nagu ee.. uurivamad asjad et, noh, Pealtnägija muidugi, siis ka Võsareporter, näiteks.

Millised saateliigid sulle pakuvad huvi ja miks?

Saateliigid?

Seletan, milliseid saateliike on olemas

No dokumentaalid, näiteks. Ee.., siis ee.. ma ei tea, kuhu Pealtnäija, Võsareporter läheb mingi pool-uudis-meelelahutus, midagi sellist. Tea rohkem, ma ei oska midagi selle kohta öelda.

Miks need saateliigid just meeldivad?

Noo.. need on huvitavad, selles mõttes, et telekast ma tahan vaadata sellist asja, mida ma Internetist ei näe, et.. noh, mingid siuksed, mingit Reporterit või sellist asja ma ei viitsi vaadata, sest ma saan oma uudised niikuinii Internetist kätte, onju. No, siis miks ma mingit krimkasid ei viitsi vaadata, noh, ma ei tea, ma pole võib-olla selline inimene, lihtsalt. Vot ma ei oskagi öelda, ma ei ole väga suur seriaali inimene, et ee.., et need seriaalid, mida ma tahan vaadata, siis näiteks mõned komöödiad, siis ma pigem vaatan arvutist, sellepärast, et ma ei tea, televiisorist läheb see kuidagi sassi see asi. Et vahepeal tuleb mingi paus siis või ma ei näe televiisorist. Arvutist saan ma rahulikult vaadata kas või terve hooaeg otsast lõpuni ära ja ma saan sellest asjast aru nagu.

Ehk siis, kas sa laed endale arvutisse alla?

Ei, ma isegi ei lae neid alla, neid saab täiesti otse vaadata, et ma ei pea neid alla laadima.

Kas sa oskad öelda ja kui sa oskad öelda, siis milliseid saateid teil korteris vaadatakse?

Ee.. nimed jah? Võsareporter kindlasi üks, Pealtnägija teine, Reporter, siis on vist see TV3 päält ka see, mis ta ongi Aitab jamast vä? To on ka midagi Võsareporterit sarnane, ma ei mäleta, mis tal nimi oli. Siis oli, siis ma ei oskagi rohkem. Ma arvan, et (paus) jah, jah nii siis on.

Milliseid konkreetseid saateid sina eelistad vaadata?

Mhm..., need samad saated on tegelt ka minu puhul, et koos kõik vaatame samu asju, et, et ee... Et nagu ma juba mainisin Võsareporter ja Pealtnägija on, on ühed kindlasti, mida ma vaatan telekast. Isegi, kui ma ei näe neid telekast, siis ma vaatan neid pärast, pärast järgi nende kanalite koduleheküljelt.

Miks sa neid saateid vaatad?

Ee.. see on, selle mõttes, et võtame Võsareporterit näiteks: ma ei tea, üheltpoolt saab sealt päris huvitavaid asju nagu näha, et esiteks on see nagu meelelahutus, et seal päris kõvasti naerda, et kui vaatad mingit teiste asja või mida iganes. Aga teiseks ei ole see ainult meelelahutus, vaid sa näed ka üleüldiselt nagu, et noh... Ma ei näe seda niivõrd nagu mingi lollide inimeste saatena või noh nagu öeldakse tavaliselt, et noh Pealtnägija on mingi kõrgem ajakirjandus, no mida ta nagu kindlasti on, aga Võsareporter on jälle omamoodi, et see, kuidas tegelikult tehakse inimestele tunga ja kuidas Võsareporter tuleb põhimõtteliselt ühe päevaga, pea et lahendab asja ära, eks ole. Et minu arust leiab sealt ka päris palju õpetlikku, et ka endale, et kuidas nagu, kuidas nagu mitte langeda igasuguste lollide küüsi, igasuguseid petiseid ja selliseid vendi on päris palju.

Kuidas teil käib, sa rääkisid, et sul on endal toas televiisor ja et sul siis enda venna ja tema naise elutoas on siis teine televiisor. Kuidas te televiisorit vaatate enamasti, kas te vaatate enamast koos või siis iseseisvalt?

No enamasti ma vaatan iseseisvalt, no päeval kindlasti iseseisvalt, aga noh, koos, koos ongi tõenäoliselt mitte koguaeg, aga koos juhtub vaatama, näiteks Reporterit või Võsareporterit –

siukest asja, mida on näiteks, noh, õhtusöögi ajal. Et kui söök tehakse mingi sinna seitsme kanti, siis minnakse, vaadatakse Reporterit, kui just laua taga ei sööda, noh.

Kui seltskonnas vaadatakse, siis kes on selline inimene, kes valib programmi, mida vaadata ja keda vaadata?

No kui vaadatakse nüüd koos, siis ma ei oskagi öelda, kumb see on, kas see on mu vend ja mu venna naine. Meil on suhteliselt sama maitse, et siukeste saadete kohta nagu, kui on Võsareporter või Pealtnägija või mida iganes, siis pannakse ikka tolle peale nagunii. Kui just mingi, ma ei tea C.S.I või mida iganes nagu mida ei teata, kumb nagu panna, siis ma ei oskagi öelda. Pigem võib-olla siis vend vä?

Sinult ei ole sõnaõigust?

Mina ei hakka selles mõttes, võib-olla isegi oleks, aga ma ei hakka nagu sellepärast, et... Kui ma tahan, siis ma võin ju alati enda tuppä minna telekat vaatama. Ma ei pea, ma ei näe loogikat, et ma lähen sinna tuppä ja ütlen, et vaadake seda, et noh ma võin rahulikult minna oma tuppä vaatama seda, mida ma tahan.

Ja nüüd Internetis natukene.

Kas sul on kodus internetiühendus?

Jah, on küll.

Mida sa seal teed?

Mida ma seal teen? No esimene asi, mida ma lähen Internetti, on uudised. Uudised on kindlasti A ja O, et mul on juba selline ring tekkinud juba et, noh, Delfi, Postimees, ee.. maakonnaajaleht mul, ee.. elu24 ja Facebook ja mail (mail.ee). Ja siis, kui on ring hakkab lõppema, siis vahest juhtub ka niimoodi, et vahest hakkab jälle uus ring pihta, sest äkki on jälle äkki mingi uudis tekkinud. Ja niimoodi päevas ikka päris mitu korda: enne magamaminekut ja enne kooli minekut ja pärast kooli tulekut ja koolis samamoodi. Et, et kindlasi uudised ja, noh, muu on ka siis nagu ma ütlesin juba, et näiteks seriaalid, äää... mmm.... (paus) inimestega suhtlemine, õppimine.

Kui tihti sa Internetti kasutad?

Igapäevaselt.

Ja mitu tundi päevas keskmiselt?

Ma ei oska seda isegi öelda, sellepärast, et, noh, Internet on ühendatud ju koguaeg, eks. Nii, kuidas sa lähed sinna. Ma ei oska öelda, no kindlasti, kindlasti kordades rohkem kui televiisorit, aga ma ei oska seda täpset tundide arvu küll öelda.

Mitu tundi sa aktiivselt kasutad Internetti?

Ma arvan, et see on enamust päevast. Ma isegi ei oska öelda, selles mõttes, et ega muud teha ei olegi kui selle Interneti, kõik on põhimõtteliselt Internetiga seotud, noh. Kõik õppimine, meelelahutus, inimestega suhtlemine – kõik on nagu Internetiga seotud. Ma ütleks, et see on, no vabalt üle pool päeva läheb küll. Kui me hakkame näiteks, kui ma ärkaksin kell kümme, siis mai tea, koolini: üks, kaks, kolm... no ma isegi ei julge pakkuda, ma arvan, et seitse kuni kümme tundi päevas.

Milleks sa veel kasutad Internetti peale eelpool mainitu?

(Paus). Mängimiseks.

Millised uudisteportaale sa jälgid ja miks just neid?

Delfit – ma olen Delfit vist tõenäoliselt kõige kauem jälginud, ikka päris pikka aega, mul on siuke harjumus Delfiga ja mulle ausal öeldes meeldib Delfi kujundus ja Delfi (paus) selles mõttes kõige rohkem, et ma leian sealt omale meeldivamad. Noh, need uudised, mida ma tahan nagu, ma leian need sealt kõige kiiremini ülesse. Siis nüüd viimasel ajal olen Postimeest hakand vaatama. Mm... Postimees ma loen kah Internetist, aga mitte nii palju nagu Delfit, sellemõttes, et Postimehel ei meeldi mulle nii väga see kujundus, kuidas see jookseb, et ta jookseb järjest alla poole, et mai, need pildid ja mai leiagi seda, mida ma nagu tahan. Mm.. elu24, sest see on lihtsalt huvitav seltskonnaklatš. Et, noh, see on lihtsalt meelelahutus, et seal ei olegi mõtet mingit tõsi, tõsimeelset uudist leida, aga noh, päris huvitav on lihtsalt teada, mida miski, mis on Youtube´is uudist, et siis on ka seltskonnas nagu mida rääkida. Ja rohkem ma vist ei kasutagi, eesti omadest küll mitte. Välismaa omadest ka eriti mitte.

Kas sa külastad ka sotsiaalmeedia lehekülgi?

No, *Facebook*is ma ikka olen, jah. Orkutis on ka veel konto, aga, aga seal mai ole juba tükk aega käind, sest seal ei toimu mitte midagi. Ja *Rate*'t ega *Twitter*it ega muud mul ei ole.

Kas sa oled kunagi vaadanud televisioonisateid Interneti kaudu?

Jah

Milliseid saateid?

Nüüd mul kisub jutt jälle ühele suunale. Eile ma just vaatasin (naer), eile ma just vaatasin Vösa-reporterit näiteks. TV3-e pealt ma vaatan seda Kättemaksu kontorit näiteks, vahepeal. Siis ETV pealt vaatab Pealtnägijat – kui ma just telekast ei näe seda. Siis ma vaatan välismaa omadest Simpsoneid, *How I met you mother*-it (Kuidas ma kohtasin sinu ema – toim -), ja vist ongi üldjoontes kõik.

Mis kanalite pealt sa siis neid kahte viimast saadet vaatad?

See on lihtsalt eraldi lehel – see ei ole sellemõttes eraldi kanal, et see on lihtsalt; kirjutad Google'sse, midagi et, no näiteks *watch the Simpson online* (vaata Simpsoneid veebis), eks ole ja siis ta tuleb, neid portaale on põhimõtteliselt kümneid ja kümneid, igaühe kohta on. Seal on *South Park*'i kohta, seal on *Futurama* kohta, seal on nagu absoluutselt iga asja kohta saab põhimõtteliselt. Isegi *X-Files*'i (Salatoimikud) saad sa *online*'s vaadata. Kõik on põhimõtteliselt võimalik. No ETV, Kanal2 ja TV3.

Kui tihti sa seda teed?

Mm..., oleneb, et sellemõttes, et mingit siukest, Simpsoneid ma vaatan näiteks pea iga päev, sest see on lihtsalt, kui ma millegi muuga tegelen või ma olen väsin või ma lihtsalt ei jõua midagi teha, muud, siis ma lihtsalt panen selle käima ja, ja poolegi silmaga vaatan ja poole silmaga nagu magan. Teine on see, et kui mingil seriaalil, mida ma nagu tahan näha, siis tuleb mingi uus osa välja, siis ma vaatan. Ee.. jah. Ütleme, et paar korda nädalas, üks kord nädalas siis kui tüdruk vaatab, üksi ei viitsi.

Mitu inimest siis sinu korteris kasutab Internetti?

Mm.. kõigil on ligipääs, ju siis kolm inimest.

Kuidas teil Interneti jagamine toimub, kas on keegi, kes ütleb, et sina saad Internetti sellel ajal ja sina saad Internetti selle ajal?

Ei, selles mõttes, et meil on, vähemal mul on oma arvuti ja neil on oma arvuti, et mis on nagu mõlemad Internetiga ühendatud, et siukest probleemi ei ole. Et mina olen ikka enda Internetis nii nagu mina tahan ja nemad on siis nii nagu nemad tahavad.

Selge, aitäh!

Palun

Üliõpilane, kellel pole televiisorit:

Kas sul on kodus televiisor?

Jah, on, aga seal puudub praegu digiboks või kaabeltelevisiooni ühendus. Ehk siis televiisor pilti ei näita.

Kust sa saad informatsiooni?

Põhiliselt veebist, erinevad veebiportaalid, näiteks postimees.ee, aga samas näiteks ka sõpradelt, tuttavatelt. Facebooki kaudu näiteks levitatakse erinevaid uudiseid, arvamusküsimusi. Et siis väga palju tuleb pressiteadetest mulle meilile erinevate asutuste pressiteated. Et põhiliselt Interneti kaudu.

Kas sa üldse vaatad televiisorit?

Aeg-ajalt, nädalavahetuseti, kui sõidan Valgast Põlvale koju või mõne tuttav juurde, kelle on telefon... telef... televiisor. Ja siis ma vaatan ikka.

Kui sageli sa televiisorit vaatad?

No põhimõtteliselt kord nädalas, nädalavahetuseti – laupäev, pühapäev, et noh, siis ma ikka vaatan peaaegu terve, terved päevad.

Ja mitu tundi siis keskmiselt tuleb päevas, kui sa vaatad televiisorit?

Need päevad, kui ma vaatan, tuleb kuskil kolm, neli tundi kui mitte viis tundi. Aga kui nädalas võtta see keskmine, mis siis laupäev, pühapäev tuleb kolm kuni neli tundi mõlemad päevad. Nädalapäevadel tuleb see keskmine peaaegu alla tunni. Aga... keskmiselt päevas mingi kolm, neli tundi, aga nii ainult nädalavahetuseti.

Mik... miks sa vaatad televiisorit?

Eeee..., sest mu nädala sees (naer) ei ole seda ja siis kui ma näen televiisorit, siis ma vaatan nagu mingisugune (paus) pärismaalane nagu imeriist, et ohh! liikuv pilt ka puha ja. Ja põhimõtteliselt selleks, et saada meelelahutust, mida kuskilt võib-olla veebist on mõnevõrra raskem leida, sest veebist peab nagu eraldi otsima. Et kui võtad lahti selle *Youtube*'i lehekülje, siis pead sealt ikka otsima, et noh lugu, mida ma sealt nüüd järgmisena kuulata tahan. Või video, mis ma sealt nüüd järgmisena vaadata tahan. Aga televiisori paned sa käima ja, ja muudkui käib seal ja klõpsid erinevaid kanaleid ja vaatad seda noh. Ja tavaliselt, noh, enamasti sealt meelelahutust ka pakutakse.

Milliseid telekanaleid sa vaatad ja miks?

Emmm... konkreetselt siis?

Jah

Põhiliselt ma vaatan ikkagi välismaiseid telekanaleid, ma vaatan Eurosporti, seal on vist kolm kanalit – Eurosport 1, 2 ja *news* (uudised). Ja siis muusikakanaleid, neid on vist olemas Elioni digi-TV tavakasutaja pakettis, sääl on vist näiteks mingi kolm, neli, isegi viis. Et siis seal on MTV, prantslaste arusaam muusikast on siis MCM TOP, VH1, mis näitab siis nagu vanemat muusikat ja igasugused, paar vene muusika kanalit, mida ma vaatan siis, kui tuleb sealt meeldiv lugu. Ja noh kõiki telekanaleid, et võib-olla kui seriaal on tulemas Hercule Poirot või... Aga üldiselt Eesti telekanaleid ma vaatan vähe, kuna ma vaatan telekat ju üldse nädalavahetuseti. Nädalavahetuseti päeval on tavaliselt mingisugused kogu pere komöödiad, mis mind eriti nagu ei huvita.

Miks sa just neid telekanaleid vaatad?

Sellepärast, et Eurosport pakub väga laia valikut erinevaid spordialasid ja tavaliselt on säääl, ütleme nii, et kui ühe Eurospordi pealt ei tule midagi normaalset, et tuleb tõesti mingisugune ala, näiteks *curling* (kurling), millest ma mitte midagi aru ei saa, siis ma ei viitsi seda vaadata, siis ma vaatan teist Eurosporti, sealt tuleb midagi, mida ma viitsin, mida ma suudan vaadata. Sealt ongi see, et spordialade valik on lai ja samas need kommentaarid on, noh kommentaatorid, nad on üsna asjatundlikud, et aga mis võrreldes näiteks ETV spordiülekannetega on see, et ETV-s kommentaator keskendub rohkem Eesti sportlasele ja Eesti sportlase saavutusele ja tulemusele, siis Eurospordis sellist asja ei ole, et keskendutakse ühe, kahe sportlase, noh nende võistluse kirjeldamisele. Seal ongi, et üldisemad kommentaarid, mis puudutavad konkreetselt seda võistlust, seda ala. Tavaliselt on säääl üks kommentaatoritest on siis noh lihtsalt spordiajakirjanik, teine on nagu ma aru olen saanud, kes selle alaga on varasemal tegelema. Või et ta on kuidagi nagu seotud lihtsalt selle ühe alaga. Näiteks tennist kommenteerib mingisugune naisajakirjanik nagu ma olen aru saanud, et kes on seotud selle tennisega. Ja noh, Eurospordi kommentaatorid ei ole ka nii, et nad kommenteerivad nüüd kõike, et noh alates curlingust lõpetades tennisega. Ikkagi igal alal on oma reporter või oma see ajakirjanik, kes on... kes seda ala tunneb läbi ja lõhki, et ETV-d on paraku niivõrd väikene sporditoimetuse, et nad kommenteerivad kõike. Ja kui siis nüüd rääkida ülekanne, ülekanne põnevus jääb ka selle taha, et ajakirjanik ei ole lihtsalt päris kursis selle alaga. See ei olegi võimalik, et ta kõiki alasid tunneb. Ja muusika kanaleid – miks ma just neid vaatan, esiteks sellepärast, et need on algusest juba paktis olnud, lisakanaleid ma noh, ei soovi. Ja teiseks, noh, muusika kanaliga on ka see, et ma ei vaata nüüd nagu, et hommikul panen ühe käima ja õhtul panen kinni. Lihtsalt klõpsutan ühelt kanalilt teisele, kust parasjagu tuleb see lugu või laul, mida ma tahan kuulata või vaadata.

Millist telekanalit sa vaatad kõige sagedamini? Miks?

Ma arvan, et see võib olla Eurosport ja eks sellepärast, et see on spordi kanal, sealt tuleb huvitavaid..

See on siis esimene, teine ((Eurosport 1, 2))?

See on, on täiesti oleneb, ma arvan, et pigem esimene, sest Eurosport 2 pealt tuleb palju pallimänge, mida ma viitsi väga palju vaadata, aga Eurosport 1 seal on noh... Ma ei ole päris

aru saanud, kuidas neil see süsteem on, aga umbes nagu ETV-1, et üks, ETV2. Ja kui näiteks ETV põhikanalil siis tuleb mingi tähtsam saade peale, siis jätkatakse ülekandega teisel kanalil (ETV2). Et nii on ka Eurospordil, et kui... Väga tihti on niimoodi, et kui näiteks eelnevat salvestust, et kui aga näidatakse *live*'i (otse), siis kui seda laivi ei ole mingil põhjusel võimalik jätkata, siis jätkatakse seda teisel (Eurosport 2) kanalil. Et nad nagu teevad koostööd. Pigem ikka üks, ma arvan.

Millist telekanalit kõige harvemini jälgid, miks?

No.... (paus).. ma pigem näiteks, mis ma seal nimetasin neid Eesti kanaleid. Et kõige harvemini tõenäoliselt tulebki kas siis Kanal2 või TV3. Ega ma nagu, kuigi seal Elioni digi-TV paketi on tohutult palju erinevaid kanaleid, ma kõiki kindlasti ei vaata ja osasid ei vaata üldse. Ja seal on, ongi noh põhiliselt klõpsutad ongi siis kolm Eesti kanalit, teised on TV6 ja Kanal11 ja Seitse ja ALO TV, Tallinnat ei vaata üldse. Ja siis ongi minu need spordikanalid ja muusikakanalid. Nendest siis kõige harvemini ma vaatan, tõenäoliselt TV3-e või ka Kanal2-te, nad on enamvähem võrdsed..

Millepärast?

Kuna nädala sees vaadata ei saa, et TV3 näitab nädala sees näiteks igasuguseid kriminaalsarju C.S.I ja mis seal kõik on. Ja nädala sees ma neid vaadata ei saa, sellepärast laupäeval ja pühapäeval nad minu arust ei paku midagi huvitavat, et noh mingi kogupere komöödiat, mida niikuinii on nähtud juba viis korda. Igasugused kodustiili saated ja elustiili saated ja need ei paku mulle huvi. Ja kuidas öelda, et Kanal2 ja TV3 ei ole nagu suutnud laupäevasele ja pühapäevasele päevale pakkuda või paigutada selliseid saateid, mis mulle huvi pakuksid. Ja noh filmi vaatamine nõuab ka sellist, et istud maha ja hakkad vaatama – sellist televiisori vaatamist. Aga kui näiteks vaadata mingit muusikakanalit või spordikanalit, siis kui täna oli seal jalgratta, selline maanteeratta sõit, seda on seal, eks ole 200 kilomeetrit, et noh ülekannet näidatakse otsast lõpuni, et sealt on vahepeal lihtsalt selliseid igavamaid kohti, kus nagu ei viitsi vaadata, kus saab nagu ära käia köögis, näiteks teha võileiba endale, otsida midagi juua, süüa. Ja muusikakanaliga samamoodi, aga filmi vaatamine eeldab nagu seda, et ma istun nüüd maha ja tõusen sealt pärast seda, kui film lõpeb.

Millised teemad pakuvad sulle televiisorit huvi?

Põhiliselt ongi sport ja muusika, mõlemad pakuvadki sellist... No muusika on puhtalt meelelahutus ja et ennast natukene kursis hoida sellega, mis nagu muusika maailmas vahepeal toimub. Kui MTV või kui prantsuse muusika kanal seda videot näitab, siis on ta ilmselgelt maailmas üsna, üsna kõva video. Teine asi on see, et kui raadiost muusikat kuulates jääb tihti selgusetuks, kes see laulja ja kes see autor on ja mis selle loo pealkiri on. Teles saab seda näidata ilusti. Et saab ennast nagu natukene muusikavallas harida, just popmuusika vallas, et mis just kõige aktuaalsem on. Ja sport pakub lisaks meelelahutusele pinget, et nüüd, et spordis ongi, et kaasaalamisrõõmu on.

Millised saateid pakuvad huvi? Miks?

Noh, võibolla spordireportaažid eks ja muusikakanalites olevad saated. Selles mõttes, et ETV-s, pigem ikkagi, kui sa seda vaatan, siis ma vaatan uudiseid. Ja võib-olla laupäeva hommikul trehvab nägema ka Pealtnägija kordust. Nii, et siis just päevakaja saated ja võib-olla ETV-s on laupäeva õhtuti ka olemas, või vanasti vähemalt olid huvitavad sarjad, et näiteks Hercule Poirot, nüüd on Midsommeri mõrvad, vahepeal oli Miss Marple ja sellised pakuvad huvi. Ja kui mul oleks nädala sees võimalik ka televiisori vaadata, siis ma vaataks Kanal2-e ja TV3-e kriminaalsarju või põnevussarju.

Millised on need konkreetsed saated, mis sulle meeldivad?

Konkreetsed ongi uudised, Aktuaalne kaamera ja miks ta on just... sealt saab ikkagi suhteliselt vähese vaevaga saab teada selle, mis praegu Eestis aktuaalne on ja mitte ainult Eestis, vaid ka välismaal. Jah, et Aktuaalne kaamera põhiloona ei paku sellist intervjuud juurde, vaid sealt saabki lihtsa vaevaga, ei pea jälle eriliselt süvenema. Noh, ütleme, et kui veebis uudiseid lugedes, peab ikkagi mingi valiku tegema ja Postimehe esilehel on ju pikk rodu uudiseid. Või noh, vähemalt ei pea selle valiku peale aega raiskama – Aktuaalses kaameras nad sealt järjest nagu tulevad.

Aga teisi saateid peale Aktuaalse kaamera?

No vot, ei oska nüüd öelda.. ma vaatan siiski televiisorit suhteliselt vähe ja enamusaja vaatan mingisuguseid spordi kanaleid ja muusika kanaleid ja palju seal nagu neid konkreetseid mingeid kindlale formaadile vastavaid saateid on, et, noh spordi reportaažid või otseülekanne.

Et miks see nagu huvi pakub, on see, et seal on see põnevusmoment sees ja samas saab sealt nagu mingi väikse uue teadmise võib-olla kui sa vaatad näiteks esimest korda mingit sellist ala, mida, millega nagu Eestis ei tegeleta. Noh näiteks viimati vist näidati curlingut ja *snookerit* ja piljardit, et.... et Eestis ei ole neid, neid alasid nii populaarsed või kui need ka on, siis need ei pääse rahvusringhäälingu kanalitele otseülekannetena. Mina tahaks nagu mõned... kui piisavalt kaua jälgida, siis hakkad nagu pihta saama sellele süsteemile ja alati saab Internetist juurde otsida, et mismoodi seda konkreetset ala mängitakse. Et jaaa uued teadmised võib-olla ja, ja ka siis spordi see põnevusmoment. Ka *snooker* võib olla uskumatult põnev, kui tundub, et kaks meest toksivad palle aukudesse, aga seal on ka... et keerulistes olukordades, et kas ta tuleb välja, kas ta suudab selle palli ikka õigesse auku lüüa ja kuidas ta siis järgmise löögi planeerib. Et see kõik on tegelikult väga läbi mõeldud ja, ja et vahest on nagu huvitav endalegi nagu kaasa mõelda, et milline see lahendus võiks nüüd olla ja kes nagu võidab. Ja muusika kanalid lihtsalt puhtalt meelelahutuse pärast, et oleks nagu midagi, mis mängiks taustaks ja võib-olla mõnda vaatad ka huviga, et millega see või teine artist nüüd vahepeal tegelenud ka on. Mis elemente ta kasutab oma videos, kui palju ta nagu sarnaneb sellele, mida see artist on varem teinud, palju ta sarnaneb sellele, mida teised artistid teevad, et sellist nagu võrdlust ei seda pakub just, selles mõttes, ma arvan.

Nüüd küsin Interneti kohta

Kas sul on kodus internetiühendus olemas?

Ikka.

Mida sa teed seal?

Noo.. Internetis põhiliselt hoian silma peal oma meilidel, suudan meilboksi tunnis kontrollimas käia võib-olla kolm korda, kuigi see pole üldse vajalik, sest keegi mulle niikuinii ei kirjuta midagi. Aga ma ikkagi käin vaatamas teda koguaeg. No ja siis *Facebook* on teine koht, kus siis aega surnuks lüüa, et *Facebookis* on nagu, mis mulle endale meeldib, et mõtled, et midagi teha ei ole, siis istud sealt, vaatad oma sõprade listi, kes seal on, et ahaa!, pole temaga ammu suhelnud, vaatan mida.. millega ta tegeleb. Mis pilte ta üles on laadinud, mida ta enda kohta seal *Facebookis* kirjutab, mida ta teisele seina peale on kirjutanud, mida tema seina peale on kirjutatud. Ja, et teinekord on võib-olla vahest vaja mõne inimesega kohtumisele minna, seal ikka vaatad, mis kuju ta on, et mida ta *Facebookis* teeb. Ja seal on ju

ka erinevad näiteks omavalitsused või firmad on kolinud *Facebooki* oma lehtedega. Saab veel jälgida ka Valgamaa tegemisi või mõnda huvitavat fotokonkurssi või jagatakse seal uudiseid või informatsiooni selle kohta, mis maakonnas toimumas on või, et näiteks keegi on millegigi korda saatnud... et midagi positiivsega hakkama saanud. Sealt on hea otsida teemasid või inspiratsiooni selleks, millest nagu järgmisena kirjutada võiks. Ja loomulikult saab mängida kõvasti. Ja mida veel Interneti teha, on uudist lugemine – *postimees.ee* on üks selline koht, kus ma vähemalt korra päevas läbi käin.

Kui sageli kasutad Internetti?

No iga päev ikkagi..

Ja mitu tundi siis päevas keskmiselt tuleb?

Võib tulla kolm, neli kuni viis tundi ja see on siis nädala sees rohkem ja nädalavahetusel vähem, et noh see, et nädala sees esmaspäevast reedeni kuskil viis tundi isegi, võib-olla mõnikord vähem, aga nädalavahetusel tuleb vähem, sest, et ma vaatan telekat.

Milleks veel kasutad Internetti?

Noh, need kolm põhilist eks, ja ma blogin, aeg-ajalt ma kirjutan oma blogi, ma loen teiste blogisid. Mõnikord ma guugeldan üht, teist, kolmandat, otsin sealt vikipeediast mingisuguseid huvitavaid asju, mis mind huvitavad. Noh, et kasvõi see sama, et kui ma näiteks Eurospordi pealt näen mõnda huvitavat spordiala ja ma ei saa pihta, mida nad seal teevad, siis järgmisel hetkel ma löön Interneti lahti ja loen mis ala see on selline ja kuidas seda mängitakse. Et ongi... teinekord ma otsin ma sealt... No ma ole fotograafia huviline, et kuidas näiteks... no... vaatan vahel, mis foto maailmas toimub või mida pakutakse, mis on näiteks uued objektivid või kuidas ühte või teist objektiivi hooldada või kasutada nii, et nendega midagi teha saab või kuidas oma aparaadist paremaid pilte välja võluda, et noh... Mingid foorumid ja üleüldiselt kasutan ma seda infomatsiooni otsimiseks või ka meelelahutuseks.

Sa ütlesid enne, et jälgid postimees.ee portaali, milliseid uudisteportaale sa veel jälgid ja millepärast?

Põhiliselt ainult Postimeest... ee.. teisi.. võib-olla oleks lihtsam rääkida, miks ma teisi ei jälgi ja miks ma Postimeest jälgin, pigem ikka miks ma Postimeest jälgin. Et... em... on nagu

kuskilt tekkinud harjumus ja nüüd kuskilt on tulnud see väide, et Postimees on nagu Eesti kõige ägedam päevaleht ja sealt on ka tulnud, et miks ma olen jäänud Postimehe lugejaks, teisalt on minu meelest ka selle Postimehe lehe ülesehitus nagu kõige loogilisem või.. Et Delfis on minu meelest nagu ülearu pilte või see liigendus on kuidagi nii segane ja säääl läheb nagu otsimise peale nagu kuidagi kaua aega... aga noh.. rahvusringhäälingus on ka kuidagi üldine soodumus ainult pealkirjad, ilma piltideta, et on nagu raske leida üles seda, mis nagu huvitab, et... Postimees pakub sellist, säääl on nagu seda teemade kaupa plokidesse viimist hästi palju, et seal on sport eraldi välja toodud, on tähtsamad spordiuudised. Praegu oli ju Jaapanis see katastroof, siis on ju Postimehel tehtud eraldi rubriik Jaapani katastroofi kohta. Samamoodi mis seal Liibanonis või Liibüas või kus iganes kõik toimub, et seal on selle kohta, eks ole rubriigid, et neid on lihtne nagu leida seda, mis nagu huvitab. Kui sa näed, et seal on värvidena välja toodud esimene asi need teemad, ei pea nendesse pealkirjadesse süvenema, et see teema mind ei huvita. Et sellepärast ma arvan, et sobib mulle.

Kas sa külastad sotsiaalmeedia lehekülgi?

Ikka

Milliseid?

Facebooki põhiliselt, sest mul ei ole enam kasutajakontot ei Orkutis ega *Rate's*. Ja *Twitteri* põhimõttele ma ei ole veel pihta saanud. Nagu, et mida see mulle annab? Aga võib-olla ma olen rumal. Seal mul isegi kontot ei ole. Ma leian, et kuna enamikud sõbrad on kolinud ka *Facebooki*, siis piisab mulle ühest sotsiaalmeedia kontost. Et ei ole nagu rohkem tarvis.

Kas oled kunagi ka televisioonisaateid Interneti kaudu jälginud?

Eks ikka. Emm.. vahest juhtub, et mõni huvitav saade on käimas või on, on jäänud nägemata..

Milliseid saateid põhiliselt?

Põhiliselt ma vaatan sealt Ringvaadet, kuna ma kirjutan bakalaureusetööd sellest. Ee... Pealtnägijat olen ma ka vaadanud. Aktuaalset kaamerat... siis ma vaatasin ära Klass elu pärast selle seriaali, kuna ma magasin ta iga kord maha kui ta oli Eesti televisiooni eetris.. No õnneks pakub ETV seda arhiivi võimalust, et saab üles otsida igasuguseid saateid ja neid järele vaadata.

Milliseid kanaleid sa jälgid?

Põhiliselt ETV-d. Et em... ma ei tea, kas teised kanalid üldse midagi riputavad üles...

Kanal 2 ja TV3 saab ka järele vaadata.

Ma ei ole üldse vaadanud, et järelikult nendel kanalitel pole ka nii palju huvipakkuvaid saateid..

Kui tihti sa jälgid Interneti kaudu televisiooni?

Ütleme, et üsna harva, et võib-olla korra kuus. Et tavaliselt noh.. kui televiisorist see saade tuleb, siis sa vajud sinna ette ja vaatad, aga veebist nagu vaatamine nõuab eraldi pealehakkamist. Ja sellepärast ma eriti tihti ei vaata, aga vahest ikka juhtub ka seda.

Kas sa tulevikus mõtled endale televiisori ka muretseda, mis ka töötaks?

Ma ei ole suutnud veel seda ära otsustada, et ma tõenäoliselt ikkagi muretsen endale, kas või sellepärast, et õhtud on jõe igavad.. võib-olla vähendada seda arvutis viibimise aega ja.. kui televiisor töötaks, siis on ka see, et saad teha ka mingeid muid asju, näiteks kui koristad. Arvuti kõrvalt nagu väga eriti muid asju ei tee. Aga siamaani mul on kahju hakata maksma mingile operaatorfirmale iga kuu mingit tasu, selle eest, et ma saaks oma aega viita seal televiisori ees, aga teisipidi ma veel mõtlen, kas ma endale digiboksi ostan või.... ta ei ole nüüd nii väga kallis, aga noh paras väljaminek ikkagi. Arvestades Eesti digiteleviisiooni kvaliteeti, kas ta üldse tööle hakkab, et mul see korter asub orus ja vastas on kohe teine paneel maja, et ma ei kujuta ette, kas sinna alla orgu digiboks üldse levib. Ja enamus ma olen aru saanud, et enamus korterelamus kasutavad Starmani kaabeltelevisiooni, kuna seal on ilusti ainult ühe telefonikõne kaugusel, ma kujuta ette, kas see digiteleviisioon üldse levima hakkab seal all pool.

Aitäh!

Palun!

See on kõik!

Üliõpilane, kes elab elukaaslasega ja kellel on kodus laps:

Kas sul on kodus televiisor?

On.

Mitu televiisorit sul kodus on?

Ma hakkan lugema, üks... üks ongi vist jah.

Kui sageli peres televiisorit vaadatakse?

Kogu aeg

Kui sageli sa ise vaatad televiisorit?

Iga päev vaatan, noh

Ja mitu tundi?

Väga palju. Ma ei ole lugenud, oota, ma mõtlen, mitu tundi vä? No üks tund hommikul, siis võib-olla üks tund lõunal. Kas nagu perega kokku või isiklikult?

Alguses perega kokku ja siis isiklikult.

Ma mõtlen... no mingi üks kord hommikul, no ma pakun mingi kolm vä..

Mitu tundi siis pere vaatab päevas?

No ütleme niimoodi, et minu pere vaatab sellevõrra hästi palju, et minu laps vaatab hästi palju multikaid.. hommikul ta vaatab multikaid ja... õhtul ta vaatab ka...ma pakuks mingi kuus vä. Ma e tea, viis, kuus.

Millal sa televiisorit vaatad ja millepärast?

No hommikul näiteks tulen koju, siis ma süüa ja vaatan uudiseid nagu telekast, siis vaatan seepi onju (naer) ja siis laps vaatab multikaid onju, õhtul laps vaatab multikaid, ja kui mind lastakse teleka taha, siis vaatame midagi asjalikku saadet ka. Ja millepärast, et meelelahutus,

ma arvan ja mingi uudiseid näiteks ja siis lihtsalt, noh lihtsalt ajaviide. Ma ei tea, kui pere on koos, siis telekas ikka käib, et oleks melu teatud mõttes..

Kes teeb programmivalikuotsuseid, mida vaadata?

See, kes telekat vaatab... no domineeriv on muidugi laps onju. Et no tegelt ikka igal ühel on oma vaatamise aeg, et selles mõttes, et me arvestame üksteisega, et hommikul vaadatakse multikaid onju, kui mina vaatan oma seebikaid, siis olen üksi, siis otsustan mina. Õhtul vaatab laps multikaid ja siis päris õhtul, siis ikka lastevanematele, kes on terve päev multikaid vaadanud, siis vaatame midagi asjalikku ka.

Miks sa üldse televiisorit vaatad?

Meelelahutus, et saada infot.

Milliseid telekanaleid peres vaadatakse?

Eesti kanaleid vaatame põhimõtteliselt ja siis mina ei tea, kas see on Eesti kanal, aga multikad koguaeg tulevad mingi neli või ma ei tea, mis selle kanali nimi on, sealt tuleb koguaeg *shows*id ja Lätis, Leedus ja Eestis on see. Uurid see ise välja, number neli on see ja seal on multikad eestikeelsed. Ja siis ainult eestikeelseid, ma arvan, et teisi harva, siis kui Eesti kanalitelt midagi ei tule.

Milliseid telekanaleid sa ise vaatad? Ja miks?

ETV-d, TV3-e, ETV2-te mõnikord ja siis me vaatame koos lapsega seda nelja, sealt tulevad multikad koguaeg.

Aga miks sa vaatad neid kanaleid?

Sealt tulevad need saated, mis mulle huvi pakuvad.

Milliseid telekanaleid kõige sagedamini?

No TV3-est vaatan seebikaid onju, ETV-st vaatan ma hommikuti Terevisiooni ja no ETV-s on asjalikke saateid ka õhtuti. Kõige sagedamini meie pere vaatab, ma arvan multikakanaleid, nelja ma arvan. Et ta kordab koguaeg neid multikaid, need multikad on tal kõik juba peas onju, sõnad on peas, aga neid vaadatakse kõige rohkem.

Milliseid kanaleid kõige harvemini vaadatakse? Sina kui ka siis pere.

Ma arvan, et mainin Kanal2-te ja siis meil on see pakett, kus on siis kõik kanalid olemas, aga me neid ei vaata.

Miks?

No eelkõige esimene põhjus on see, et me eelistame eestikeelseid kanaleid onju ja siis on need teid kanalid ka mingid üksteist ja hästi palju kanaleid on onju, kus nagu tõlked all onju nagu subtiitritega. Et meil on laps majas onju, siis ta tahab, et loetakse, me eelistame siukseid saateid, kus on nagu eesti keel nagu peale leotud – võib-olla see on üks põhjus ja tegelikult hästi palju huvitavat asja on seal televiisoris ja... palju põnevaid kanaleid ja, aga ma ei tea nagu, selleks peab nagu pühendumata, et samas see televiisor ei ole esikohal.

Millised teemad pakuvad sulle huvi televiisoris ja miks?

On ikka, hommikuti on Terevisiooni onju, siis ma söön ja kohvitan ja vaatan, mis räägitakse onju..

Teemad, ma mõtlen teemad, millised teemad...

Aa, teemad,, uudised, seebikad onju, okei, muideks ma ei tea, kas see on teema ja mis mind huvitab, näites poliitika, siis mind, mõnikord ma vaatan ka ETV2-es on ka need venekeelsetele vaatajatele mõeldud saated on ka päris huvitavad, see lõimumine nagu huvitab, et on nagu selline problemaatiline, noh ja siis uudiseid vaatan, ma ei tea, kas otseselt mingit teemat on. Pigem ei ole nagu teemat, vaid on nagu saate see.. raske on vastata sellele küsimusele.

Millised saateliigid siis pakuvad huvi. Kui ennem olid teemad, siis nüüd on saateliigid.

Saateliigid, et miukseid saateliike on..

Saateliigid on näiteks kriminaalsaadet, uudistemagasiinid, reality show-d... ka seriaalid.

Uudised, seebikad, multikad, siis *reality show*-d mulle väga meeldivad tegelikult ja ma ei tea, mis saated on siis need Foorum ja need, kus arutatakse poliitikat, Välisilm ja..., vestlussaadet ka... Praegu rohkem... dokumentaalid on põnevad mõnikord, mingeid selliseid filme või

selliseid asju mina neid ei vaata, minu arust on need täiesti mõttetus, minu mees vaatab ja mina ei vaata, et see on aja raiskamine, see on täiesti null punkt.

Millised konkreetset saated pakuvad huvi? Saate nimed ja miks?

Terevisiooni ma vaatan ja siis ma vaatan Vapraid ja ilusaid onju, siis ma vaatan, sa pead järgi vaatama, Aliis, Alica – seda vaatan ka mõnikord, see on siuke seebikas. Tead seda? Alica, seal on veel midagi Südame hääl ja.. (naer), tegelikult seda ma ka vaatan onju ja siis õhtuti, mida ma olen vaadanud Välisilma, Foorumit, siis üks saade on veel, mul ei tule ta nimi meelde, on ka... see saade, kus on näod seinale peal, need valged..

Vabariigi kodanikud

Jah, vot seda ja siis multikaid onju ja siis jah..

Kas sul on kodus internetiühendus?

Jah

Mida sa teed seal?

No mida ma teen.. mis ma teen seal, ma kommunikeerun, ma saan seal, lehti loen onju, siis ma sotsialiseerun teistega siis teistega mingid projektid on, et praegu otsime korterit, siis ma saan seal infot otsin.. ma ei tea, päris hea küsimus.

Kui sageli sa kasutad Internetti?

Iga päev istun tundide viisi, ööd ja päevad läbi.

Ja mitu tundi keskmiselt siis päevas?

Ma pean arvutama, no ma arvan hommikul mingi kaks tundi, ma isegi üle kahe tunni olen ära... a see on see ka, et üks on see ka, ma olen nagu Internetis MSN-is, aga ma koguaeg ei istu seal või..., et ütleme, et aktiivselt palju ma olen seal... no ma arvan mingi seitse, kaheksa. Hommikul kaks, päeval kaks, neli, õhtul olen mingi kolm-neli. Ütleme, et siis mingi seitse.

Milleks sa veel kasutad Interneti?

Ma kasutangi selleks, mida Internet nagu pakub..

Milliseid uudisteportaale sa jälgid ja miks?

Postimeest jälgin onju, selle infovoog on nagu sealt... ja mujalt ei võtagi, siis vaatan telekat..

Miks sa Postimeest jälgid?

Ma ei tea, ma olen proovinud teisi ka, aga kuidas nüüd öelda, ta on mul see koduleheks, vaata. Ma lähen netti sisse, siis ta mul tuleb mul alati ette nagu – võib-olla sellepärast. Ja siis ma olen proovinud nagu teisi ka, aga ma ei tea, sa saad nagu info ühest kohast kätte, et, no ütleme, et kui on selline tsunami, siis sa tahad võimalikult palju infot erinevatest kohtadest. Aga igapäevaselt sa, noh, vaatad mingi uudised üle ja sa ei hakka nagu mingi viiest kohast otsima. Et sellepärast ka Postimees, et ma ei oska öelda, et minu kodus nagu on loetud Postimeest, et ee.. see on nagu normaalne, ma ei oska öelda...

Kas sa külastad sotsiaalmeedia lehekülgi?

Ja, koguaeg istun.

Milliseid?

Facebookis on mul konto, seal olen ma aktiivne onju, Orkutis on mul konto, seal olen ma passiivne, sealt ma ainult vaatan, tšekkan üle, aga seal ei toimu midagi eriti, ses suhtes, et seal ma aktiivne ei ole. Siis, ma ei tea, kas MSN on ka sotsiaalmeedia, MSN-is ma koguaeg istun. Koguaeg olen ma netis ja mul on MSN sees. Ma mõtlen, mis veel, Gmail on ka vä? Need ongi, rohkem ei ole.

Kas sa oled kunagi vaadanud televisioonisateid Interneti kaudu?

No otseülekandeid no otseselt ei ole nagu, kuigi ma olen nagu vaadanud ETV arhiivist neid...

Milliseid saateid?

Me oleme vaadanud siis, kui igav on. Siis ükspäev me vaatasime Riigimehi, aga siis seal on täiesti palju neid vahvaid lastesaateid, sellised vanad lastesaated, mingid Karlssonid ja asjad,

hästi vahvad, Pipid ja siis, mis meile meeldi vaadata on näiteks naljasaateid. Kui jäävad vaatamata või lihtsalt ütleme on niimoodi, minu mees on humoorikas, talle meeldib naerda, siis me hästi palju vaatame naljasaateid. Ja no kui telekast ei tule, siis võtame sealt.

Milliseid kanaleid sa oled jälginud?

No ma ei ole nagu otse jälginud, ainult ETV arhiivis ja TV3-est olen vaatasin ka kunagi neid järelsaateid.

Kui tihti sa vaatad televisiooni saateid Interneti kaudu?

Harva, mingi aeg me avastasime, et ETV arhiiv on olemas, siis me nagu ooo, aga ma ütlen, et selleks peab olema mingisugune televisiooni-fänn, et oled kõigega kursusi olla, et kõiki saateid näha. Et pigem vaatame telekat onju. Ja tegelikult ma ei oska üldse Internetis kasutada seda teleka vaatamist ja arhiive nagu, ütleme siis kui tõesti midagi telekast ei tule, siis nagu tahad või oleme seltskond on koos, siis võtame mingi saate, vaatame ühes. Eriti mitte.

Võimane küsimus, et kes on teil peres see, kes valitseb Interneti, et kes ütleb, et kes ja millal saab Interneti?

Aga meil on niimoodi, et on kaks arvutit. Minul on oma arvuti, mehel on oma arvuti selles suhtes. Algusel olin mina nagu liider, aga siis meil tekkis siuke konflikti onju, siis mees ostis omal arvuti, nüüd ei ole probleemi. Aga laps tahab arvutisse, siis läbirääkimiste küsimus, saab ikka.

Okei, aitäh!

Palun